

Gemeente Aalten

Jaarstukken

Gemeente Aalten 2023

Inhoudsopgave jaarstukken 2023

Jaarverslag 6
Aanbieding en wetenswaardigheden 8
Financiële afsluiting 9
Samenstelling van het bestuur 13
Programmaverantwoording 14
Programma 1 Ruimte 17
Programma 2 Sociaal domein 23
Programma 3 Bedrijfsvoering 30
Paragrafen 34
Paragraaf Bedrijfsvoering 35
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 39
Paragraaf Lokale heffingen 43
Paragraaf Financiering 46
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 49
Paragraaf Grondbeleid 51
Paragraaf Verbonden partijen 56
Paragraaf Wet open overheid 60
Jaarrekening 62
De balans per 31 december 63
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 65
De toelichtingen 66
Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling 66
Toelichting op de balans per 31 december 2023 70
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 81
Begrotingswijzigingen 2023 82
Programma 1 Ruimte 83
Programma 2 Sociaal Domein 87
Programma 3 Bedrijfsvoering 92
Rechtmatigheidsverantwoording 96
Incidentele baten en lasten en structurele mutaties op de reserves 97
Algemene Dekkingsmiddelen 99
Onvoorzien 100
Analyse begrotingsafwijking en begrotingsrechtmatigheid 101
Stand van zaken kredieten 102
Bijlage Single information, Single audit (SiSa) 103
Het overzicht van baten en lasten per taakveld 115
Het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's 116
Verplichte indicatoren waarstaatjegemeente.nl 117
Controleverklaring 121
Vaststellen en bestemming rekeningsaldo 122
Lijst met gebruikte afkortingen 123

Aanbieding en wetenswaardigheden

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening van de gemeente Aalten over het jaar 2023 aan. In deze documenten leggen wij verantwoording af over onze doelstellingen en voornemens, zoals vastgelegd in het uitvoeringsprogramma 2022-2026 “Deurgaon! Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij”**.** Deze doelstellingen zijn opgenomen in de Programmabegroting 2023**.**

Het jaarverslag en de jaarrekening vervullen een belangrijke rol in uw kaderstellende en controlerende functie als gemeenteraad. Het jaarverslag omvat de programmaverantwoording en de paragrafen, terwijl de jaarrekening bestaat uit een overzicht van baten en lasten met toelichting, de balans met toelichting en de verantwoording van specifieke uitkeringen (SiSa).

De opzet van deze jaarstukken voldoet aan de richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Alle prioriteiten en doelstellingen uit het raadsprogramma zijn ondergebracht in de door de gemeenteraad vastgestelde programma’s.

Het jaar 2023 wordt afgesloten met een positief saldo van afgerond € 2.279.000**.** Dit wijkt aanzienlijk af van het saldo dat eerder bij de najaarsnota werd gepresenteerd (een nadeel van € 101.000). In de financiële afsluiting wordt een toelichting gegeven op dit verschil.

Naast de jaarrekening besteden we in deze stukken ook aandacht aan het jaarverslag**.** Hierin beschrijven we per programma de ontwikkelingen die spelen.

Terugkijkend sluiten we het jaar 2023 af met een financieel positief resultaat**.** Dit resultaat kan worden ingezet om onze wensen en ambities te realiseren, zoals vertaald in het uitvoeringsprogramma. Tegelijkertijd kijken we vooruit en erkennen we dat de onzekere financiële positie van de gemeente, mede door onduidelijkheden over de inzet van Rijksmiddelen, vraagt om een zorgvuldige prioritering van onze wensen en ambities.

Financiële afsluiting

Financieel sluiten we het jaar 2023 af met een overschot van € 2.278.645

Hieronder wordt in het kort aangegeven wat de kenmerkende verschillen zijn ten opzichte van de laatste rapportage, dat is de Najaarsnota 2023. Het betreft dan bedragen boven de € 50.000 met omschrijving en een korte toelichting. Het gaat dus uitdrukkelijk niet om alle verschillen per programma. Deze toelichting staat in het tweede gedeelte van dit boekwerk bij de jaarrekening.

De bedoeling hier is om in één oogopslag te zien wat de belangrijkste verschillen zijn ten opzichte van de Najaarsnota 2023.

Rekeningsaldo			
	Saldo Najaarsnota 2023 (tekort)	101.000	
Programma 1	Leges nutsvoorzieningen	66.000	voordeel
Programma 1	Openbare verlichting (lagere energiekosten)	60.000	voordeel
Programma 1	Niet actief beveiligde overwegen (Nabo)	184.000	nadeel
Programma 1	Sportaccommodaties (lagere energiekosten)	41.000	voordeel
Programma 1	Duurzaamheidsbudgetten	148.000	nadeel
Programma 1	Grondexploitatie, kern de Heurne	93.000	voordeel
Programma 1	Bouwleges	114.000	voordeel
Programma 2	Dwangsommen	170.000	voordeel
Programma 2	Brede SPUK/GALA regeling	243.000	voordeel
Programma 2	Uitvoering wet inburgering	86.000	voordeel
Programma 2	Gelders winterfonds subsidie	114.000	voordeel
Programma 2	Opgenomen clientvorderingen Laborijn	452.000	voordeel
Programma 2	Schuldhulpverlening	55.000	voordeel
Programma 2	Wet Energietoeslag	150.000	voordeel
Programma 2	Integraal Zorg Akkoord (IZA)	198.000	voordeel
Programma 3	Gemeentelijke huisvesting (lagere energiekosten)	50.000	voordeel
Programma 3	ICT	72.000	voordeel
Programma 3	Algemene uitkering, december circulaire	538.000	voordeel
	Overige mutaties	209.645	voordeel
		2.379.645	
	Resultaat jaarrekening 2023 (overschot)	2.278.645	

Toelichting op deze posten.
Programma 1 Ruimte
Leges nutsvoorziening € 66.000 voordeel
Door de energietransitie wordt er volop meer gegraven door met name Liander (gas en stroom). Hierdoor ontvangen we ook meer leges en straatwerkvergoedingen. Er is in 2023 € 66.000 meer ontvangen dan begroot.

Openbare verlichting, energiekosten € 60.000 voordeel
De energieprijzen zijn uiteindelijk minder hoog geworden dan verwacht. In het najaar van 2022 is het budget voor energiekosten aanzienlijk opgehoogd vanwege de energiecrisis. In 2023 zijn de prijzen gestabiliseerd en is er een voordeel ontstaan. Dit betreft een structureel voordeel, in 2024 worden deze middelen ingezet ten behoeve van het beleidsplan ‘Licht in de gemeente Aalten’.

Nabo Kleuverspad, € 184.000 nadeel
Het werk bij de Niet actief beveiligde overweg, Kleuverspad is na genoeg afgerond. De (subsidie)afrekening vindt in 2024 plaats. Er is een overschrijding van € 231.000. Van dit budget wordt € 47.000 gedekt uit de algemene reserve. In 2022 is een start gemaakt met de aanleg van de parallelweg Kleuverspad ten behoeve van de afsluiting van de Nabo. Tijdens de uitvoering is gebleken dat er een kwetsbare waterleiding aanwezig was binnen het werkgebied, welke door het ingenieursbureau niet is opgemerkt. Het vervangen en verleggen van deze leiding was noodzakelijk. Gezien de aanwezigheid van de spoorlijn en de nodige risico`s hieromtrent, zat hier een aanzienlijk lange voorbereidingstijd aan. Ook bleek er een watertransportleiding te liggen op de plek waar de parallelweg gepland was. Hierdoor moest de asfaltverharding op die locatie worden vervangen door elementverharding. Dit zorgde voor een wijziging in de fasering en de gegunde werkzaamheden. Het werkgebied ligt ook in het Gelders Natuur Netwerk en binnen het essentiële leefgebied van de zandhagedis. Regelgeving vanuit de wet Natuurbescherming zorgde ervoor dat de werkbare periode aanzienlijk verkort werd. Hierdoor is het gehele werk gefaseerd uitgevoerd wat heeft geleid tot meerkosten. Ook moesten er extra maatregelen worden getroffen ten behoeve van boscompensatie waardoor het uiteindelijke werk duurder is geworden. Er komt nog overleg met ProRail over een extra bijdrage in het tekort.

Sportaccommodaties, energiekosten € 41.000 voordeel
In het najaar van 2022 is het budget voor energiekosten aanzienlijk opgehoogd vanwege de energiecrisis. In 2023 zijn de prijzen gestabiliseerd en is er een voordeel ontstaan. Deze wordt in 2024 afgeraamd.

Duurzaamheid € 148.000 nadeel
De post duurzaamheid bestaat uit budget voor onderzoeken en investeringen voor de uitvoering van het energie en klimaatbeleid en voor diverse andere projecten in het kader van duurzaamheid. Hier onder vallen onder andere project subsidieregeling woning verduurzamen, project transitievisie warmte, klimaatakkoord en strategie, klimaat adaptiestrategie en droogte. In 2023 is er een overschrijding op deze post. In de najaarsnota is een bedrag van € 1.039.000 doorgeschoven naar 2024. Nu blijkt dat er in 2023 toch meer uitgevoerd is do deze onderdelen.

Complex Kern de Heurne herziening € 93.000 voordeel
De exploitatie van dit complex is door de raad in 2022 vastgesteld. Er zijn 15 kavels te verkopen. In 2023 zijn er 14 verkocht. De laatste wordt in 2024 verkocht. Er wordt volop gebouwd. In de loop van 2024 zal de gemeente het gebied verder woonrijp maken. De afronding daarvan wordt in 2025 verwacht. Met de nieuwe hercalculatie van 2023 wordt een voordelig resultaat berekend van afgerond € 266.000 ten opzichte van € 283.000 in 2022. Het resultaat daalt met € 17.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een te lage raming van de ambtelijke kosten. Tot en met 2022 was al een tussentijdse winst genomen van € 3.800. Op grond van de percentage of completion methode (POC-methode) is voor dit complex in 2023 een aanvullende tussentijdse winst genomen van € 93.000 en ten gunste van de exploitatie gebracht.

Bouwleges € 114.000 voordeel
Doordat de invoer van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024, zijn in het laatste kwartaal van 2023 meer aanvragen voor een bouwvergunning ingediend dan gebruikelijk. Hierdoor is de opbrengst bouwleges € 114.000 hoger dan begroot.

Programma 2 Sociaal Domein
Dwangsommen Tico Tico € 170.000 voordeel
Ondanks meerdere waarschuwingen en dwangsommen van de gemeente is tot acht keer toe vastgesteld dat er op de locatie Tico Tico een feest of concert werd gehouden. Het totaalbedrag aan verbeurde dwangsommen is inmiddels opgelopen tot € 200.000 (€ 30.000 in 2022 en € 170.000 in 2023). De eigenaar van TicoTico heeft bezwaar gemaakt tegen de aan hem opgelegde dwangsommen. Op advies van de onafhankelijke bezwarencommissie van de gemeente Aalten zijn de bezwaren ongegrond verklaard, waarna door de eigenaar een gerechtelijke procedure is gestart tegen de gemeente. Uitspraak van de rechtbank wordt in de tweede helft van dit jaar verwacht.

De Brede SPUK-regeling, GALA Gezond en Actief Leven Akkoord
De Brede SPUK-regeling is in de loop van 2023 ingevoerd. Deze rijkssubsidie is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Voor een aantal onderwerpen was in de begroting reeds dekking opgenomen. Hierdoor is op onderstaande onderdelen een incidenteel voordeel ontstaan.

Sportbeleid en activering	€ 16.000
Samenkracht en burgerparticipatie	€ 107.000
Volksgezondheid	€ 120.000
Totaal incidenteel voordeel Brede-SPUK-regeling	€ 243.000

Uitvoering wet inburgering € 86.000 voordeel
In 2023 waren er voorbereidingen voor het project Oudkomers. Dit project is gestart in het eerste kwartaal van 2024. Hierdoor is er in 2023 een voordeel van € 86.000.

Gelders winterfonds € 114.000 voordeel
Door provincie Gelderland is subsidie beschikbaar gesteld voor het zogenoemde Winterfonds. Deze subsidie is als extra budget beschikbaar gekomen voor de energielasten van maatschappelijke organisaties. Deze subsidie is besteed voor aanvragen van diverse verenigingen, waarvoor grotendeels ook al dekking was in onze reguliere begroting. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 114.000.

Opgenomen Clientvorderingen Laborijn € 452.000
Dit betreft vorderingen van in totaal € 452.000 die Laborijn heeft op haar cliënten en die als vordering op Laborijn in de jaarrekening van de gemeente Aalten moet worden opgenomen. In tegenstelling tot de gemeente Doetinchem hebben wij deze vordering in het verleden niet opgenomen. In afstemming met de accountant hebben we besloten om dit met ingang van 2023 op te nemen in onze jaarrekening.

Schuldhulpverlening € 55.000 voordeel
In 2023 zijn we uitgetreden bij de Stadsbank Oost Nederland. Het inleggeld hebben wij voor 60% terugontvangen. In 2023 hebben we extra middelen ontvangen voor onder andere vroegsignalering en bijzondere bijstand.

Wet Energietoeslag € 150.000 voordeel
Voor de uitvoering van de Wet Energietoeslag 2023 resteert € 150.000 dat wordt overgeheveld naar de resultaatbestemming van 2024. Dit is beschikbaar voor de aanvragen die vanaf 1 januari 2024 nog ontvangen worden.

Integraal Zorg Akkoord (IZA) € 198.000 voordeel
Voor 2023 is eenmalig € 198.000 ontvangen vanuit de IZA gelden. Deze zijn in 2023 eenmalig vrij te besteden voor bestaande projecten die gerelateerd zijn aan de IZA doelstellingen. Omdat voor deze projecten al een budget was opgenomen, leveren deze gelden een voordeel op. Vanaf 2024 wordt aan de uitvoering van IZA in regionaal verband invulling gegeven.

Programma 3 Bedrijfsvoering
Gemeentelijke gebouwen, energiekosten € 53.000 voordeel
In het najaar van 2022 is het budget voor energiekosten aanzienlijk opgehoogd vanwege de energiecrisis. In 2023 was er een dalende trend in de tarieven en zijn de prijzen gestabiliseerd. Per saldo zorgt dit voor 2023 voor een voordeel van € 53.000. Deze wordt in 2024 afgeraamd.

ICT samenwerking € 72.000 voordeel
De deelnemers van de ICT samenwerking in Doetinchem hebben fors meer producten afgenomen dan begroot. Dit heeft geleid tot een schaalvoordeel binnen de samenwerking waardoor er een voordeel in de exploitatie gerealiseerd is. Voor Aalten geeft dit een incidenteel voordeel van € 72.000.

Algemene uitkering € 538.000 voordeel
De raming voor de algemene uitkering is aangepast met de effecten uit de circulaires tot en met september 2023. Doordat de decembercirculaire 2023 begrotingstechnisch niet meegenomen kan worden, hebben we over 2023 € 538.000 meer ontvangen dan geraamd. Dit wordt vooral veroorzaakt door enerzijds een actualisatie van de aantallen van de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' € 196.000 en anderzijds de ontvangen gelden voor de uitvoeringskosten van de Omgevingswet en de gebiedsgerichte aanpak, € 248.000. Voor de meerkosten in het sociaal domein ten behoeve van de opvang van Oekraïners is nog eens € 16.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn er diverse kleinere mutaties, waaronder de bommenregeling, ter hoogte van € 52.000 en afrekeningen over oude jaren van € 26.000.

Overige mutaties
Er zijn meerdere kleinere mutaties die in de afzonderlijke programma’s verder worden verklaard.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

De gemeentesecretaris	De burgemeester
drs. A.J.M. Gildhuis	mr. A.B. Stapelkamp

Leeswijzer

Het boekwerk jaarstukken bestaat naast de inleiding uit twee delen: een programmaverantwoording (beleid) en een jaarrekening (financieel).
In de programmaverantwoording (vanaf bladzijde 14) wordt met de bekende stoplichten uitgelegd wat we gedaan hebben met de door de raad vastgestelde begroting. Wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost. Verder zijn in het beleidsgedeelte de verplichte paragrafen opgenomen.

Het tweede deel (vanaf bladzijde 62) bevat de daadwerkelijke jaarrekening met de balans en het overzicht van baten en lasten en de bijlagen. In dit financieel technische gedeelte zijn ook de toelichtingen op de cijfers opgenomen. Meestal gaat het dan om een analyse en verklaring van de grotere verschillen. Per programma is een cijferopstelling per onderdeel opgenomen. Daarna wordt een toelichting gegeven ten opzichte van de gewijzigde begroting. In de financiële overzichten worden baten als negatief bedrag weergegeven, de lasten als een positief bedrag.

De accountant geeft een verklaring over het tweede gedeelte, de jaarrekening. Verder kijkt de accountant alleen of er geen tegenstrijdigheden in het boekwerk staan.

Samenstelling van het bestuur

Burgemeester mr. A.B. (Anton) Stapelkamp

Bestuurlijke en juridische zaken, openbare orde & veiligheid, cultuur, recreatie & toerisme

Burgerzaken, Koninklijke onderscheidingen, Bestuursondersteuning, Bestuurlijke samenwerking, Euregio en overige internationale contacten, Juridische zaken, Personeel en organisatie, Openbare orde, veiligheid en handhaving, Cultuur, erfgoed en cultuureducatie, Regio Achterhoek, Recreatie en toerisme, Informatiebeveiliging en privacy, Global goals (SDG's, Sustainable Development Goals)

Wethouder A.J. (Hans) te Lindert

Onderwijs, jeugd, sport & welzijn, bedrijfsvoering

Onderwijs en bibliotheek, Kinderopvang en gastouderopvang, Peuterspeelzalen, Huisvesting onderwijs, gebouwenbeheer en facilitair, Bedrijfsvoering en facilitaire zaken, Geo-informatie, kadaster en authentieke registraties, ICT, Sport, welzijn en dorpshuizen, Lokale en regionale media, Dierenwelzijn, Subsidiebeleid

Wethouder J.C. (Joop) Wikkerink

Werk & inkomen, Wmo, gezondheid, inclusie

Wmo, Minimabeleid, Schulddienstverlening, Werk en inkomen, ZZP-voorzieningen en werkgeversservicepunt, Inburgering, Publieke gezondheid

Wethouder H.J. (Erik) Groters

Openbare ruimte, mobiliteit, klimaat & energie, burgerparticipatie

Duurzaamheid, energietransitie en klimaat, Omgevingsvisie en Omgevingswet, Mobiliteit, Buitendienst, Beheer begraafplaatsen, Beheer wegen, Afvalverwijdering en afvalverwerking, Riolering, Water, Burgerparticipatie

Wethouder T.M.M. (Ted) Kok

Ruimtelijke ontwikkeling, wonen, landbouw & landschap, financiën

Ruimtelijke ordening, Stedelijke vernieuwing en volkshuisvesting, Plattelandsontwikkeling, Wabo, Milieubeheer, Financiën, Grondzaken, Exploitatie gronden, Economische zaken, Weekmarkten

Gemeentesecretaris drs. A.J.M. (Annemieke) Gildhuis

Algemeen directeur

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording is volgens de bestaande structuur opgebouwd. Eerst volgt de visie conform de vastgestelde begroting. Daarna de wijze waarop het beleid is vastgelegd. Vervolgens worden de doelstellingen uit de begroting behandeld door middel van de 3 W's: 'Wat willen we bereiken, wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we bereikt en heeft het gekost'. Door middel van stoplichten wordt aangegeven of het doel is bereikt.

(R) Niet volgens Planning	(O) Niet geheel volgens planning	(G) Volgens Planning

Tevens is per programma een toelichting toegevoegd en een passage over wat er nog meer heeft gespeeld in 2023. Volgens het BBV moeten in het jaarverslag de gerealiseerde baten en lasten worden opgenomen. In de jaarrekening staat een analyse van de verschillen tussen de raming en de werkelijke cijfers.

Gemeente Aalten

Ruimte

Programma 1

Programma 1 Ruimte

Programmacoördinator: G. Sikking

1. Ontwikkelingen binnen dit programma

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

In 2023 zijn we gestart met het project Toekomstbestendige bedrijventerreinen. Dit zijn terreinen waar bedrijven, overheden en beheerders samenwerken aan toekomstige kansen en aanpak van knelpunten op het gebied van economie, duurzame energie, klimaat, gezondheid en ecologie. Hiermee wordt een aantrekkelijker vestigingsklimaat gecreëerd en toegewerkt naar energie-neutrale en klimaatbestendige bedrijventerreinen in 2050. Het bedrijfsleven speelt hier zelf steeds meer op in en ook wij hebben op diverse beleidsterreinen plannen en visies vastgesteld in de afgelopen periode. Een integrale visie/aanpak voor toekomstbestendige (bestaande) bedrijventerreinen ontbreekt echter nog en wordt momenteel uitgewerkt. Onderdeel van het project is een plan van aanpak voor het vervolg.
In 2023 is ook gestart met de ondersteuning van bedrijven bij de energietransitie. Er wordt een gedetailleerd inzicht opgesteld met daarin het huidige en toekomstige energieverbruik en de eventuele keuzes die de bedrijven(terreinen) kunnen maken om energie te besparen. Hierbij wordt onder andere gekeken naar het creëren van ruimte in de congestieproblematiek en verduurzaming door bijvoorbeeld elektrificatie en opslagtechnieken.

Slingeplas t Broock

In Bredevoort is door een aantal initiatiefnemers (werkgroep De Slingeplas) een ambitiedocument voor de Slingeplas en ’t Broock opgesteld. Door verplaatsing van de sportvelden richting de Slingeplas ontstaat op de huidige locatie van het sportpark ruimte voor woningbouw. Verder worden de recreatieve voorzieningen fors uitgebreid en is er de nodige aandacht voor landschap en cultuurhistorie. In 2023 hebben we een haalbaarheidsonderzoek op laten stellen waaruit blijkt dat voor een variant met lagere kosten voor het bouw- en woonrijp maken een investering van bijna € 1,8 miljoen nodig is. De raad heeft eind 2023 ingestemd met de verdere uitwerking van deze variant, waarna de voorbereidingen hiervoor zijn gestart.

Klimaatadaptatie

De gemeente Aalten heeft in 2023 een goede start gemaakt met klimaatadaptatie. In februari is de klimaatadaptatiestrategie vastgesteld, hiermee is er inzicht verkregen in de uitdagingen en de maatregelen die Aalten moet nemen om tot een klimaatbestendige gemeente te komen. In 2023 is er ook begonnen met het creëren van koelteplekken, onder andere bij de St. Jozefschool. Daarnaast is er in december een startnotitie voor de herziening van de kapverordening in de raad vastgesteld. Een herziene kapverordening kan namelijk veel betekenen voor een klimaatbestendige en biodiverse gemeente Aalten. Verder is er ook gekeken naar de “Kaders verkoop openbaar groen”, en de uitgifte van openbaar groen is stopgezet tot er nieuw beleid is. Ook is de uitvoering van centrumplan Dinxperlo gestart, een mooi voorbeeld van hoe je een centrum klimaatbestendig kunt inrichten.

2. Wat waren onze doelstellingen?

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
1	**Omgevingswet** De deelprojecten welke noodzakelijk zijn voor de invoering van de Omgevingswet, zijn gereed en operationeel	De Omgevingswet is sinds 1 januari 2024 in werking en daarmee ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De testen zijn afgerond en processen zijn compleet. De eerste aanvragen lopen al via het digitale stelsel van de Omgevingswet.	De Omgevingswet is per 1 januari 2024 van kracht gegaan. We zijn met onze nieuwe software aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de processen binnen de software zijn ingericht. Tot op heden komen de aanvragen keurig binnen en worden de processen goed doorlopen.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
2	**Omgevingswet** Onze inwoners worden betrokken bij het opstellen van de Omgevingsvisie.	De Omgevingswet is per 1 januari 2024 ingegaan met de verplichting om binnen drie jaar een nieuwe Omgevingsvisie vast te stellen. De nieuwe Omgevingsvisie moet vooral concreet, integraal, gebiedsgericht, datagedreven en een coproductie zijn. In het voorjaar van 2024 volgt een eerste ronde van gebiedsgerichte gesprekken waarin samen met belanghebbenden binnen die gebieden, het best passende vervolgproces voor wordt bepaald. In de tweede helft van 2024 tot en met het eerste kwartaal van 2025 zullen dan nog meer gespreksrondes volgen, waarna in het tweede kwartaal van 2025 het ontwerp van de nieuwe Omgevingsvisie gereed zal zijn. Deze wordt vervolgens ter inzage gelegd. Streven is de nieuwe Omgevingsvisie uiterlijk in het derde kwartaal van 2025 te kunnen vaststellen.	Er wordt in 2024 gestart met een gebiedsgerichte benadering gekozen om zo informatie op te halen uit het gebied. Er zullen gesprekken worden gevoerd met ketenpartners maar ook belangengroeperingen. De opgehaalde informatie wordt verwerkt in de op te stellen omgevingsvisie.	G
3	**Woningbouw** In 2023 worden er 120 woningen gerealiseerd	Naast de realisatie van 65 woningen zijn vanuit de drie verschillende taskforces (leegstaande panden, onbebouwde locaties en versnelde woningbouw) alle potentiële zaken in kaart gebracht en zijn acties uitgezet om de woningbouw te versnellen. Dit zal verder in 2024 geëffectueerd worden vanuit die genomen acties. Dit is mogelijk gemaakt door een tijdelijke extra externe ondersteuning en zal verder opgenomen worden in de reguliere en bestaande processen.	In 2023 zijn er 65 woningen toegevoegd. Door onttrekking en sloop komt dit netto neer op 51. Omdat nog niet alle gereedmeldingen in de BAG zijn verwerkt op 1 januari 2024, komt de CBS telling lager uit. (bruto 53 en netto 44). Daarmee blijft de productie achter op de ambitie. Op 1 januari 2024 zijn er (netto) 121 woningen in aanbouw.	R
4	**Woningbouw** Het huidige afwegingskader woningbouw wordt herijkt om de mogelijkheden voor een flexibel uitnodigingskader te kunnen bepalen.	Het uitnodigingskader woningbouw is op 26 september 2023 vastgesteld door de gemeenteraad.	Het afwegingskader is aangepast en het nieuwe uitnodigingskader woningbouw is in september 2023 vastgesteld. Daarmee is aan deze doelstelling voldaan.	G
5	**Werklocaties** In 2023 vindt besluitvorming plaats ten aanzien van de mogelijke uitbreidingsrichting van bedrijventerrein bij de kern Aalten.	Voor de gekozen voorkeurslocatie wordt op dit moment een plan van aanpak voor de feitelijke uitbreiding opgesteld. Dit plan van aanpak wordt in 2024 opgeleverd.	In 2023 is een eerste verkenning uitgevoerd naar mogelijke uitbreidingslocaties. Het college heeft de raad hierover in beslotenheid bijgepraat. Op grond van deze eerste verkenning is voor een voorkeurslocatie gekozen. Vervolgens is aan een extern bureau opdracht verleend om een plan van aanpak voor de ontwikkeling op te stellen.	O
6	**Werklocaties** Het huidige RPW (2019-2023) wordt geactualiseerd.	Het RPW 2024-2028 is in januari 2024 aan de raad ter vaststelling aangeboden.	Het RPW is geactualiseerd en wordt in de raad van januari 2024 ter vaststelling aangeboden.	G
7	**Klimaat** Per wijk kennen we de kwetsbaarheden als gevolg van het veranderende klimaat.	Momenteel zijn we bezig met het uitvoeren van de diverse acties uit de klimaatadaptatiestrategie. Bij projecten waar klimaatadaptieve maatregelen tot uitvoering komen, zoals reconstructies van wegen, worden burgers zoveel als mogelijk betrokken bij dit onderwerp.	In 2023 is de klimaatadaptatiestrategie vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de kwetsbaarheden per wijk ook bekend en wordt er nu gewerkt aan een uitvoeringsagenda. Daar hoort ook bij het zorgen voor bewustwording bij de inwoners en bedrijven.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
8	**Klimaat** De actielijnen en maatregelen vanuit de klimaatstrategie worden opgenomen in de Omgevingsvisie.	De klimaatadaptatiestrategie wordt nu verder geconcretiseerd. Momenteel wordt gewerkt aan het programma Water, Riolering en Klimaat, welke belangrijke bouwstenen bevat voor in de Omgevingsvisie.	In 2023 is de klimaatadaptatiestrategie vastgesteld door de raad. De maatregelen uit de nog op te stellen uitvoeringsagenda, worden waar mogelijk meegenomen in de omgevingsvisie.	G
9	**Duurzaamheid** De RES 2.0 wordt in 2023 vastgesteld.	De voortgangsrapportage RES is voor 1 september 2023 vastgesteld door alle Achterhoekse gemeenten binnen de RES-Achterhoek. De herijking, de RES 2.0, wordt in het tweede kwartaal van 2024 verwacht. Ten behoeve van de RES 2.0 wordt een plan-MER uitgevoerd (Provincie). In de plan-MER wordt uitgegaan van de oorspronkelijke zoekgebieden, genoemd in RES 1.0.	De voortgangsrapportage RES is in 2023 afgerond. De RES 2.0 is doorgeschoven naar 2024. De financiën voor de Achterhoekse RES-organisatie zijn door het ministerie ondergebracht bij de gemeente Doetinchem.	R
10	**Duurzaamheid** In 2023 starten met een wijk/buurtuitvoeringsplan warmtetransitie waarin als uitgangspunt geldt dat er voor iedereen een betaalbaar aanbod komt en iedereen mee kan doen.	In 2023 is gestart met het opstellen van een buurtuitvoeringsplan. De insteek van een buurtuitvoeringsplan is, dat het een plan is van en voor de buurt. Om daarover in contact te komen met bewoners en eigenaren was van juli tot november ’23 iedere vrijdag een inlooppunt (Eurohal) geopend in Dinxperlo Centrum-oost; de eerste (pilot-)wijk. Bewoners zijn per brief, via De Band en sociale media uitgenodigd dit te bezoeken en zich te laten informeren over de mogelijkheden van duurzaamheidsmaatregelen voor persoonlijke situatie als huurders dan wel eigenaar. In totaal zijn 10 huurders en 4 particulieren op de uitnodiging ingegaan. Uit de gesprekken bleek dat er onvoldoende draagvlak is om gezamenlijk een buurtuitvoeringsplan te gaan opstellen. Daarmee komt het opstellen van een buurtuitvoeringsplan onder de voorwaarde “van en voor de buurt” onder druk te staan. Bijkomend probleem voor het opstellen van een plan is, dat juist de eerst voorliggende maatregelen om van het gas af te gaan, op korte termijn niet zonder meer door te voeren zijn. De reden hiervoor is dat de natuurbeschermingswet een onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde diersoorten (o.a. vleermuizen) vereist. Hiervoor worden in 2024 scenario’s uitgewerkt hoe toch voor de bewoners en eigenaren laagdrempelig tot doorvoeren van dergelijke maatregelen kan worden overgegaan.	In 2023 is gestart met het opstellen van een buurtuitvoeringsplan. Daarmee is de doelstelling gehaald.	G
11	**Duurzaamheid** Er is een regeling opgesteld om energiearmoede tegen te gaan.	Inwoners kunnen gebruik maken van intensieve sociale energiecoaching en kunnen mogelijk in aanmerking komen voor het vervangen van energie onzuinig witgoed. Daarnaast zijn we in nauw contact met onze inwoners over bestaande subsidieregelingen voor het verduurzamen van de woning en aankomende subsidieregelingen.	In samenwerking met Agem voeren we momenteel de 'Bespaarhulp aan Huis' en de 'Witgoedregeling' uit.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
12	**Centrumvisie** In 2023 wordt het definitieve ontwerp voor het centrumgebied, Heelweg en de Allee vastgesteld.	Het opgeleverde definitieve ontwerp is tot stand gekomen via een intensief maar zeer waardevol participatieproces. Veel wensen en ideeën hebben een plek gekregen in het uiteindelijke ontwerp. Hierbij is extra aandacht besteed aan vergroening en klimaatadaptieve maatregelen.	Op 4 juli 2023 is het definitieve ontwerp vastgesteld. Op 4 december 2023 is er nog een aanvullende sessie geweest over de definitieve invulling van de grenslijn op de Heelweg. Ook daarvoor is eind 2023 een definitief ontwerp opgeleverd.	G
13	**Centrumvisie** De directe omgeving wordt intensief betrokken bij het tot stand komen van concrete maatregelen uit de centrumvisie.	Het contract met de dorpsmanager is verlengd en loopt door in 2024. Hiermee is de dorpsmanager een verbindende schakel met de belanghebbende partijen bij de concrete uitvoering van de centrumvisie Dinxperlo. Bij de herinrichting wordt separaat nog een omgevingsmanager ingezet. De dorpsmanager en de omgevingsmanager hebben structureel overleg om zo informatie te delen en waar mogelijk acties op te starten.	De uitvoering van de centrumvisie Dinxperlo is voor wat betreft de herinrichting gestart met de uitvoering. Dit geldt eveneens voor de impulssubsidie ruimtelijke kwaliteit (gevelverbetering) en de parkeerplaats aan de Wilhelminastraat (gereed). De supermarktontwikkelingen (ALDI en JUMBO) starten naar verwachting in 2024. Deze private ontwikkelingen blijken in de huidige markt meer tijd nodig te hebben. De regio 8rhk is om die reden akkoord gegaan met het verschuiven van de einddatum van de regiodeal naar december 2024. Elk onderdeel binnen de centrumvisie kent een eigen participatie- en communicatieproces.	G
14	**Horeca** De nieuwe horecavisie wordt vastgesteld.	In september 2023 is het proces om te komen tot de horecavisie onder begeleiding van een adviesbureau van start gegaan. Het document is in 2024 opgeleverd, waarna het besluitvormingstraject wordt ingegaan. Naar verwachting wordt het document in de raad van juni ter vaststelling aangeboden.	De horecavisie is in ontwikkeling en wordt begin 2024 afgerond. Vaststelling in 2023 is niet gehaald maar is nu voorzien voor juni 2024.	O
15	**Toerisme** We rollen het regionale programma vitaliteit en verblijfsrecreatie uit.	Het vitaliteitsprogramma verblijfsrecreatie Achterhoek is in januari 2023 van start gegaan. Het project loopt door in 2024 waarbij we verwachten dat dan ook meerdaagse - en coaching trajecten van start gaan. Ook wordt de doelgroep uitgebreid met minicampings.	De looptijd van het programma is met een jaar (2024) verlengd.	G

3. Wat heeft het gekost?

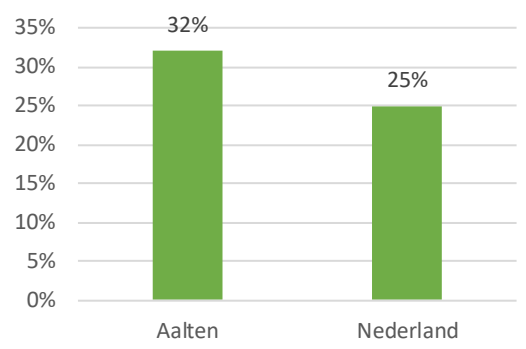
bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten	-5.315	-9.183	-8.634	-7.087
Lasten	13.243	16.524	15.893	14.117
Totaal saldo van baten en lasten	7.928	7.341	7.259	7.030
Toevoeging en of onttrekking aan reserves	-394	197	355	1.120
Resultaat	**7.534**	**7.538**	**7.614**	**8.150**

De analyse van de onderlinge verschillen is opgenomen in het tweede deel van dit boekwerk in de toelichting op de programmarekening.

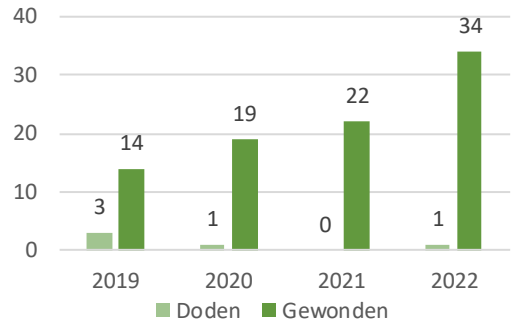
4. Eigen indicatoren

Oppervlakte bomen 2023

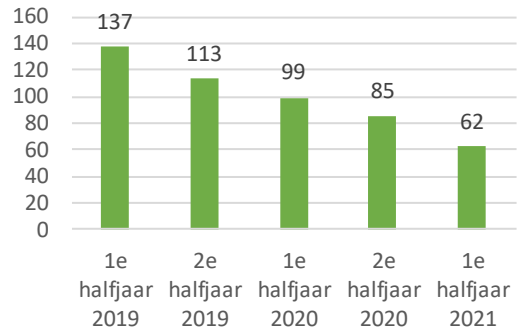
Het oppervlakte boom, uitgedrukt in een % van de totale oppervlakte, van de gemeente.

Verkeersongevallen

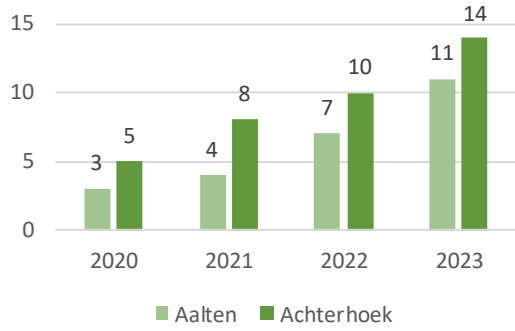
Verkeersslachtoffers per jaar, uitgesplitst naar doden en gewonden.

Aanbod koopwoningen

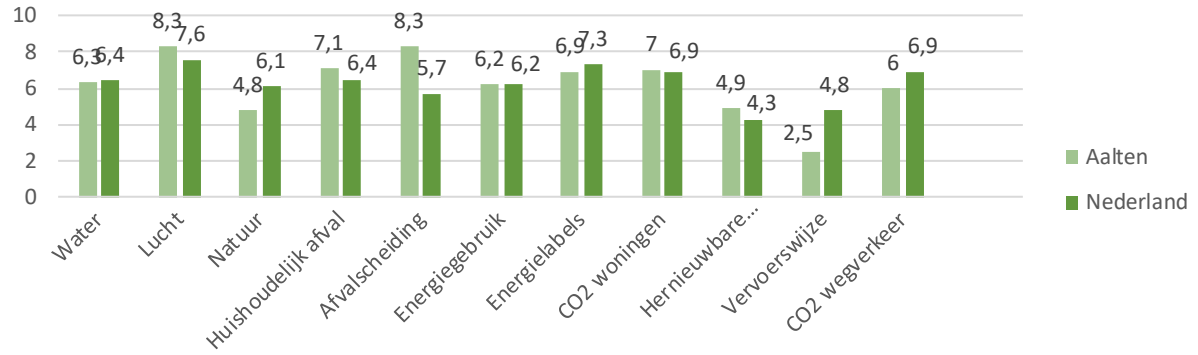
Aantal woonhuizen en appartementen waarvan de prijs tussen de €50.000 en €5.000.000 ligt.

Elektrische personenauto's per 1.000 inwoners

Aantal elektrische personenauto's per 1.000 inwoners.

Milieu en energie

Gemeente Aalten in vergelijking met Nederland (scores schaal 1 tot 10). Een onderbouwing van de scores inclusief toelichting is te vinden via: https://gdindex.nl/dashboard/dashboard/milieu-en-energie

Sociaal Domein

Programma 2

Programma 2 Sociaal domein

Programmacoördinator: R. Letteboer

1. Ontwikkelingen binnen dit programma

Regionale afspraken Jeugdhulp en Wmo

Op het gebied van Jeugdhulp en Wmo werken we in de Achterhoek vanaf 1 juli 2022 met 59 gecontracteerde zorgaanbieders volgens een nieuwe werkwijze aan de transformatie van het Achterhoekse zorglandschap. In deze nieuwe werkwijze staat de vraag of behoefte van de inwoner nog meer centraal en willen we de hulp en ondersteuning zo optimaal en efficiënt mogelijk organiseren. Dit betekent dat zorgaanbieders en gemeenten op een andere manier met elkaar samenwerken. Dat is nieuw. En dat is wennen. In het afgelopen jaar is hier zowel ambtelijk als bestuurlijk veel tijd en energie in gestoken.

Omdat het om een nieuwe manier van inkopen gaat, is regionaal afgesproken om (ruim) vóór het einde van de eerste contractperiode te beoordelen of we de werkwijze en contractering op deze manier gaan voortzetten of niet. Daarom zijn de acht Achterhoekse gemeenten in de zomer van 2023 gestart met een evaluatie, uitgevoerd door onderzoeksbureau I&O Research. De onderzoekers hebben met zowel zorgaanbieders als met medewerkers en bestuurders van de acht gemeenten gesproken. Het evaluatierapport is eind 2023 opgeleverd en was onderdeel van de besluitvorming binnen de Achterhoekse gemeenten over de voortzetting van de nieuwe werkwijze en de volgende contractperiode na 30 juni 2025. Daarnaast lagen er nog adviezen over prijsstelling en juridische aspecten rond de contracten.

Na het evaluatierapport is in januari 2024, mede op basis van een brede analyse van de huidige inkoopmethode Wmo/Jeugdhulp, geconstateerd dat het wenselijk is om de contractvorm en daarmee de contracten niet te verlengen met een volgende periode. De Achterhoekse colleges hebben daarop besloten om een nieuw inkoopproces te starten.

Versterken Mantelzorg

Voor 2023 is er extra subsidie verstrekt aan Figulus Welzijn voor urenuitbreiding (van 20 uur per week) van de mantelzorgconsulent om mantelzorgondersteuning verder te versterken en om zo meer ruimte te creëren voor de ondersteuning van jonge mantelzorgers. Eind 2023 is besloten om de financiering van deze uitbreiding structureel te maken.

Versterken van de Sociale Basis

In de gemeente Aalten is een diversiteit aan verenigingen en inwonersinitiatieven. Daarnaast zijn verschillende maatschappelijke organisaties in de sociale basis actief. Zij ondersteunen inwoners om mee te doen in de samenleving, zij ondersteunen initiatieven daar waar nodig en zij zorgen voor verbindingen binnen de sociale basis en naar de toegang voor geïndiceerde hulp.

De website Vitaalbad.nl helpt de activiteiten in de sociale basis voor zowel inwoners als professionals beter zichtbaar te maken. In 2023 is de website Vitaalbad.nl ondergebracht bij Plan Talent. Er is een beheerder voor de website die verenigingen en organisaties mede ondersteunt bij het plaatsen van activiteiten, cursussen en vrijwilligersvacaturen.

Ook zijn we in 2023 gestart met structurele bijeenkomsten voor verenigingen in het kader van verenigingsondersteuning. Dit is een samenwerking tussen de Aaltense Uitdaging, Figulus Welzijn, de Talentverbinders en de gemeente Aalten.

Veerkrachtig ouder worden

We vinden het belangrijk dat ouderen vitaal ouder worden. Daarom zijn we in 2023 de pilot ‘Andere kijk op bewegen’ gestart. In deze pilot gaat bij een Wmo melding vanwege verminderde mobiliteit, een paramedicus mee in het gesprek met een inwoner. Daarnaast is gestart met de ketenaanpak valpreventie (vanuit IZA/GALA).

Om inwoners voor te bereiden op het ouder worden is in 2023 de pilot ‘Op je plek’ afgerond. Het resultaat hiervan is de implementatie van ‘Op je plek’ gesprekken in 2024. Het doel van deze gesprekken, waarbij de oudere centraal staat, is om gezamenlijk met de inwoner de mogelijkheden te verkennen om vanuit eigen kracht en eigen regie langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Deze gesprekken worden uitgevoerd door de oudere inwoner zelf, een zingevingsspecialist vanuit ‘Willem, hart voor levensvragen’ en een vertrouwd persoon (professional of naaste).

Verder is de bewustwordingscampagne ‘Heerlijk thuis in huis’ uitgevoerd. In deze campagne worden huiseigenaren uitgenodigd na te denken over een passende en toekomstbestendige woon- en leefomgeving. De gemeente wil inwoners daarbij, via een wooncoach, ondersteunen. Daarvoor zijn sinds de start, in september 2022, in totaal 1.750 brieven verzonden naar huiseigenaren en heeft de wooncoach 95 gesprekken gevoerd.

Daarnaast is er de nodige ervaring opgedaan met verschillende nieuwe woonvormen voor ouderen. De bouw van het Aaltens Hofje en de Willebrordhof zijn gestart. Het project Kattenberg liep ook in 2023 door (wonen voor echtparen waarvan één persoon dementie of de ziekte van Parkinson heeft); de laatste bouwkundige aanpassingen zijn gedaan. Het Oosterkerkhuis is geopend.

Versterking pedagogische basis en inclusiever onderwijs
We zijn bezig om de pedagogische basis te verstevigen. Een dergelijke basis stimuleert de ontwikkeling van kinderen en ondersteunt ouders bij het opvoeden. Een stevige basis draagt bij aan het gezond, veilig en kansrijk opgroeien en helpt bij het omgaan met alledaagse problemen.
In 2023 hebben we met de Gelijke Kansen Alliantie, via het project #Opladers, stappen gezet in een doorgaande lijn primair-voortgezet onderwijs en ouderbetrokkenheid. Ook is er een start gemaakt met het opzetten van een uniforme werkwijze voor de overgang “voorschool”-primair onderwijs.
Met middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn inmiddels medewerkers van het OndersteuningsTeam (OT) aanwezig op de scholen, dit werpt inmiddels zijn vruchten af. Scholen en ouders zijn enthousiast over deze korte lijnen en willen deze graag voortzetten. Ook de extra inzet op het jongerenwerk die daarmee een betere verbinding kunnen maken met het onderwijs, wordt door beide partijen als waardevol gezien.
In het onlangs vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs is de visie neergezet dat we streven naar inclusiever onderwijs. Met bovengenoemde acties wordt daar stapsgewijs invulling aan gegeven en dit wordt in de Lokale Educatie Agenda gemonitord.

Verenigingsondersteuning
Op 1 juli 2023 is een tweede Talentverbinder gestart en is er weer volop mogelijkheid binnen de taken van de Talentverbinders voor de ondersteuning van verenigingen.
De Talentverbinder heeft tot begin 2024 in totaal 26 verenigingen ondersteund bij grote en kleine vragen en vier verenigingen met een subsidieaanvraag. Verder is er een verenigingsavond georganiseerd, met een opkomst van meer dan 40 verenigingen en organisaties. Het voornemen is om ieder jaar twee van deze avonden te organiseren.
Verder ontvangen alle sport-, cultuur- en belangenverengingen/-organisaties maandelijks een nieuwsbrief (vitaalbad.nl) met een overzicht van alle ondersteuningsmogelijkheden/activiteiten.

Huisvesting statushouders
In de periode 15 november 2022 tot 1 september 2023 is in samenwerking met de gemeenten Oost Gelre, Winterswijk en Oude IJsselstreek een tijdelijke voorziening voor huisvesting van statushouders gerealiseerd. Met behulp van de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR) is een pand van Careaz in Lichtenvoorde ingezet voor de versnelde opvang van in totaal 140 statushouders. De gemeente Aalten heeft op de locatie 40 aan de gemeente gekoppelde statushouders tijdelijk gehuisvest. Gedurende deze periode kregen de statushouders maatschappelijke begeleiding en onderwijs, en is gestart met de inburgering. In augustus 2023 is de laatste statushouder uitgestroomd naar reguliere huisvesting in de gemeente Aalten.

Inburgering
Met ingang van de nieuwe inburgeringswet op 1 januari 2022 heeft de gemeente de regie op de inburgering. Voor statushouders start de begeleiding op het moment van koppeling aan de gemeente Aalten. Iedereen krijgt een inburgeringstraject op maat. Dit gebeurt aan de hand van een brede intake en het maken van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Op 31 december 2023 waren er in totaal 56 statushouders onder de nieuwe Wet Inburgering (Wi2021) gekoppeld aan de gemeente Aalten. De maatschappelijke begeleiding van deze statushouders werd verzorgd door Figulus en het inburgeringstraject door Laborijn. Gemeenten begeleiden ook gezinsmigranten. Dit zijn migranten die al een Nederlandse partner hebben. Zij betalen hun inburgering altijd zelf. De gemeente neemt wel een brede intake af en geeft advies gedurende het traject van gezinsmigranten. Op 31 december 2023 waren er in totaal 24 gezinsmigranten onder de Wi2021 gekoppeld aan de gemeente Aalten. Voor de integratie van oudkomers, de inburgeraars onder de oude wet, start de gemeente Aalten een apart project in februari 2024 in samenwerking met Laborijn en Figulus.

Huisvesting mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats
Regelmatig merken we dat mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats vanuit andere gemeenten in de gemeente Aalten komen wonen. Begin 2023 kregen wij signalen dat de gemeente Den Haag deze inwoners specifiek naar onze gemeente leidt door middel van de Verhuisbox+. Dit is een verhuispakket waarmee de gemeente Den Haag mensen die dakloos zijn of dreigen te worden, helpt verhuizen naar een andere gemeente om daar een nieuwe start te maken. In mei 2023 is hierover overleg geweest met de gemeente Den Haag. Daarbij zijn ervaringen gedeeld, afspraken gemaakt en lijntjes gelegd waarmee een betere ondersteuning voor deze inwoners mogelijk wordt gemaakt. Onze bevindingen binnen dit traject zijn verder gedeeld met de commissie van de VNG die een voorstel schrijft over spreiding van daklozen over het land.

2. Wat waren onze doelstellingen?

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
1	**Herijking Sociale Basis** Er wordt een definitieve uitvoeringsagenda vastgesteld.	Na vaststelling van de uitvoeringsnota Sociaal Domein is de raad in bijeenkomsten op 10 januari 2023, 11 februari 2023 en 23 januari 2024 over deze uitvoeringsnota en de beoogde en bereikte maatschappelijke effecten geïnformeerd. Een cijfermatige terugkoppeling is gegeven in Dashboards en via de P&C cyclus.	Op 8 november 2022 is door het college de uitvoeringsnota Sociaal Domein voor de jaren tussen 2023 – 2027 vastgesteld.	G
2	**Leefstijlakkoord** Vanuit het leefstijlakkoord zetten we ons in om onze inwoners meer te laten bewegen, meer te sporten en gezonder te leven. Wij ondersteunen de beweging 'Achterhoek gezond'.	In het kader van het IZA (Integraal Zorg Akkoord) hebben we ons aangesloten bij het opgestelde regioplan. Dit regioplan is in december bij het Ministerie van VWS ingediend.	In juni is het herijkte sport-, beweeg-, en leefstijlakkoord vastgesteld. En in het derde kwartaal van 2023 is het Plan van Aanpak GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) in alle Achterhoekse gemeenten door de colleges van B&W vastgesteld. Het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) zorgt, samen met het Integraal Zorg Akkoord (IZA), voor samenwerking, gericht op een gezonde generatie in 2040 en het betaalbaar en bereikbaar houden van zorg voor alle inwoners.	G
3	**Leefstijlakkoord** We borgen de ambitie om inwoners meer te laten bewegen, te sporten en gezonder te leven in het opstellen van de Omgevingsvisie.	In het proces van de omgevingsvisie komt een gezonde en veilige leefomgeving centraal te staan. Het belang van gezondheid en een beweegvriendelijke omgeving wordt daarbij geborgd.	We hebben de ambities om inwoners meer te laten bewegen en sporten en om gezonder te gaan leven, geborgd in het proces om te komen tot de Omgevingsvisie.	G
4	**Beschermd wonen** We zijn goed voorbereid om vanaf 1 januari 2024 eigen verantwoordelijkheid te dragen ten aanzien van nieuwe cliënten beschermd wonen.	Onze Wmo-consulenten pakken sinds maart 2023 al wel zelfstandig, met ondersteuning vanuit de centrumgemeente Doetinchem, aanvragen voor beschermd wonen op. Hier gaan we de komende tijd mee door. Daarnaast is er inmiddels een laagdrempelige inloopvoorziening gestart (in Aalten en Dinxperlo) voor mensen met ggz-problematiek. Deze voorziening gaan we in 2024 verder uitbreiden.	Het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen is door het Rijk uitgesteld tot 2026. Dat betekent dat de gehele verantwoording voorlopig nog niet naar de lokale gemeenten toekomt. Desondanks gaan wij door met de al in gang gezette voorbereidingen.	G
5	**Simpel Switchen** We borgen de werkwijze voor Simpel Switchen.	Er is inmiddels een schakelgroep actief. Om de werkwijze van Simpel Switchen te borgen en te implementeren in de reguliere werkzaamheden, brengt de schakelgroep deze werkwijze binnen de gemeente en bij ketenpartners terugkerend onder de aandacht. Verder is op de gemeentelijke website informatie toegevoegd over Simpel Switchen, met daarbij verhalen van inwoners die ervaring hebben opgedaan met Simpel Switchen. Het borgen van Simpel Switchen is een continu proces.	We hebben de werkwijze voor Simpel Switchen inmiddels geborgd.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
6	**Armoedebeleid** Het huidige armoedebeleid is herzien.	In 2023 is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak energiearmoede en de Wet energietoeslag 2023. Voor deze uitvoering is door de gemeente circa 7 ton aan eigen middelen ingezet (toegelicht in Raadsmededeling 147-2023). In januari 2024 is in het kader van (het borgen van) bestaanszekerheid gestart met het herijken van het armoedebeleid. Dit beleid wordt vormgegeven in aansluiting op de Rijksaanpak van geldzorgen, armoede en schulden.	In 2023 is het plan van aanpak energiearmoede en de Wet energietoeslag 2023 uitgevoerd. In het kader van (het borgen van) Bestaanszekerheid wordt in 2024 het armoedebeleid herzien. Hierbij wordt rekening gehouden met de Rijksaanpak van geldzorgen, armoede en schulden.	G
7	**Gelijke kansen alliantie** Er wordt een doorstroomprogramma afgerond waarin speciale aandacht is voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte.	Vanuit de bij het programma Gelijke Kansen behorende agenda is het project #opladers geïmplementeerd. Dit project loopt tot 1 januari 2025. In de loop van 2024 wordt dit project geevalueerd. Daarnaast zijn er in 2023, in samenspraak met het Primair- en Voortgezet Onderwijs, het Samenwerkingsverband en de Kinderopvang, meerdere conferenties over dit onderwerp georganiseerd.	Het doorstroomprogramma waarin speciale aandacht is voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte wordt momenteel samen met het Primair- en Voortgezet onderwijs, Kinderopvang en het Samenwerkingsverband geïmplementeerd.	G
8	**Kinderopvang** In 2023 worden de wettelijke verplichte onderzoeken uitgevoerd en wordt een plan van aanpak opgesteld om in 2024 de 50% norm te halen.	Onze gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid om flexibel te inspecteren bij de jaarlijkse inspecties in het kader van de Wet Kinderopvang. De algemene afspraken over de flexibele inspectie-activiteiten bij kindercentra zijn regionaal met de GGD Noord- en Oost-Gelderland gemaakt. De algemene afspraken over de flexibele inspectieactiviteiten worden opgenomen in het nieuwe lokale beleid voor toezicht en handhaving kinderopvang. Het nieuwe lokale beleid voor toezicht en handhaving kinderopvang is in concept klaar en de laatste puntjes worden op de i gezet. Het treedt naar verwachting in het eerste halfjaar in werking.	De wettelijk verplichte onderzoeken zijn uitgevoerd en het plan van aanpak is opgesteld. Zowel in 2023 als in 2024 is de 50% norm voor de steekproef in het LRK ingeschreven gastouders in onze gemeente gerealiseerd.	G
9	**Vrijheid** We geven uitvoering aan het Regioprogramma Vrijheid Achterhoek en grensstreek 2022/2023 met als doel het bewustzijn van vrijheid te vergroten.	De provincie Gelderland heeft aan de samenwerkende gemeenten in de Achterhoek een subsidie verleend van € 150.000 voor de uitvoering van het regioprogramma Vrijheid Achterhoek, Liemers en Duitse grensgemeenten 2023/2024. In de jaren 2023 en 2024 wordt het programma uitgevoerd. Het gaat om projecten binnen een viertal thema's te weten: Vrijheidsmaaltijden, Vrijheidsroutes, Verbinden Licht en Ode aan de Vrijheid. De gemeente Aalten is hiervoor de penvoerende gemeenten. Naast de subsidie van € 150.000 dragen de gemeenten in de Achterhoek en Liemers voor zowel 2023 als 2024 een bedrag van € 0,20 per inwoner bij. Met de Duitse gemeenten vindt nog afstemming plaats over mogelijke deelname. De uitvoering van het programma is gestart in maart 2023. Vervolgens vonden in mei in diverse gemeenten "vrijheidsmaaltijden" plaats. Binnen het thema "Ode aan de vrijheid" is onlangs een prijsvraag over vrijheid uitgezet. Binnen de overige thema's zijn werkgroepen gestart om de projecten verder uit te werken.	De uitvoering van het Regio Programma Vrijheid Achterhoek en grensstreek 2022/2023 is later gestart dan gepland. De start van het project heeft plaatsgevonden in maart 2023. De uitvoering van het programma is daardoor ook een jaar opgeschoven en loopt nu tot en met 31 december 2024. De provincie Gelderland heeft in het subsidiebesluit voor dit project ook de termijn verlengd tot 31 december 2024. Inmiddels zijn een tweetal projecten in uitvoering gebracht, dat zijn de jaarlijks te organiseren vrijheidsmaaltijden en een prijsvraag over Vrijheid. Op dit moment wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd en afgestemd met de provincie. Het is de bedoeling dat de samenwerking binnen het programma wordt voortgezet in 2025 (80 jaar Samen Vrijheid Vieren), een regio Programma hiervoor is in voorbereiding.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
10	**Zwembaden** Het proces om te komen tot een visie over de zwembaden wordt opgestart.	In december 2023 is de startnotitie toekomstvisie zwembaden, overeenkomstig het uitvoeringsprogramma, opgeleverd. In januari 2024 heeft de gemeenteraad deze startnotitie vastgesteld. Deze notitie is als uitwerking van het toekomstbestendig sportbeleid vormgegeven, waarbij ook aandacht is voor de raakvlakken met andere beleidsvelden. Hierna is het aan het projectteam toekomstvisie zwembaden om binnen deze kaders, samen met de stakeholders, te komen tot de meest optimale toekomstvisie voor het zwemwater in onze gemeente.	De startnotitie toekomstvisie zwembaden is eind 2023 opgeleverd en in januari 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee is het project om te komen tot een toekomstvisie gestart.	G
11	**Ondermijning** De bewustwording en kennis van onze medewerkers, burgers en ondernemers over onder andere ondermijning, wordt vergroot.	Intern zijn momenteel gesprekken gaande om de communicatiestrategie te ontwikkelen.	Er zijn bewustwordingsbijeenkomsten voor ambtenaren/bestuur. We blijven doorgaan via publicaties en sociale media om het onderwerp ondermijning onder de aandacht te brengen en ook in het verlengde daarvan Meld Misdaad Anoniem (MMA). Daarbij wordt ingespeeld op de actualiteit. We gaan letterlijk de boer op met het verstrekken van informatie. Voorlichting vindt ook plaats tijdens een nog nader te bepalen evenement.	G
12	**Ondermijning** In 2023 wordt het vervolg van de bestuurlijke aanpak bepaald.	Het RIEC heeft haar Weerbaarheidsscan afgerond, op basis van de uitkomsten worden onze interne processen tegen het licht gehouden. Verder hebben we, om meer ogen en oren in het veld te hebben, een bouw-inspecteur aangesteld	Het thema ondermijning is inmiddels in het door de raad vastgesteld Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 verankerd.	G
13	**Huisvesting onderwijs** In 2023 werken we de integrale aanpak voor het IHP verder uit.	Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is vastgesteld. Vanuit verschillende beleidsvelden wordt vanaf nu bepaald welke kansen en mogelijkheden er liggen voor eventueel vrijkomende schoollocaties.	We hebben een actueel door de gemeenteraad vastgesteld, en mede door het Onderwijs en de Kinderopvang onderschreven, Integraal Huisvestingsplan (IHP).	G

3. Wat heeft het gekost?

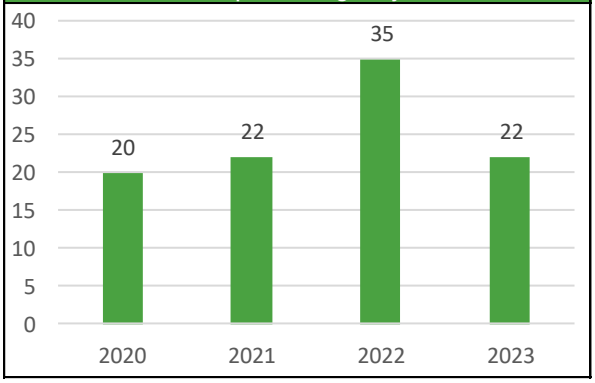
bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten	-5.038	-10.413	-10.375	-6.945
Lasten	46.152	52.246	50.470	46.695
Totaal saldo van baten en lasten	41.114	41.833	40.095	39.750
Toevoeging en of onttrekking aan reserves	130	491	19	297
Resultaat	**41.244**	**42.324**	**40.114**	**40.047**

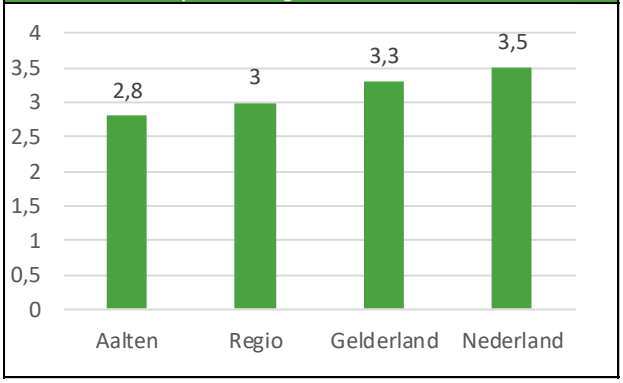
De analyse van de onderlinge verschillen is opgenomen in het tweede deel van dit boekwerk in de toelichting op de programmarekening.

4. Eigen indicatoren

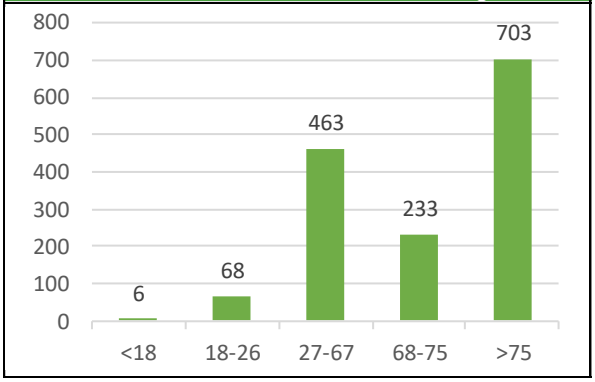
Aantallen schuldhulpverleningstraject

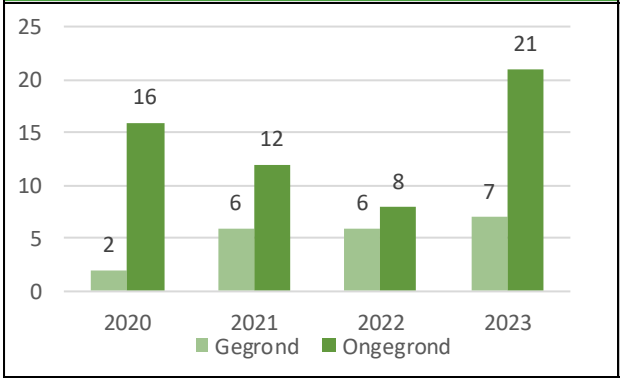
Werkloosheidspercentage 2023

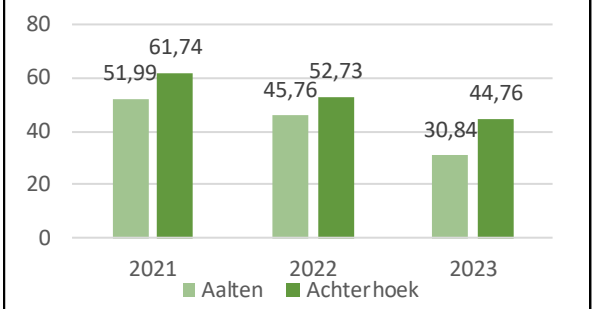
Aantal cliënten met een Wmo voorzieningen 2022

Aantal bezwaren

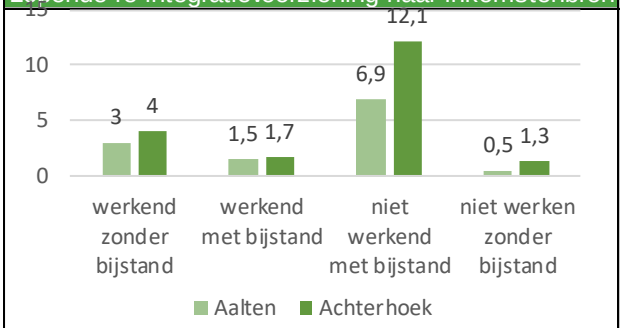

Politieregistraties overlast jeugd

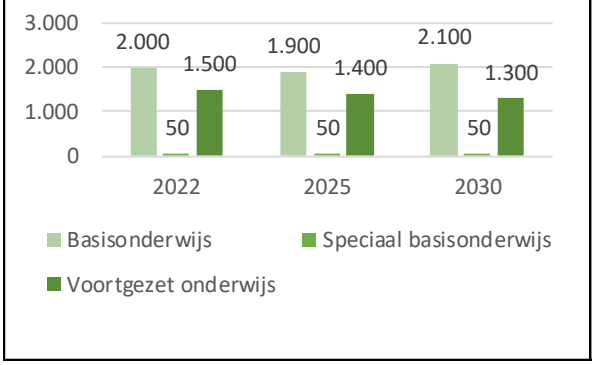
Het aantal politieregistraties van meldingen waarbij geklaagd wordt over jeugd, per 10.000 inwoners.

Lopende re-integratievoorziening naar inkomstenbron

Aantal personen per 1.000 inwoners met een lopende re-integratievoorziening naar inkomstenbron.

Leerlingenprognose

Gemeente Aalten

Bedrijfsvoering

Programma 3

Programma 3 Bedrijfsvoering

Programmacoördinator: D.J. den Hengst

1. Ontwikkelingen binnen dit programma

Dienstverleningsconcept – één toegang
De aanleiding is ‘duurzaam, daadkrachtig en dichtbij’. Het huidige dienstverleningsconcept dateert uit 2014 dat is bijna tien jaar geleden. Daarom zijn we eind 2023 begonnen met de startnotitie dienstverleningsconcept één toegang en krijgt dit verder vorm in 2024.

Dienstverlening is flexibel
In 2023 zijn een aantal bestaande webformulieren voor aanvragen van specifieke burgerzaken producten vervangen door E-diensten, waardoor de digitale dienstverlening op dit punt voor burgers makkelijker is geworden en de afhandeling meer digitaal kan geschieden. Bijvoorbeeld het doorgeven van verhuizingen, het aanvragen van reisdocumenten etc.
Overigens is vanaf 2021 continu gewerkt aan het maken van slimme webformulieren die diensten vanuit de hele organisatie betreffen. Op dit moment zijn er circa 85 webformulieren beschikbaar via de site van de gemeente Aalten die rechtstreeks in het zaaksysteem landen na indiening door de burger.

Digitalisering aktes Burgerlijke Stand
Eind 2023 zijn we begonnen met de voorbereidingen van de digitalisering aktes Burgerlijke Stand.
Dit betreffen de aktes geboorte, huwelijk/geregistreerd partnerschap en overlijden. Het scannen en de digitalisering van de aktes gaat begin 2024 van start. Na de afronding van het scanproces van de huidige aktes worden de bestanden intern toegankelijk gemaakt.

Facilitaire Zaken
In 2023 is de aanbesteding voor het nieuwe schoonmaakcontract van de gemeentelijke accommodaties opgestart. De aanbesteding wordt voorbehouden aan bedrijven met een PSO 30+ certificaat. PSO staat voor Prestatieladder Socialer Ondernemen. Dat is een certificaat dat inzichtelijk maakt welke bedrijven meer dan gemiddeld mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans geven.

Gebouwenbeheer
De eerste stappen zijn gezet om de duurzaamheid van gemeentelijke gebouwen in kaart te brengen. Hiervoor is deelgenomen aan het project Klimaat klaar van de provincie Gelderland. Daarnaast is er gestart met een project rondom het monument Hoeve de Ahof om duurzaamheid en gebruik beter op elkaar af te stemmen. De locatie Hofstraat is in 2023 geheel voorzien van ledverlichting.
Op diverse locaties is er schilderwerk uitgevoerd, waarvan onze locatie aan de Markt wel het meest in het oog springt.

Informatiebeheer/bouwvergunningen
Eind 2023 zijn de bouwvergunningen van de voormalige gemeenten Aalten en Dinxperlo tot en met 2004 alsook de bouwvergunningen van de nieuwe gemeente Aalten van 2005-2010 overgedragen aan het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers. Overdracht betekent ook dat de vergunningen openbaar zijn geworden. De vergunningen zijn inzichtelijk via de website van het Erfgoedcentrum. Burgers en bedrijven kunnen zich daar vervoegen voor een kopie van een bouwvergunning of tekening of deze in de studiezaal inzien. In 2024 wordt gewerkt aan de overdracht van de overige archieven tot en met 2005.

Datalab GO!
Datalab heeft in de volle breedte aan haar ontwikkeling gewerkt. Medewerkers van de gemeenten zijn via werksessies en kwartaalrapportages geïnformeerd over de ontwikkelde informatieproducten en gebruik ervan bij eigen projecten en beleidsvraagstukken. De reguliere leergangen en webinars hebben ook in 2023 plaatsgevonden en zijn aangevuld met cursussen Power BI en vervolgmodules voor werken met data.
Het Datalab heeft van het CBS dit jaar toegang gekregen tot de microdata-omgeving. Daarnaast sluit het via een samenwerkingsovereenkomst aan bij de community van gemeenten die aan vraagstukken op het gebied van microdata werken.
De eigen dataproducten zijn doorontwikkeld. Dit betreft met name de onderdelen Klimaat-bestendige groene leefomgeving + Ondermijning. De producten bij sociaaleconomische ontwikkelingen (voorheen ‘Impact van corona’) zijn geactualiseerd. Daarnaast is een nieuw Kerncijferdashboard ontwikkeld en zijn pilots rondom ‘energietransitie’ en ‘wonen’ gestart.
Tot slot is een start gemaakt met het in beeld brengen van gezamenlijke data-vraagstukken om te bepalen waar onderzoek en inkoop gebundeld kan worden. Dit kan voordelen met zich meebrengen.

Privacy
Het voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is een doorlopend proces. Elk jaar vindt er een toetsing plaats over hoe we het doen op het gebied van de AVG. Deze wordt uitgevoerd door onze FG (Functionaris Gegevensbescherming). Uit de toetsing volgen aanbevelingen die worden opgenomen in een actieplan en daar hebben we in 2023 aan gewerkt. Zo hebben we aan bewustwording gedaan door middel van het plaatsen van berichten op intranet. Ook hebben we presentaties gegeven aan de diverse afdelingen en hebben we nieuwe medewerkers geïnformeerd over privacy en de “Gouden regels gemeente Aalten voor optimale gegevensbescherming”. Daarnaast zijn we begonnen aan het inrichten van een ISMS en PMS (Information Security en Privacy Management Systeem). Het ISMS en PMS helpen ons om de diverse privacyaspecten binnen de organisatie te beheren op respectievelijk het informatiebeveiligingsdeel als het privacydeel. Door het systeem verder te vullen en te optimaliseren voldoen we nog beter aan de AVG.

Omgevingswet
De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. In 2023 hebben we voor de Omgevingswet vooral beziggehouden met het inrichten van de processen omgevingsvergunningen en het testen met het landelijke omgevingsloket, een onderdeel van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De testen waren erop gericht dat de aanvragen van de burgers en bedrijven via de juiste routeringen in ons systeem komen. Daarnaast zijn er testen uitgevoerd zodat de digitale communicatie met de samenwerkingspartners goed verloopt.
Parallel aan dit traject zijn we in 2023 ook aan de slag gegaan met de decentrale regelgeving. De regels van de drank- en horecavergunningen, evenementenvergunningen en de APV maken (nu nog) geen onderdeel uit van de Omgevingswet, maar hebben wel veel te maken met de fysieke leefomgeving. Om dit proces te verbeteren en aan te sluiten op de werkwijze van de omgevingsvergunningen zijn er vraagbomen gebouwd. Dit voor 11 onderdelen. Van evenementen organiseren tot snoeihout verbranden. Maart 2024 zijn deze producten opgeleverd.

Cloud
In het kader van het hybride werken zien we de tendens dat Citrix (waar al onze applicaties op draaien) wordt vervangen tot applicaties op de laptop. Uiteraard zonder dat de informatieveiligheid in het geding is. Ter voorbereiding hierop zijn veel applicaties in 2023 omgezet naar een andere authenticatiemethode (Entra ID). Ook is in 2023 gestart om ons zaaksysteem Join Zaak en Document naar de cloud te brengen. In Q2 2024 verwachten we dit afgerond te hebben.
In 2023 is ons mailsysteem Exchange ook succesvol naar de Microsoft cloud gemigreerd. Hierdoor kunnen we meer gebruik maken van de nieuwste ontwikkelingen van dit platform.

Hybride werken
De gemeente Aalten maakt gebruik van Microsoftproducten die ons ondersteunen in het gezamenlijk werken aan projecten en het delen van documenten. Te denken valt aan het actief gebruik maken van Teams, Onedrive, Onenote, Sharepoint. Hiervoor zijn er in 2023 kennissessies gestart en wordt dit in 2024 verder verspreid.

Andere manier van bellen
Door de introductie van Teams (in de Covid periode) is er voor het brede publiek en medewerkers een andere manier van communiceren ontstaan. Bellen via andere kanalen dan de huidige traditionele telefonie is in opkomst. Hiervoor heeft de VNG samen met de gemeenten in 2023 een gezamenlijke aanbesteding gestart die GT Connect 2 heet.
GT Connect 2 is een gezamenlijke aanbesteding waarmee VNG voor gemeenten, diensten en producten in wil kopen als aanvulling op en in koppeling met het bij deelnemende gemeenten al bestaande Microsoft Teams platform. Hiermee wordt de ICT-samenwerking (en dus ook de gemeente Aalten) in staat gesteld om Microsoft Teams in te zetten als telefonieplatform. Eind 2023 is de aanbesteding gewonnen door Vodafone business. Medio 2024 verwachten we de eerste resultaten.

WOZ
Gemeenten werden in 2023 overspoeld door een groot aantal bezwaarschriften tegen de WOZ-beschikkingen. Dit werd enerzijds veroorzaakt door de grote waardeontwikkeling van woningen in de periode 2022 – 2023 en anderzijds door reclamecampagnes van de zogenaamde No cure No Pay (NcNp) bureaus. Deze spelen handig in op het gevoel dat de burger veel geld kan besparen door een gratis bezwaar via zo’n bureau in te dienen. Deze bureaus leven van de wettelijke kostenvergoeding die een gemeente moet betalen als een bezwaar moet worden toegekend. Om deze bureaus voor te zijn hebben we het voor de burger zo eenvoudig mogelijk gemaakt om zelf bezwaar in te dienen. Dat hebben we gedaan door de burger erop te wijzen dat ze contact met ons op moeten opnemen als er twijfel is over de WOZ-waarde.

En dat via een e-formulier of QR-code op de aanslag ook een bezwaarschrift ingediend kan worden. En dat dat pas echt ‘gratis’ is. Keerzijde daarvan is dat een groot aantal burgers van deze mogelijkheid gebruik hebben gemaakt. Van de 954 bezwaren in Aalten zijn er 322 (34%) van een NcNp bureau. Landelijk is dat ca 50%. Vanaf 2024 is de wettelijke kostenvergoeding met 75% verlaagd. Hopelijk is daarmee een einde gekomen aan het verdienmodel.

2. Wat waren onze doelstellingen?

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
1	**Dienstverleningsconcept** In 2022 is gestart met het project dienstverleningsconcept. Daarbij wordt gekeken naar hoe moderne dienstverlening hoort te zijn en hoe we onze burgers en ondernemers zo goed mogelijk kunnen bijstaan.	In december is de startnotitie dienstverlening via een raadsmededeling aangeboden aan de raad. In 2024 gaan we starten met een projectgroep om tot een herijking van onze dienstverleningsvisie te komen. Dit wordt gekoppeld aan het opstellen van een visie toegang tot het sociaal domein.	In december 2023 is een startnotitie opgesteld. Deze is via een raadsmededeling aan de raad verstuurd. In 2024 wordt projectgroep opgestart om tot een herijking van de visie op dienstverlening te komen.	R
2	**Informatieveiligheid en Privacy Wet** Voldoen aan Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Functionaris Gegevensbescherming voert jaarlijks een toetsing uit in hoeverre wij voldoen aan de regels van de AVG. Aanbevelingen uit deze toetsing worden opgenomen in een actieplan.	Dit geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid is eind maart 2023 door het college vastgesteld. Daarnaast hebben er in 2023 extra presentaties over bewustwording informatieveiligheid plaatsgevonden.	Het nakomen en voldoen aan BIO normen voor de informatieveiligheid is een dynamisch proces. Eind maart is het nieuwe informatiebeveiligingsbeleid door het college vastgesteld. Hier wordt ook gerefereerd aan de Bio normensystematiek en vormt een kapstok voor al onze beveiligingsmaatregelen. Daarnaast hebben er in 2023 allerlei testen en checks plaatsgevonden die weer leiden tot bewustwordingscampagnes en verscherpte maatregelen.	G
3	**Overgang van Civision Middelen naar iFinanciën** Ons huidige financiële pakket Civision Middelen is aan vervanging toe. Daarvoor heeft onze huidige leverancier Pink-Roccade het pakket iFinanciën beschikbaar. Dit pakket voldoet aan de laatste technische standaarden en draait tevens in de cloud.	De migratie naar de Cloud is afgerond. De conversie van de data verloopt volgens planning.	Migratie naar iFinanciën is afgerond.	G
4	**Invoeren van Samenhangende objecten-registratie** Het samenbrengen van de basisregistraties WOZ, BAG, Kadaster en BGT op het gebied van data en kaartmateriaal zodat er één samenhangende registratie ontstaat.	De invoering van de BRK 2.0 is afgerond.	De Samenhangende Objecten Registratie (SOR) is een uniforme registratie met basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid (BAG, WOZ, BGT). Deze stelselwijziging is nog steeds in ontwikkeling bij het ministerie en de VNG. Als gemeente Aalten bereiden we ons voor op de komst van de Samenhangende Objecten Registratie door de match tussen de objecten via iObjecten te maken en te visualiseren.	O

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
5	**Omzetting en vulling softwarepakketten Omgevingswet** De Omgevingswet gaat in per 01-01-2023. Dit betekent dat de softwarepakketten van vergunningsverlening dan verplicht zijn aangesloten op het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet en moeten voldoen aan de eisen van de Omgevingswet.	Eerste implementatie van de software van de Omgevingsplannen is afgerond. Het omgevingsplan en het verfijnen van het DSO gaat in 2024 verder. De software is ook zo ingericht dat deze is te gebruiken voor de op te stellen Omgevingsvisie.	De Omgevingswet is per 1 januari 2024 van kracht geworden. De vulling van de pakketten en bouwen van processen (voornamelijk de omgevingsvergunningen en decentrale regelgeving) is afgerond. Hier en daar vindt er nog wat "finetuning" plaats.	G

3. Wat heeft het gekost?

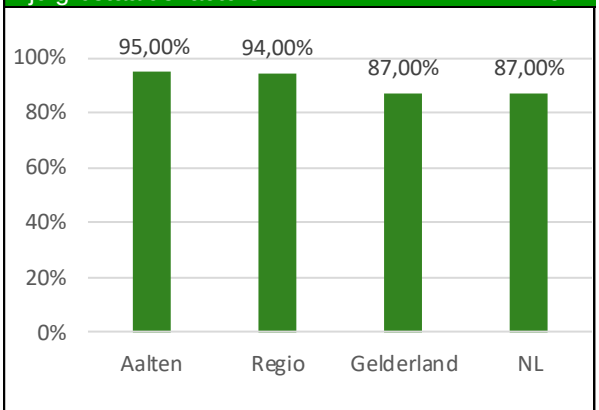
bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten	-62.230	-74.019	-74.769	-65.026
Lasten	13.188	24.845	27.415	18.246
Totaal saldo van baten en lasten	-49.042	-49.174	-47.354	-46.780
Toevoeging en of onttrekking aan reserves	62	888	1.716	858
Totaal mutaties reserves (verdeeld over programma's)	202	-1.576	-2.090	-2.275
Resultaat	**-48.778**	**-49.862**	**-47.728**	**-48.197**

De analyse van de onderlinge verschillen is opgenomen in het tweede deel van dit boekwerk in de toelichting op de programmarekening.

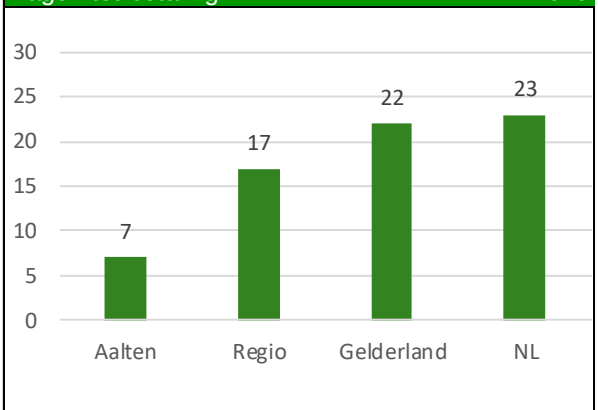
4. Eigen indicatoren

Tijdig betaalde facturen 2021

Het % facturen dat tijdig is betaald.

Dagen tot betaling 2019

Het gemiddeld aantal dagen tot betaling facturen.

Gemeente Aalten

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

1. Organisatiestructuur per 1 januari 2023
Per 1 januari 2023 is de nieuwe organisatiestructuur in werking getreden. De belangrijkste beweegredenen voor deze organisatiewijziging waren:

- Meer ruimte voor goede invulling leidinggevende taken.
- Voldoende aandacht voor elke medewerker.
- De veranderende samenleving.
- Invulling geven aan burgerparticipatie.
- Meer mogelijkheden voor pro-activiteit.
- Meer ruimte voor eigen verantwoordelijkheid.

De nieuwe organisatiestructuur bestaat uit een tweehoofdige directie (de gemeentesecretaris/algemeen directeur en de directeur Bedrijfsvoering) met daaronder zes teams. Daarnaast een staf, die alleen nog bestaat uit het taakveld P&O (personeel en organisatie).

De teams worden geleid door een teammanager, die hiërarchisch en functioneel leidinggevende is. De teammanagers worden functioneel aangestuurd door de directeur Bedrijfsvoering en hiërarchisch door de gemeentesecretaris/algemeen directeur. De taakverdeling van de directie en het management zijn uitgewerkt in een directiestatuut. In de nieuwe organisatiestructuur worden de integrale advisering, het projectmatig werken en de coördinatie van de raadsprogramma's verder versterkt door het instellen van een projectenbureau. Dit is vooralsnog een pilot om hiermee ervaring op te kunnen doen.

In de loop van 2024 worden de nieuwe organisatiestructuur en de pilot projectenbureau in overleg met de OR geëvalueerd.

2. Ontwikkelingstraject organisatie
Sinds het voorjaar van 2021 loopt er een ontwikkelingstraject binnen de organisatie gericht op een professionele cultuur. Medewerkers worden getraind op de verdere ontwikkeling van een professionele cultuur binnen de organisatie en het geven en ontvangen van feedback.
In 2022 en 2023 stond dit ontwikkelingstraject in verband met de aanpassing van de organisatiestructuur voornamelijk in het teken van de training van de teammanagers en P&O-consulenten voor hun nieuwe taken/andere rol. Daarbij kwamen onder meer onderwerpen als de betekenis van een professionele cultuur, het verschil tussen leiderschap en management en leiderschap in een systemische omgeving aan de orde. Verder werd tijdens het ontwikkelingstraject ingegaan op de uitwerking van de kernwaarden van de organisatie.
In het eerste halfjaar van 2024 wordt het ontwikkelingstraject vervolgd en afgesloten met een programma voor alle medewerkers. Tijdens teamsessies worden alle medewerkers/teams geïnformeerd over kernwaarden en professioneel gedrag en over feedback geven en ontvangen met social styles.

3. Krapte op de arbeidsmarkt
De krapte op de arbeidsmarkt is in het afgelopen jaar verder toegenomen en gaat ook in de komende jaren nadrukkelijk gevoeld worden. Hoewel we veel vacatures nog goed kunnen invullen, merken we in toenemende mate dat dit bij bepaalde vakgebieden niet meer lukt of langer duurt.
Door de grote uitstroom wegens pensioneringen in de gemeentelijke sector neemt de spanning op de arbeidsmarkt alleen maar verder toe. Dit leidt onherroepelijk tot een verdere stijging van de loonkosten door opwaartse druk op de algemene loonontwikkeling in de cao, door druk op de salarisonderhandelingen bij de invulling van vacatures, door individueel rechtspositioneel maatwerk en door kosten van externe inhuur of andere tijdelijke oplossingen.
Daarnaast leidt de krappe arbeidsmarkt tot risico's met betrekking tot de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners en de gemeenteraad en de tijdige oplevering van producten. Dit is met name het geval als we concessies moeten doen met betrekking tot de kwaliteit bij de invulling van vacatures en als vacatures langer open staan of niet ingevuld kunnen worden.
Door een organisatiebrede functiewaarderingsronde willen we ervoor zorgen dat onze primaire arbeidsvoorwaarden actueel en voldoende concurrerend zijn. Daarnaast werken we in het project hybride werken aan modern werkgeverschap door voorstellen te ontwikkelen voor verdere stappen in flexibiliteit, gezonde arbeidsomstandigheden, vitaliteit, duurzaamheid, ontwikkelingsmogelijkheden en betrokkenheid. Waar mogelijk zetten we daarbij in op verduurzaming van de arbeidsvoorwaarden en aansluiting bij de global goals.

4. Strategische personeelsplanning
In de komende vijf jaren verlaten 37 medewerkers (18,2 %) de organisatie wegens pensionering. In de komende 10 jaren gaat het om 72 medewerkers (35,5 %). Deze voorziene uitstroom willen we tijdig en proactief opvangen om de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening te garanderen.

Hierbij kijken we niet alleen naar één op één vervanging in formatie, maar ook naar de ontwikkelingen in procesoptimalisatie, digitalisering en robotisering. In 2023 zijn we daarom gestart met een nieuwe strategische personeelsplanning 2024-2034, die in de loop van 2024 wordt vastgesteld.
In het kader van de planning/fasering van de uitstroom zijn we regelmatig in gesprek met de medewerkers over het in lijn brengen van de individuele wensen en de plannen van de organisatie. We kijken op basis van individueel maatwerk actief naar de mogelijkheden van eerdere pensionering of juist het (eventueel in deeltijd) langer doorwerken na de AOW-datum.
Uitgangspunt is dat we zorgdragen voor een goed instroomproces (onboarding) zodat nieuwe medewerkers goed en adequaat worden ingewerkt zonder dat dit ten koste gaat van de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening.
Daarnaast zien we dat de uitstroom naar een andere werkgever toeneemt door de krapte op de arbeidsmarkt. De ontwikkeling van deze uitstroom is moeilijk te voorspellen.
In het werving- en selectiebeleid blijven we stevig inzetten op verjonging en een evenwichtiger leeftijdsopbouw. Door een actief beleid met betrekking tot onder andere stageplaatsen, afstudeeropdrachten en deeltijdbanen voor studenten willen we jongeren aan de gemeente Aalten binden. We zorgen voor een goed netwerk en een goede ingang bij de MBO-instellingen, Hbo-instellingen en universiteiten. We streven naar twee continu/opvolgende stageplaatsen en/of afstudeeropdrachten binnen elk team. Verder hebben we de wens om binnen de organisatie ruimte te bieden voor een traineeship zodra daarvoor financiële ruimte bestaat, bijvoorbeeld binnen het projectenbureau.

5. Organisatiebrede functiewaardering
Bij de wijziging van de organisatiestructuur per 1 januari 2023 is afgesproken een organisatiebrede functiewaarderingsronde te houden. Dat is nodig om diverse nieuwe of gewijzigde functies binnen de aangepaste organisatiestructuur te waarderen en om te beschikken over een actueel en concurrerend salarishuis in een krappe arbeidsmarkt.
In het afgelopen jaar hebben we overeenstemming bereikt met de OR en met het Lokaal Overleg met de vakbonden over de uitgangspunten van deze organisatiebrede functiewaardering. Ook zijn de voorbereidingen gestart voor de organieke beschrijving van de hoofdtaken van alle medewerkers, als grondslag voor de waardering van de functie. Dit functiewaarderingstraject wordt in de loop van 2024 afgerond.

6. Project hybride werken
Vorig jaar zijn wij gestart met het project Hybride Werken. Doel van het project is enerzijds het organiseren van middelen om het werken op kantoor, thuis of elders te verbeteren en anderzijds te komen tot werkafspraken op welke manier we dit gaan doen
Inmiddels hebben we voor de gehele organisatie richtlijnen en werkafspraken uitgewerkt. Je kan dan denken aan richtlijnen die aangeven welke werkzaamheden we thuis kunnen doen, voor welke werkzaamheden we naar kantoor komen of werkzaamheden die ook elders kunnen worden uitgevoerd.
Nu we vaker thuis werken en minder op kantoor wordt ook de functie van het kantoor anders. Steeds meer collega’s kiezen (mits dit past binnen je werkzaamheden) om thuis te werken wanneer ze geconcentreerd willen werken. Het kantoor wordt daarmee steeds meer de plek voor samenwerken, overleggen en ontmoeten. Dit vraagt om een andere inrichting van werkplekken. In 2023 zijn we gestart om dit verder uit te werken, waarbij we ook rekening houden met de uitwerkingen van de projecten dienstverlening en toegang sociaal domein.

7. Vitaliteit
Binnen onze organisatie worden diverse activiteiten op het gebied van de vitaliteit ontwikkeld door de werkgroep Nog gezonder en vitaler. De doelstelling van de werkgroep is medewerkers bewust te maken van het belang van gezondheid en vitaliteit. De werkgroep vraagt via intranet aan de hand van maandelijkse thema’s aandacht voor gezondheid en vitaliteit, geeft tips en organiseert diverse clinics en andere activiteiten. De in de maand december gehouden Winterweek heeft de werkgroep verschillende dagdelen met sportieve en vitale activiteiten georganiseerd.
In de in het afgelopen jaar gesloten CAO Gemeenten 2024–2025 is geregeld dat gemeenten in overleg met de OR een beleidsplan vitaliteit moeten vaststellen. In dit beleidsplan moet onder andere worden voorzien in een periodieke peiling van de werkdruk en periodiek overleg met de OR over de personele bezetting en eventuele maatregelen tegen (dreigende) onder- en overbezetting.

8. Duurzame mobiliteit
Bewust kiezen voor duurzame mobiliteit en daarmee minder broeikasgassen in het verkeer. Dat is het doel van het Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit dat op 1 juli 2024 in werking treedt.
Het besluit komt voort uit het Klimaatakkoord. Met dat akkoord spraken overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties maatregelen af om de CO2-emissies te verminderen. Daarbij hoort verduurzaming van mobiliteit. Een van de afgesproken maatregelen is een wettelijke norm voor werkgevers met 100 of meer werknemers.

Hiermee moet de CO2-emissie door werkgebonden personenmobiliteit in 2030 met minimaal 1 Mton worden teruggedrongen. Het besluit geeft invulling aan die afgesproken maatregel. Doel daarvan is dat werkgevers bewuste keuzes maken over verduurzaming van hun mobiliteit.
Vanaf 1 juli 2024 moeten werkgevers (met 100 of meer werknemers) jaarlijks gegevens bijhouden en rapporteren over de mobiliteit van hun werknemers. Het gaat daarbij om woon-werk en zakelijke mobiliteit. In 2026 evalueert het ministerie van IenW de CO2-reductie die in 2024 en 2025 is behaald. Als organisaties goed op koers liggen, blijft het bij rapporteren. Als het niet lukt, kan vanaf 2028 een wettelijke norm worden ingesteld waarmee slimmer en zuiniger reizen kan worden afgedwongen. Want linksom of rechtsom: de CO2-winst is nodig om de klimaatdoelen te halen.
In het afgelopen jaar hebben we binnen het project hybride werken enkele opties voor verduurzaming van het woon-werkverkeer en de zakelijke mobiliteit onderzocht. Tevens hebben we door het regionale initiatief GAON een mobiliteitsscan voor onze organisatie laten uitvoeren. We verwachten in de loop van 2024 concrete voorstellen te ontwikkelen, waarmee we onze voorbeeldrol als overheidswerkgever kunnen invullen. In de Voorjaarsnota 2024 nemen we daarvoor een raming op.

9. Integriteit
In de afgelopen jaren hebben we het beleid met betrekking tot de bestuurlijke en ambtelijke integriteit geactualiseerd en de diverse integriteitsregelingen opnieuw vastgesteld. In 2023 hebben we conform het meerjarige implementatieprogramma diverse bewustwordingsactiviteiten uitgevoerd, onder andere met betrekking tot de melding van nevenfuncties, de melding van financiële belangen en de geschenkenregeling. We vragen van nieuwe medewerkers een verklaring omtrent het gedrag en het afleggen van de eed of belofte tijdens een ceremoniële bijeenkomst.
In 2024 wordt specifiek aandacht geschonken aan bewustwordingsactiviteiten met betrekking tot de klachtenregeling ongewenst gedrag, persoonlijk gebruik van gemeentelijke goederen en het omgaan met vertrouwelijke informatie.

10. Arbo en Veiligheid
Door een samenloop van omstandigheden (onder andere Corona, het thuiswerken en personele wisselingen) is de aandacht voor de uitvoering van wettelijke verplichtingen met betrekking tot Arbo en Veiligheid in de afgelopen jaren wat weggezakt. In verband hiermee hebben we in het afgelopen jaar een nieuwe werkgroep Arbo en Veiligheid ingesteld, die diverse praktische zaken (BHV-organisatie, interventie-team, oefeningen en trainingen) inmiddels op orde heeft gebracht. In de loop van 2024 volgen de actualisering van het beleid met betrekking tot Arbo en Veiligheid en de actualisering van de RI&E (risico-inventarisatie en evaluatie).

11.Inkoop
Net als in voorgaande jaren is ook in 2023 op inkoop- en aanbestedingsgebied zoveel mogelijk samen-werking gezocht met de Achterhoekse gemeenten. Gezamenlijke aanbestedingen waren er onder andere bij de inkoop van:
- Hulp bij Huishouden
- Zout

Binnen de gemeente Aalten waren ook diverse aanbestedingen onder andere:
- Mobiliteitsvisie
- Schilderwerk gemeentehuis
- Wegenonderhoud wegen & bermen
- Asfaltonderhoud
- Haalbaarheidsonderzoek ambitieplan Slingeplas
- Natuur- en milieueducatie
- Levering Carraro en vier elektrische auto’s
- Reconstructie Aaltenseweg & Europaweg

Eind 2023 is het nieuwe ‘Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2023 gemeente Aalten’ vastgesteld door het college. In het nieuwe beleid staat sociaal en duurzaamheid voorop door meer aandacht te vragen voor SROI (Social Return on Investment), SDG’s (Substainable Development Goals), Circulair inkopen en Startup in Residence. De nota ‘Aalten Circulair’, die in voorjaar 2023 vast is gesteld door het college, sluit mooi aan op het inkoopbeleid.
Door middel van diverse sessies zijn alle collega’s die dit aanging, geïnformeerd over het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid in combinatie met de nota ‘Aalten Circulair’.
Op het gebruik van het ‘Startformulier’ bij aanvang van elke aanbesteding wordt zo goed mogelijk toegezien. Dit formulier, dat al eerder in gebruik werd genomen binnen de gemeente, voorkomt dat we zaken en handelingen vergeten bij de uitvoering van een aanbestedingsprocedure.

12.Subsidieverwerving

Het subsidiejaar 2023 is goed verlopen. De meeste aanvragen worden gedaan bij de Provincie Gelderland, maar ook zijn aanvragen gedaan bij het RVO en het Ministerie van VWS bijvoorbeeld.
In totaal is in 2023 € 5.075.000 subsidie aangevraagd, waarvan toegekend € 4.494.000**.** Het toegekende bedrag loopt niet meer op omdat voor alle subsidies al bekend is of het bedrag is toegekend of niet.

bedragen x € 1.000

Nr	Projecten/regeling	Subsidie verstrekker	Aangevraagd	Toegekend
1	Specifieke uitkering Preventieakkoord 2023	Ministerie van VWS	20	20
2	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BOOO)	Ministerie van Justitie en Veiligheid	1.545	1.545
3	Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK sport)	Ministerie van VWS	87	60
4	Specifieke uitkering Nationaal Isolatie Programma (SPUK NIP)	RVO	418	418
5	Specifieke uitkering clientondersteuning	Dus-i	50	50
6	Ondersteuningsbudget Brede SPUK	VNG	7	7
7	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (BREDE SPUK)	Ministerie van VWS	507	507
8	Specifieke uitkering Integraal Zorg Akkoord (IZA)	Ministerie van VWS	254	0
9	Specifieke uitkering informatiepunten Digitale Overheid	Ministerie van BZK	27	27
10	Programma Vrijheid regio Achterhoek-Liemers	Provincie Gelderland	150	150
11	Aanvraag subsidie instandhouding gemeentelijke monumenten	Provincie Gelderland	34	34
12	Deltaprogramma Zoetwater regio Oost 2022-2027	Provincie Overijssel	103	103
13	Implementatie- en opschalingscoaching Ouderen Thuis (ronde 1) SA 2023	ZonMw	10	10
14	Tijdelijke maatregelen fietsveiligheid - opnieuw asfalteren fietsstroken Lichtenvoordestraatweg	Provincie Gelderland	28	28
15	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	RVO	501	501
16	Subsidieregeling Historische molens en stoomgemalen 2023 - Teunismolen de Heurne	Provincie Gelderland	2	2
17	Voucher ondersteuningsbudget VNG	VNG	10	10
18	DUMAVA - locatie Hofstraat	RVO	112	0
19	DUMAVA - locatie Ahof	RVO	237	237
20	Specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorzieningen 2023-2024	Ministerie van VWS	88	88
21	SBI subsidie voor Hogestraat 34-36	Ministerie van BZK	188	0
22	Steengoed Benutten voor Hogestraat 34-36	Provincie Gelderland	200	200
23	Specifieke Uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (MEOZ)	Ministerie van VWS	497	497
			5.075	**4.494**

Het totale toegekende bedrag is ongeveer drie miljoen hoger dan dat van 2022, dit heeft vooral te maken met de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) van € 501.000. Dit budget is bedoeld voor het aanstellen van nieuwe collega's of tijdelijke inhuur voor het uitvoeren van gemeentelijke klimaat- en energietaken. Ook is de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraine (BOOO) van € 1.545.000 een belangrijke subsidiebron.
Daarnaast is de gemeente Aalten helaas uitgeloot bij de DUMAVA regeling voor de aanvraag met betrekking tot de locatie Hofstraat, maar is gelukkig wel ingeloot voor de aanvraag met betrekking tot de locatie Ahof wat resulteert in een financiële bijdrage van € 237.000 voor de restauratie en verduurzaming van deze havezate. De gemeente is ook uitgeloot voor de SBI-subsidie voor de Hogestraat, dit verklaart het tweede lege vak onder 'toegekend'.

13. Rechtmatigheidsverantwoording

Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat er geen begrotingsonrechtmatigheden zijn die niet passen binnen het bestaande beleid. Zoals vastgelegd in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Aalten (artikel 212 Gemeentewet) is er om die reden geen nadere toelichting nodig in de paragraaf bedrijfsvoering.

14. Uurtarief ten behoeve van doorberekeningen

Voor het doorberekenen van diverse werkzaamheden wordt gewerkt met een uniform uurtarief. Er is een berekening gemaakt op basis van de totale loon- en overheadkosten voor het tarief per uur. Dit resulteert in een tarief voor 2023 van € 74. Dit uurtarief wordt gebruikt voor onder meer het bepalen van de legestarieven en voor de toerekening van de kosten aan riolering en afvalverwerking.

15. Verplichte beleidsindicatoren

	Naam indicator	Eenheid	Raming na wijziging	Werkelijk
1	Formatie	fte per 1.000 inwoners	6,94	6,42
2	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	6,94	6,42
3	Apparaatskosten	kosten per inwoner	€ 721,70	€ 703,68
4	Externe inhuur	% van totale loonsom	11,55%	11,34%
5	Overhead	% van totale lasten	9,60%	10,50%

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

We maken vanaf 2023 om de vijf jaar een “Nota Weerstandsvermogen” en leiden daaruit onder meer het te voeren beleid en deze paragraaf af. Dat doen we allemaal om ook in de toekomst een gezonde gemeente te blijven. Een gemeente die wat betekent voor haar inwoners.

De paragraaf geeft een overzicht van die risico's, waarvoor geen of onvoldoende dekking is gegeven via een verzekering een reserve of een voorziening. Reguliere, veelvoorkomende geringe risico's worden niet opgenomen, daarvoor is de begroting. Van de niet of onvoldoende gedekte risico's wordt via kans en geschatte schade de benodigde weerstandscapaciteit gepresenteerd.
Die benodigde capaciteit wordt vergeleken met de aanwezige weerstandscapaciteit. De ratio (in welke vorm dan ook) wordt weerstandsvermogen genoemd. De paragraaf moet daarbij ook aangeven wat het beleid is gericht op de dekking van risico’s, het voorkomen en het oplossen hiervan.
De paragraaf weerstandsvermogen geeft dus inzicht in:

- De mate waarin de gemeente belangrijke financiële risico’s loopt;
- De financiële buffer (weerstandscapaciteit) die zij daarvoor achter de hand heeft.

De opzet is veranderd ten opzichte van de voorgaande jaren. De raad speelt een grotere rol bij het bepalen van risico’s bij de voorstellen. En voor de inschatting begint het proces bij de teams en de individuele medewerkers. Dat is de bron van de risico’s, die worden verzameld in een groslijst. De risico’s boven de € 250.000 staan in deze paragraaf. Daaronder zijn ze zeker ook van belang, maar moeten in de reguliere P&C cyclus worden opgevangen.

Voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit worden de risico’s met een financieel negatief gevolg als onderstaand meegerekend:

1. Risico’s met een structureel gevolg worden niet afzonderlijk verhoogd met een opslagfactor
2. Er wordt een zekerheidspercentage (kans dat het zich voordoet) van 90% gekozen
3. De uitkomst van de benodigde totale weerstandscapaciteit wordt vermenigvuldigd met 1,5

De weerstandscapaciteit wordt afgezonderd van de algemene reserve, maar blijft wel onderdeel daarvan. Binnen de vastgestelde bandbreedte wijzigt deze niet.
Voor een beoordeling van het weerstandsvermogen worden in deze paragraaf de bedoelde risico’s geconfronteerd met de aanwezige weerstandscapaciteit.

bedragen x € 1.000

1. Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit worden al die elementen bedoeld waarmee tegenvallers kunnen worden opgevangen, zonder dat het beleid moet worden aangepast. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, moet worden voorkomen dat elke nieuwe financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.
De weerstandscapaciteit wordt onderverdeeld in structurele en incidentele weerstandscapaciteit. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit structurele middelen in de begroting waarmee optredende risico’s kunnen worden opgevangen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden aangewend.
De commissie BBV heeft recent laten weten dat voortaan de reserves van gemeenten ook voor structurele uitgaven ingezet mogen worden. Als gemeente Aalten vinden we dat geen juiste ontwikkeling en doen daar dan ook niet aan mee.

Bepaling van de weerstandscapaciteit		
Incidentele weerstandscapaciteit		
Rekeningresultaat	Het positieve resultaat	2.279
Vrij aanwendbare algemene reserve	De algemene reserve is de reserve waaraan de raad geen specifieke bestemming heeft gegeven en die een financiële bufferfunctie heeft. Op 31-12-2023 bedraagt deze € 10.065.000 + € 6.000.000 wat is afgezonderd voor de reserve risico's. Op dit moment is al € 1.203.000 bestemd voor geplande uitgaven.	14.862
Bestemmingsreserves	Deze reserves zijn beklemd maar kunnen in geval van hoge nood wel ingezet worden.	11.815
Stille reserve-effecten	De stille reserve in deze financiële vaste activa wordt niet meegenomen in de berekening, omdat de verhandelbaarheid van deze aandelen (Alliander, Vitens, BNG en ROVA) zeer beperkt is.	0
Stille reserve activa	Deze stille reserve bestaat uit de bezittingen waarvan de waarde bij verkoop hoger is dan de boekwaarde. Op basis van ervaring zetten we een derde deel in.	986
Totaal incidentele weerstandscapaciteit		**29.942**
Structurele weerstandscapaciteit		
Onbenutte belastingcapaciteit	Hieronder wordt voor de OZB de ruimte opgenomen die er is tussen onze eigen tarieven en de normtarieven voor de zogenaamde artikel 12 gemeenten. De overige belastingen/heffingen zijn kostendekkend of van geringe betekenis.	2.953
Rentebaten algemene reserve vrij besteedbaar	Aangezien geen rente meer toegevoegd wordt aan de reserves is inzet niet mogelijk.	0
Onvoorzien (structureel)		350
Totaal structurele weerstandscapaciteit		**3.303**
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		**33.245**

2. Risico's

Het hebben van risico's is inherent aan het uitoefenen van een organisatie zoals een gemeente. Het is echter van belang deze risico's te kennen en hier goede maatregelen voor te treffen (verzekeren) dan wel risico's te wegen bij het aangaan ervan of hier tijdig op in te spelen.
Een overzicht van de risico's wordt steeds geactualiseerd. De basis daarvoor zijn de teams en de medewerkers. Alle risico's worden beschreven en gekwantificeerd in een groslijst.
De grootste risico's, boven de € 250.000 worden afzonderlijk genoemd in deze nota.
Bij een zekerheidsniveau van 99% is de aan te houden reserve voor de gemeente Aalten volgens de nieuwe berekening € 6 miljoen. Dit houdt in dat, als de gemeente Aalten dit bedrag als reserve op haar balans aanhoudt, zij in 99 van de 100 jaar voldoende reserves heeft om de schades op te vangen, maar in één jaar is er niet genoeg. In de begroting zijn de meest actuele risico's opgenomen.

Risico's boven de € 250.000	Mogelijk gevolg	
Budgettaire tekorten bij (verbonden) partijen waar door de gemeente uitbestede gemeentelijke taken zijn neergelegd.	Politieke druk om financiële steun te bieden of mee te moeten in een bij meerderheid genomen Regio-besluit	250
Integriteits/intimidatie/grensoverschrijdende problemen	Gevolgschades	250
Virusaanvallen op ICT-gebied/ Hacks/ Thuiswerken/Datalekken	Dataverlies en herstelkosten Mogelijke afkoopsom Gevolgschades	1.000
Natuur en flora, klimaat, milieuproblemen, rampen	Weersinvloeden, droogte bomen, drugsafval, exoten ed. en overige calamiteiten boven de verzekerde waarde	250
Budget Sociaal Domein	Overschrijding budget, korting Rijk Beleidsaanpassingen Energiebijdragen, prijscompensatie ed.	1.000
Huisvesting vluchtelingen breed	Tekort opvang Extra aanwijzingen Rijk	250
Raadsleden/collegeleden	Onverwachte bestuursopdrachten waarvoor geen of onvoldoende gelden beschikbaar zijn/ grondslagen ontbreken Uitvoering raadsprogramma	250
Wachtgeld wethouders: bij stoppen 1 of meerdere wethouders ongeacht reden. Arbeidsongeschiktheid medewerkers	Voor zittende wethouders mag volgens het BBV geen voorziening meer bestaan.	500
Algemene uitkering gemeentefonds, diverse subsidieregelingen	Verkeerde berekeningen, interpretatie verschillen, te late rapportages ed.	250
Totaal van de risico's boven de € 250.000		**4.000**

Het terugbrengen van de reserves naar dit niveau is niet wenselijk, aangezien er niet voorzienbare toekomstige ontwikkelingen zijn die mogelijk leiden tot additionele risico's in de toekomst. Een aanvullende buffer is daarom gewenst, onder meer voor belangrijke onverwachte gebeurtenissen. Deze noodzakelijke buffer is op basis van ervaring (eigen en gebruikelijke) opgenomen tegen een factor van 1,5. Dat is € 2.000.000. Totaal zijn de ingeschatte risico's dan een bedrag van € 6.000.000.

3. Weerstandsvermogen

Het vermogen van een gemeente om tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van deze gemeente in gevaar komt. Dit wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van onze gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Ratio weerstandsvermogen 2023 = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit	
Weerstandscapaciteit, incidenteel	29.942
Weerstandscapaciteit, structureel	3.303
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**33.245**
Gekwantificeerde risico's	4.000
Factor 1,5	2.000
Totale benodigde weerstandscapaciteit	**6.000**
Saldo/overschot	**27.245**
Ratio onder andere gehanteerd door provincie	**5,54**

>2	= Uitstekend	1,0 - 1,4	= Voldoende	0,6 - 0,8	= Onvoldoende
1,4 - 2,0	= Ruim voldoende	0,8 - 1,0	= Matig	< 0,6	= Ruim onvoldoende

De uitkomst van de ratio is nu 5,54 en is anders dan de 1,24 van vorig jaar. Dit komt door de nieuwe opzet in de nota Weerstandsvermogen en Risico's. De bestemmingsreserves worden nu ook meegenomen en in plaats van een percentage van de omzet, geldt nu een factor van 1,5 op de risico's.
De beschikbare weerstandscapaciteit is ruim € 33 miljoen. Hierbij moet opgemerkt worden dat deze ratio altijd een momentopname betreft. De ratio lijkt en is mooi, maar de solvabiliteit van de gemeente houdt nog niet over, zie ook onderstaand. In de nota wordt dan ook gesteld dat hier de komende jaren aandacht voor moet zijn en blijven. We streven naar een getal boven de 50% voor de solvabiliteit.

Kengetallen
Onderstaande kengetallen helpen bij het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van een gemeente. Deze kengetallen geven aan hoe we er als gemeente voor staan. De categorieën zijn gebaseerd op de norm van de provincie (groen is voldoende, oranje matig en rood onvoldoende).

Verplicht voorgeschreven kengetallen	Werkelijk 2022	Raming 2023	Werkelijk 2023
1a. Netto schuldquote (NS)	33,7%	48,3%	25,7%
1b. NS gecorrigeerd voor alle leningen	21,7%	42,6%	14,5%
2. Solvabiliteitsratio	36,7%	26,7%	35,0%
3. Structurele exploitatieruimte	0,3%	0,7%	0,9%
4. Grondexploitatie	0,5%	0,5%	0,1%
5. Belastingcapaciteit	73,9%	72,4%	69,1%
6. Liquiditeit	1,14	0,73	1,01

Norm	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a. Netto schuldquote (NS)	tot 90%	tussen 90% tot 135%	hoger dan 135%
1b. NS gecorrigeerd voor alle leningen	tot 90%	tussen 90% tot 135%	hoger dan 135%
2. Solvabiliteitsratio	hoger dan 50%	tussen 20% tot 50%	kleiner dan 20%
3. Structurele exploitatieruimte	begroting en meerjaren hoger dan 0%	begroting of meerjaren hoger dan 0%	begroting en meerjaren kleiner dan 0%
4. Grondexploitatie	tot 20%	tussen 20% tot 35%	hoger dan 35%
5. Belastingcapaciteit	tot 95%	tussen 95% tot 105%	hoger dan 105%
6. Liquiditeit	hoger dan 1	tussen 1 en 0,5	kleiner dan 0,5

We hebben in 2023 geen kengetallen die onvoldoende zijn. De solvabiliteitsratio geeft weer in hoeverre gemeentelijke bezittingen met eigen middelen betaald zijn. Voor de solvabiliteit zitten we rond het Gelders gemiddelde en daarmee valt de ratio in het midden van categorie B. Dat is aan de lage kant. Nieuw is het kengetal liquiditeit, dat aangeeft dat de gemeente Aalten goed liquide is.
Kanttekening is, net als bij het weerstandsvermogen, bij de kengetallen dat het momentopnames zijn en blijven.

Paragraaf Lokale heffingen

De inkomsten van een gemeente komen uit diverse bronnen, waar de gemeentelijke belastingen en heffingen een relatief beperkt onderdeel van zijn. Deze inkomsten bestaan uit belastingen (OZB, hondenbelasting, toeristen- en forensenbelasting) en retributies of rechten (afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges). Gemeenten zijn in hoge mate zelfstandig in hun belastingheffing. Daarom vormt de belastingheffing een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Hieronder volgt een overzicht van de lokale belastingen en heffingen. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

WOZ-beschikking
De WOZ-waarde van woningen en niet-woningen wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld, waarbij het peiljaar telkens een jaar opschuift. Voor 2023 geldt de waarde op 1 januari 2022. In het jaar 2023 zijn 13.888 WOZ-beschikkingen verstuurd en daartegen zijn 954 bezwaarschriften ingediend. Dit is circa 6,9% van het totaal. Het gemiddeld aantal bezwaarschriften in de jaren daarvoor bedroeg 201 stuks (1,5%). De toename wordt deels toegeschreven aan de ‘no cure no pay’ bureaus die met een doelgerichte reclamecampagne actief waren. Daarnaast hebben wij de mogelijkheid om bezwaar te maken heel erg laagdrempelig gemaakt door e-formulieren op de website en QR code op het aanslagbiljet. Het landelijk gemiddeld aantal bezwaarschriften bedraagt in 2023 7,2% (was 3,1% in 2022).

Tarieven belastingen en heffingen
Vanaf 2020 is een benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van lokale lasten inzichtelijker te maken en een gematigde lastenontwikkeling te borgen. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. Dit geeft meer inzicht in de hoogte van de eigen lokale lasten ten opzichte van andere gemeenten, zodat hiermee bij de te maken keuzes rekening gehouden kan worden.

Voor het jaar 2023 is de totale OZB-opbrengst niet verhoogd. De tarieven voor de afvalstoffenheffing konden wederom vanwege een onttrekking uit de voorziening ook ongewijzigd blijven. De rioolheffing is verhoogd met 1,5%. In 2023 is de eerste fase (van vier) van de afschaffing van de hondenbelasting ingegaan en is het tarief met 25% verlaagd. Alle andere tarieven voor leges en belastingen zijn met 3,0% verhoogd.

Belastingopbrengsten
De primitief geraamde en werkelijke opbrengsten zijn:

bedragen x € 1.000

Belastingsoort	Geraamde opbrengst 2023	Werkelijke opbrengst 2023	Werkelijke opbrengst 2022
Onroerende zaakbelasting, eigenaar	4.651	4.640	4.604
Onroerende zaakbelasting, gebruiker	669	668	662
Afvalstoffenheffing	1.465	1.432	1.451
Rioolheffing	1.935	1.915	1.911
Hondenbelasting	128	127	175
Toeristenbelasting	130	150	117
Forensenbelasting	101	98	100
Totaal	**9.079**	**9.030**	**9.020**

Ten tijde van de vaststelling van de tarieven zijn vaak niet alle gegevens voorhanden. Daarom wordt bij de berekening van de tarieven een zo goed mogelijke inschatting gemaakt. Hierdoor kan in de praktijk de werkelijke opbrengst afwijken van de geraamde opbrengst. Deze zijn bij Voor- of Najaarsnota 2023 al bijgesteld. Ook bij de analyse van de budgetten is een verklaring van de verschillen tussen de geraamde en de werkelijke opbrengst gegeven.

Lasten- en batenoverzicht van de kostendekkende tarieven

De tarieven voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges zijn zo vastgesteld dat de opbrengsten de kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. Hieronder staan de werkelijke bedragen ten opzichte van de bedragen uit de primitieve begroting 2023.

bedragen x € 1.000

	Primitieve begroting 2023		Jaarrekening 2023	
Afvalstoffenheffing	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten afvalstoffenheffing	1.271		1.362	
Overhead (inclusief btw)	396		282	
Onttrekking voorziening	-197		-197	
Totale kosten	**1.470**		**1.447**	
Opbrengst afvalstoffen-heffing	1.470		1.447	
Totale opbrengsten	**1.470**		**1.447**	
Dekking		**100%**		**100%**

	Primitieve begroting 2023		Jaarrekening 2023	
Rioolheffing	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten riolering	1.461		1.359	
Overhead (inclusief btw)	486		466	
Toevoeging voorziening	81		92	
Totale kosten	**2.028**		**1.917**	
Opbrengst rioolheffing	2.028		1.917	
Totale opbrengsten	**2.028**		**1.917**	
Dekking		**100%**		**100%**

	Primitieve begroting 2023		Jaarrekening 2023	
Lijkbezorgingsrechten	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten begraafplaats	266		261	
Overhead	113		106	
Totale kosten	**379**		**367**	
Opbrengst lijkbezorgings-rechten	311		271	
Totale opbrengsten	**311**		**271**	
Dekking		**82%**		**74%**

	Primitieve begroting 2023		Jaarrekening 2023	
Marktgeld	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten markt	40		47	
Overhead	16		16	
Totale kosten	**56**		**63**	
Opbrengst marktgeld	23		23	
Totale opbrengsten	**23**		**23**	
Dekking		**41%**		**37%**

Leges zijn belastingen die de gemeente kan heffen voor het verstrekken van individuele diensten. Uitgangspunt bij het vaststellen van de legestarieven is maximaal 100% kostendekkendheid. Er mag (op begrotingsbasis) geen winst worden gemaakt. Hieronder vindt u de leges op basis van onze legesverordening.

bedragen x € 1.000

		Primitieve begroting 2023					Jaarrekening 2023				
Hoofd-stuk	**Onderwerp**	**Toe te rekenen kosten**	**Overhead**	**Totale lasten**	**Baten**	**Dekking**	**Toe te rekenen kosten**	**Overhead**	**Totale lasten**	**Baten**	**Dekking**
Titel 1 Algemene dienstverlening											
1	Burgerlijke stand	43	18	61	23	38%	42	18	60	23	38%
2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	206	84	290	116	40%	213	79	292	146	50%
3	Rijbewijzen	145	58	203	115	57%	125	58	183	95	52%
4	Verstrekkingen uit de Basisregistratie personen	7	3	10	4	40%	5	3	8	6	75%
5 t/m 17	Diversen	118	14	132	20	15%	122	16	138	13	9%
	Subtotaal titel 1	**519**	**177**	**696**	**278**	**40%**	**507**	**174**	**681**	**283**	**42%**
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning											
3	Omgevings-vergunning	637	224	861	123	14%	989	164	1153	703	61%
7	Bestemmings-plannen	320	29	349	43	12%	116	29	145	159	110%
1,2,4,5,6,8	Diversen	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0%
	Subtotaal titel 2	**957**	**253**	**1210**	**166**	**14%**	**1105**	**193**	**1298**	**862**	**66%**
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn											
2	Organiseren evenementen of markten	91	50	141	14	10%	86	48	134	9	7%
5A	Algemene verordening Ondergrondse infrastructuren	85	11	96	56	58%	101	11	112	180	161%
1,3,4,5,6	Diversen	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0%
	Subtotaal titel 3	**176**	**61**	**237**	**70**	**30%**	**187**	**59**	**246**	**189**	**77%**
	Eindtotaal	**1.652**	**491**	**2.143**	**514**	**24%**	**1.799**	**426**	**2.225**	**1.334**	**60%**

Woonlasten
Om een indruk te geven van de woonlastendruk in de gemeente Aalten is onderstaand overzicht opgenomen. In dit overzicht is uitgegaan van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde en een één- en meerpersoonshuishouden, waarvoor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt betaald. Gemiddeld bedragen deze woonlasten in Gelderland € 940 (landelijk gemiddelde € 944).

bedragen in euro's

	Bruto woonlasten eenpersoonhuis-houden	Rang-nummer	Bruto woonlasten meerpersoon-huishouden	Rang-nummer
Aalten	552	2	652	1
Laagste in Nederland	551	1	652	1
Gemiddeld	867		944	
Hoogste in Nederland	1.734	349	1.874	349

(bron COELO-atlas 2023)

De bruto woonlasten (meerpersoonshuishouden) zijn landelijk gestegen met 4,8%. In Aalten zijn deze met 0,7% gestegen. Dit is een ander percentage dan in de Paragraaf lokale heffingen in de begroting 2023 wordt genoemd. Dit komt omdat COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) in haar rapportage andere berekeningsgrondslagen hanteert. Zo gaat COELO onder andere uit van een standaard hoeveelheid aanbiedingen of ledigingen bij de afvalstoffenheffing, terwijl deze in werkelijkheid in de gemeente Aalten lager is.

Kwijtschelding
De gemeente Aalten hanteert een volledige kwijtschelding en voert daarmee dus een zo ruim mogelijk beleid. Kwijtschelding kan worden verleend indien men:
• AOW heeft, eventueel aangevuld met een klein pensioen;
• een bijstandsuitkering heeft;
• een inkomen uit werk heeft dat niet hoger is dan een bijstandsuitkering.

Kwijtschelding wordt verleend voor de volgende belastingen en heffingen: onroerende zaak-belastingen (OZB), afvalstoffenheffing (vastrecht en een gemaximeerd aantal ledigingen of aanbiedingen), rioolheffing (gemaximeerde hoeveelheid per persoon per huishouden) en hondenbelasting (alleen de eerste hond).
In het jaar 2023 is aan 180 belastingplichtigen ambtshalve kwijtschelding toegekend. Daarnaast zijn 138 verzoeken binnengekomen. Daarvan zijn er 53 afgewezen en is de rest geheel of gedeeltelijk toegekend. Het totaal kwijtgescholden bedrag bedraagt € 57.300. In 2022 was dit € 50.300.

Invordering
De invordering van de gemeentelijke belastingen vereist jaarlijks voor een beperkt deel van de belastingplichtigen veel aandacht en zorg. De (dwang)invordering van openstaande aanslagen bestaat uit de volgende stappen: herinnering - aanmaning - dwangbevel - loonvorderingen en/of beslaglegging. Het debiteurensaldo bedroeg op 31 december 2023 € 233.000 (2022 € 283.000) Dit is inclusief de op 31 december 2023 nog niet vervallen posten. Laten we deze buiten beschouwing dan is de achterstand in betaling een openstaand bedrag van € 133.000 (2022 € 143.000).

Na de laatste vervaldatum hebben wij eerst herinneringen verzonden. Daar hebben veel belastingplichtigen op gereageerd. Het aantal aanmaningen en dwangbevelen daarna was een stuk lager. Medio 2023 is met een nieuwe deurwaarder de dwanginvordering (beslaglegging etc.) opgestart.

De openstaande vorderingen tot en met 2023 worden voor een deel bepaald door langlopende trajecten zoals faillissementen en schuldsaneringen in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. De WSNP is bedoeld voor degenen die buiten hun schuld ('te goeder trouw') in een problematische schuldsituatie terecht zijn gekomen. De regeling duurt in beginsel drie jaar. Indien de rechtbank na verloop van die drie jaar oordeelt dat de schuldenaar zich aan zijn uit de regeling voortvloeiende verplichtingen heeft gehouden, wordt een zogenaamde 'schone lei' verstrekt. De schone lei betekent dat de schulden die bestonden op het moment dat de schuldsaneringsregeling is uitgesproken niet langer afdwingbaar zijn. Wordt de schone lei niet gegeven, dan blijven de schulden bestaan.

Van het openstaande saldo per 31 december 2023 is circa € 25.000 dubieus. Dit was eind 2022 € 43.000. Voor de dubieuze debiteuren is een voorziening getroffen op de balans. In het jaar 2023 is voor € 33.000 (2022 € 26.500) aan vorderingen oninbaar verklaard.

Paragraaf Financiering

Algemeen
De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de treasuryactiviteiten moeten uitvoeren. De wet verplicht gemeenten om een treasurystatuut op te stellen waarin de treasuryfunctie verder is uitgewerkt. Het treasurystatuut is in 2021 geactualiseerd en loopt vier jaar door. Centraal in het statuut staat het beheersen van risico's, maar ook financiering en betalingsverkeer maken hier onderdeel van uit. De treasuryfunctie dient uitsluitend de publieke taak en het beheer is prudent. Het doel is een verantwoord en optimaal resultaat te bereiken tussen kosten en risico.

Interne ontwikkelingen
Om de treasuryfunctie goed te kunnen uitvoeren is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van groot belang. Deze informatie wordt vervat in een liquiditeitsplanning. Naast de geraamde lasten en baten uit de begroting zijn in deze planning onder meer de aflossingen op vaste geldleningen en de voorgenomen investeringen uit de begroting opgenomen. Op basis van deze planning en uiteraard de nieuwe ontwikkelingen in de loop van het boekjaar, wordt geld aangetrokken en/of weggezet. Dit is afgelopen jaar ook weer gebeurd. Er hebben zich in 2023 geen bijzondere interne ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn geweest op de financieringsfunctie.

Externe ontwikkelingen
Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het renteverloop. Informatie over de rente wordt verkregen van de grote Nederlandse banken (waaronder de BNG) en het CPB. De prognose voor 10 jaar rente werd ingeschat op 2,75% eind 2023. In 2023 is de rentetrend 180° gedraaid. Na een felle stijging in de eerste 9 maanden zijn de rentes sinds begin oktober weer snoeihard gedaald. De Nederlandse 10-jaars kapitaalmarktrente die medio januari op 2,32% stond, is eerst opgelopen naar 3,33%, maar staat eind 2023 op 2,20% en is dus iets lager dan voorzien. De herfinancieringsrente, sterk bepalend voor de korte rente, is in 2023 doorgestegen naar 4,5% medio september. In verband met de aanhoudende inflatie onder meer als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de fors gestegen energieprijzen, zag de ECB zich genoodzaakt om de rentetarieven op de geldmarkt te blijven verhogen. De kapitaalmarkt reageert hierop waardoor ook de tarieven voor lang geld in eerste instantie aanzienlijk stegen. Inmiddels is die situatie gestabiliseerd.

Als gevolg van de wettelijke eisen wordt in de treasuryparagraaf bij het jaarverslag informatie gegeven over de volgende onderwerpen:

1. Kasbeheer
2. Risicobeheer
3. Gemeentefinanciering
4. Schatkistbankieren

1. Kasbeheer
Het kasbeheer behelst het geldstromenbeheer en het saldo- en liquiditeitenbeheer. Met behulp van de liquiditeitsplanning wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is en blijft om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. De gemeente heeft daarvoor onder meer een financieringsovereenkomst met de BNG gesloten. Daarin is het krediet- en het depotarrangement evenals het betalingsverkeer geregeld. De kredietlimiet is vastgesteld op € 3 miljoen en de intra-daglimiet op € 5 miljoen. Er wordt daarbij voor gewaakt dat de kredietlimiet en de intra-daglimiet bij de BNG niet worden overschreden, omdat daar forse rentevergoedingen (2% en 5%) tegenover staan. Door de gewijzigde rentesituatie vanaf 2022 was het niet meer interessant om via kort geld te blijven financieren. De negatieve rente lag immers achter ons. De te betalen rente in rekening-courant liep op naar een kleine 4% gebaseerd op 1 maands Euribor plus een opslag.

2. Risicobeheer
Hieronder wordt inzicht verstrekt in het risicoprofiel van de gemeente. Het risicobeheer omvat alle activiteiten die zich richten op het beheersen van financiële risico's waarvan de belangrijkste zijn:
renterisico, koersrisico en kredietrisico.

Renterisico
In de navolgende overzichten zijn de renterisico's op de korte (A) en lange (B) schuld getoetst aan de wettelijke normen uit hoofde van de Wet Fido en is het renteschema opgenomen (C).

A) De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten op de begroting, en geeft het bedrag weer dat de gemeente maximaal met kort geld mag financieren. Als deze limiet drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden moeten er maatregelen worden genomen, bijvoorbeeld door het aantrekken van een langlopende lening.

Uit het onderstaand overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet in 2023 niet is overschreden.

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet 2023	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Omvang begroting per 1-1-2023	72.583	72.583	72.583	72.583
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	6.170	6.170	6.170	6.170
2. Vlottende korte schuld				
Maand 1	196	900	0	1
Maand 2	2.500	0	0	0
Maand 3	2.859	0	0	0
3. Vlottende middelen				
Maand 1	49	110	3.277	6.353
Maand 2	660	1.484	2.925	5.602
Maand 3	95	793	5.042	4.346
4. Saldo (2-3)				
Maand 1	147	790	-3.277	-6.352
Maand 2	1.840	-1.484	-2.925	-5.602
Maand 3	2.764	-793	-5.042	-4.346
5. Gemiddelde saldo	1.584	-496	-3.748	-5.433
Ruimte (+) Overschrijding (-) (1-5)	**4.586**	**6.666**	**9.918**	**11.603**

B) De renterisiconorm stelt een kader om het risico van renteschommelingen zoveel mogelijk te beheersen. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van de totale leningenportefeuille renteherziening plaats vinden. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel er maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De in 2023 gerealiseerde renterisiconorm wordt in onderstaande tabel weergegeven, hieruit blijkt dat in 2023 ruimschoots binnen de norm is gebleven.

bedragen x € 1.000

Variabelen renterisico (norm)	2023
1. Renteherzieningen	0
2. Aflossingen	4.088
3. Renterisico (1+2)	4.088
4. Renterisiconorm	14.517
5a Ruimte onder de renterisiconorm (4-3)	10.429

Berekening renterisiconorm	
4a. Begrotingstotaal	72.583
4b. Percentage regeling	20%
4. Renterisiconorm (4a*4b)	14.517

C) Renteschema. In het volgende schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

bedragen x € 1.000

Renteschema 2023		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	410	
De externe rentebaten	-265	
Saldo rentelasten en rentebaten		**145**
Rente die wordt doorberekend aan de grondexploitatie	-4	
Rente die wordt toegerekend aan taakvelden via projectfinanciering	0	
Rentebaat van doorverstrekte leningen	0	
		-4
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**141**
Rente over eigen vermogen	0	
Rente over voorzieningen	0	
		0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**141**
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		**138**
Renteresultaat op het taakveld treasury		**-3**

Koersrisico

De koersrisico's van de gemeente Aalten zijn beperkt, omdat na de invoering van het schatkistbankieren overtollige middelen alleen kunnen worden aangehouden in rekening courant bij de staat, via deposito's in de schatkist of onderling kunnen worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. Eventuele uitzettingen worden afgestemd op de liquiditeitsplanning en hebben veelal een relatief korte looptijd. Er is in 2023 meer dan 'normaal' geld aangehouden in de schatkist van het Rijk. Dit leverde een aantrekkelijke rente op. Er zijn geen deposito's aangegaan en er is verder geen geld uitgeleend. Behoudens leningen verstrekt namens de gemeente door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland.

Kredietrisico
Kredietrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waarde-daling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. De gemeente loopt met betrekking tot de verstrekte geldleningen (waaronder hypotheken) beperkt risico. Er wordt ten aanzien van debiteuren een actief beleid gevoerd. Indien nodig wordt een voor-ziening getroffen. Voor een aantal debiteurengroepen (algemene debiteuren, maar ook belasting- en bij-stands-debiteuren) is dit gebeurd en zijn zodoende de risico's afgedekt. Ieder jaar met de opmaak van de jaarrekening worden de debiteuren beoordeeld en wordt indien nodig de voorziening bijgesteld. Dit is ook nu weer gebeurd. Het totaal van de voorziening dubieuze debiteuren bedraagt eind 2023 afgerond € 32.000 ten opzichte van € 79.000 eind 2022.

3. Gemeentefinanciering
De financieringspositie van de gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte wordt voor een groot deel bepaald door het verloop van de investeringen en de aflossingsverplichtingen. Bij het afsluiten van leningen wordt rekening gehouden met de bestaande liquiditeitsplanning, de rentevisie, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. In de begroting voor 2023 was rekening gehouden met een financieringsbehoefte van ongeveer € 7 miljoen. Bij de najaarsnota werd al ingeschat dat een eventuele nieuwe vaste geldlening lager zou uitvallen. Dit was ingegeven door een behoorlijke overliquiditeit. Enerzijds veroorzaakt door een lager investeringsniveau (doorschuiven geplande investeringen) en anderzijds door forse rijksbijdragen (subsidies en specifieke uitkeringen) voor diverse taken waarvoor nog nauwelijks uitgaven zijn gedaan. Uiteindelijk is het helemaal niet nodig geweest een vaste geldlening aan te trekken.

De investeringen in duurzame goederen betrof ongeveer € 3,4 miljoen. Hieronder volgt een opsomming van de grootste investeringen in 2023:
- Centrumplan Dinxperlo (Heelweg) € 432.000;
- Centrumvisie Dinxperlo € 982.000;
- Parkeerterrein Aldi Dinxperlo € 384.000;
- Openbare verlichting € 114.000.
- Reconstructie Dalweg € 179.000;
- Renovatie transportriool Derde Broekdijk € 132.000;
- Aankoop aandeel zonnepark Braamt € 81.000;
- Aankoop grond nabij Knibbelweide (Nabo) € 260.000;
- Aanschaf diverse vervoermiddelen buitendienst € 325.000;

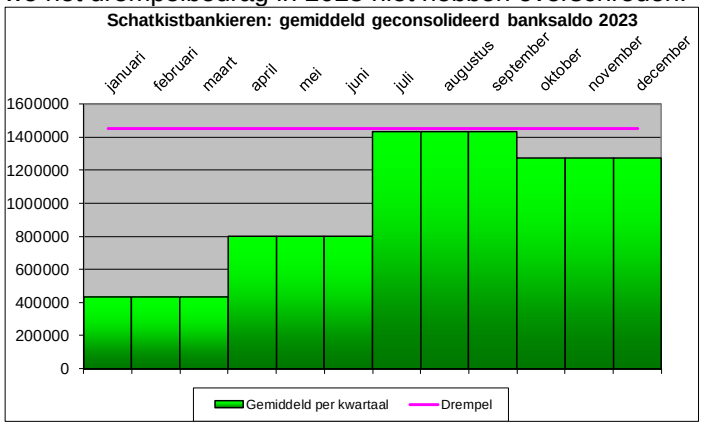
In onderstaand overzicht worden de mutaties weergegeven die zich in 2023 hebben voorgedaan in de leningenportefeuille.

bedragen x € 1.000

Mutaties leningen portefeuille 2023	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2023	28.068	1,61%
Nieuwe leningen (conversie)	0	0
Nieuwe leningen (financieringsbehoefte)	0	0
Reguliere aflossingen	4.088	0
Vervroegde aflossingen (conversie)	0	0
Stand per 31 december 2023	**23.980**	**1,61%**

Het aandeel van de totale schuld per 31 december 2023 met betrekking tot verstrekte hypotheken bedraagt € 5,3 miljoen.

4. Schatkistbankieren
Vanaf 15 december 2013 is iedere decentrale overheid verplicht om de overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Met deze wet beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer. Er zijn enkele uitzonderingen. De belangrijkste is het drem-pelbedrag. De gemeente mag gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist houden. Voor Aalten is deze drempel voor 2023 berekend op € 1.452.000 zijnde 2% van het begrotingstotaal. Er is in 2023 regelmatig geld aangehouden in de schatkist. Uit de volgende grafiek blijkt dat we het drempelbedrag in 2023 niet hebben overschreden.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Een deel van de gemeentelijke taken richt zich op het onderhoud van de openbare ruimte en kapitaalgoederen. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze taak een substantieel beslag op de middelen. Het beleid is opgenomen in de nota verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen.

> Openbare ruimte
Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
De voortdurende ontwikkeling en zorg die is gericht op het waarborgen van de kwaliteit van de openbare ruimte waarmee de belanghebbenden tevreden zijn en zich betrokken weten, zodanig dat ook de leefbaarheid en de economische vitaliteit wordt gediend. De komende jaren wordt veel aandacht besteed om de openbare ruimte aan te passen waarbij aandacht is voor de klimaatdoelstellingen die worden opgenomen in de klimaatadaptatie strategie die begin 2023 is vastgesteld. Ook krijgt duurzaamheid en biodiversiteit de nodige aandacht.

> Onderhoud wegen
Voor het onderhoud van de wegen is in 2009 een beleidsnota wegen vastgesteld. Het was de bedoeling om bij de invoering van de Omgevingswet te kijken of een nieuwe beleidsnota wegen moet worden vastgesteld of dat dit wordt ondergebracht bij openbare ruimte in zijn algemeenheid. De omgevingswet is op 1 januari 2024 definitief in werking getreden. In 2024 zal er voor de begroting van 2025 een nieuw beleidsnota wegen worden opgesteld. In deze nota zal ook rekening worden gehouden met zowel met klimaat en duurzaamheid. Voor zowel klimaat als duurzaamheid is beleid opgesteld welke geïmplementeerd moet worden voor het onderhoud van onze openbare ruimte in het algemeen en dus ook voor de wegen waar het onderhoud ligt bij de gemeente. Het groot onderhoud van de wegen steunt op jaarlijks geactualiseerde onderhoudsschema's die uitgewerkt en/of bijgesteld worden na visuele inspecties. In deze onderhoudsschema's zijn de wegen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, opgenomen die voor de komende vijf jaar op de planning staan. De kosten voor groot onderhoud bedroegen in 2023 € 237.000 en worden gedekt door een onttrekking aan de reserve onderhoud wegen. Deze reserve wordt jaarlijks met een gelijk bedrag van € 390.000 gevoed. Het groot onderhoud is ondergebracht in een moederbestek en daarbij is ervoor gekozen om niet alles uit te voeren. Het regulier jaarlijkse onderhoud van de wegen bedroeg in 2023 € 505.000. De reserve en het actuele meerjaren onderhoudsplan (MJOP) zijn op elkaar afgestemd. Hierbij is geen sprake van afwijkingen of achterstallig onderhoud. Uit inventarisatierondes van de wegen blijkt dat er geen noemenswaardige afwijkingen zijn ten opzichte van de actuele onderhoudsplannen. Er kunnen zich incidenten voordoen die direct worden opgelost. Deze staan los van de reguliere onderhoudsplannen. Investeringen worden geactiveerd en op grond van de economische levensduur afgeschreven.

Verder zijn in 2023 verschillende infrastructurele werken uitgevoerd, te weten: de Dalweg en de Welinkweg. Daarnaast is in 2023 gestart met het centrum Dinxperlo/Allee/Heelweg en dan vooral het centrum van Dinxperlo, de Reehorsterlaan, de Lichtenvoordsestraatweg, Saksen-/Franken/-Batavenstraat, Ganzenpoelendijk en de Aaltenseweg/Europastraat.

> Onderhoud bruggen en duikers
Om het onderhoud en de instandhouding van onze bruggen en duikers te waarborgen, is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Jaarlijks worden alle bruggen en duikers geïnventariseerd en gecontroleerd. Op basis hiervan wordt het reguliere onderhoud uitgevoerd. De lasten hiervoor waren in 2023 € 52.000. Uit de inventarisatieronde blijkt verder dat het meerjaren onderhoudsplan nog steeds actueel is en er geen afwijkingen van het onderhoudsprogramma zijn geconstateerd.

> Openbare verlichting
In 2013 is een vervangingsplan opgesteld. Hier is in aangegeven welke verlichting vervangen moet worden om het hoogste rendement te bereiken. Armaturen die worden vervangen, worden allemaal omgezet naar Ledverlichting. In 2023 is buiten de investeringswerken om voor € 114.000 nieuwe verlichting vervangen. In 2023 is een aanzet gegeven voor het maken van beleid met betrekking tot de verlichting in de openbare ruimte waar de openbare verlichting een onderdeel van is. In 2024 vindt hierover besluitvorming plaats. Hiermee wordt voor de komende jaren mede inzichtelijk gemaakt welke kosten zijn gemoeid met de vervanging.

> Openbaar groen
Gekoppeld aan ons groenbeleidsplan is er een groenbeheersplan waarop het jaarlijks onderhoud van het openbaar groen is gebaseerd. Door het onderhoud op basis van dit plan te laten uitvoeren kan het gestelde onderhoudsniveau worden gehandhaafd. Vebego voert het onderhoud van de sportvelden uit. Dit heeft in 2023 € 85.000 gekost. Door de klimaatverandering treedt er vaker droogte op waar veel bomen last van ondervinden. Hierdoor gaat de sterfte toenemen en moet er meer onderhoud gepleegd worden.

Er is een aanzet gemaakt om inzichtelijk te krijgen hoe we in de toekomst de uitgaven kunnen beperken. Jaarlijks wordt gemonitord wat de invloed van de klimaatverandering is op de bomen.

> Speelvoorzieningen
In 2014 is de speelnota Spelenderwijs Ontmoeten vastgesteld. De speelterreinen voldoen aan de nota Spelenderwijs Ontmoeten. Voor nu plegen we alleen regulier onderhoud en vervangen we toestellen als deze niet hersteld kunnen worden. Daarnaast worden de speeltoestellen jaarlijks gekeurd. Voor het onderhoud en de vervanging van speelvoorzieningen is in 2023 respectievelijk € 8.600 en € 33.000 uitgegeven.

> Riolering
Het Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) is de neerslag van de wettelijke verplichting dat de gemeente een rioleringsnota dient te hebben. Het GRP 2015-2019 is in 2015 door de raad vastgesteld. Het onderhoud en de vervanging van de riolering vindt in overeenstemming met de kaders van deze nota, plaats. Ook wordt aangegeven hoe de maatregelen en investeringen worden bekostigd. Momenteel wordt nog gewerkt met het GRP 2015-2019, omdat dit plan nog aan de eisen voldoet en we aan willen sluiten bij de nieuwe Omgevingswet.
De investeringen in de riolering worden geactiveerd, de lasten worden via de riooltarieven verhaald op de burgers. Eventuele overschotten of tekorten worden jaarlijks met de voorziening Riolering geëgaliseerd. Waar mogelijk worden reconstructies van wegen en vervanging van riolering gecombineerd. De kosten voor het onderhoud van de riolering in 2023 bedroeg € 385.000.
De stresstesten zijn afgerond en het is inzichtelijk geworden welke maatregelen moeten worden genomen om overlast door klimaatverandering te voorkomen. Begin 2023 heeft over de klimaatadaptatie strategie besluitvorming plaatsgevonden in de gemeenteraad. Ook het afkoppelen van regenwater wordt waar mogelijk actief opgepakt. Bij de klimaatadaptatie strategie speelt water en riolering een grote rol. Eind 2023 is begonnen met het opstellen van de beleidsnotitie Water en riolering, de vervanging van het huidige GRP. In 2024 wordt deze beleidsnotitie voor besluitvorming aangeboden bij college en gemeenteraad.

Gebouwenbeheer
De gemeente heeft een aantal gebouwen in eigendom, beheer en onderhoud. Om waardevermindering van de gebouwen te voorkomen is een goede staat van onderhoud noodzakelijk. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het beheer en onderhoud van het gebouw, alles wat aard- en nagelvast is (technisch onderhoud) en het beheer en onderhoud door de gebruiker (water, gas, elektra, telefonie, schoonmaak en dergelijke). Het onderhoud van de diverse gebouwen van de gemeente wordt op verschillende manieren uitgevoerd. Zowel het groot als het klein onderhoud van gemeentelijke gebouwen, die niet voor de gemeentelijke dienst zijn bestemd, komt voor rekening van de gemeente. Het groot onderhoud is in beeld gebracht door middel van een meerjaren onderhoudsplan (MJOP). Jaarlijks worden de gebouwen geïnspecteerd en worden de onderhoudsschema's aangepast. Om deze kosten te dekken is een reserve gevormd die jaarlijks gevoed wordt, in 2023 met € 160.000. In 2023 is voor € 198.000 aan groot onderhoud uitgevoerd en aan de reserve onttrokken. Daarnaast is in dezelfde periode voor het reguliere jaarlijkse (kleinere) onderhoud € 145.000 uitgegeven. Ieder jaar wordt aan een aantal specifieke gebouwen extra aandacht gegeven door middel van clustering van onderhoudswerkzaamheden, waardoor een efficiency voordeel behaald kan worden. In 2023 is er grootonderhoud in de vorm van het schilderen van de buitenschil van het gemeentehuis uitgevoerd, is de verlichting aan de Hofstraat vervangen door Led en zijn er een aantal energie scans uitgevoerd om de mogelijkheden voor verduurzaming van een aantal panden inzichtelijk te maken. Het opstellen van de duurzame meerjaren onderhoudsplanningen heeft in 2023 niet plaats gevonden omdat hiervoor een verbinding gezocht dient te worden met de verduurzamingsplannen van de diverse onderwijslocaties. Dit gaat in 2024 verder worden ingevuld, met het opstellen van het nieuwe DMJOP wordt er een volgende stap genomen in de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed.

Ieder jaar is er een geringe wijziging in de gebouwvoorraad. In 2023 is er ook weer op diverse locaties binnen de gemeente opvang gecreëerd door ruimtes te huren en in te zetten voor de mensen uit Oekraïne. Het in 2022 aangekochte pand aan de Wilhelminastraat in Dinxperlo is inmiddels gesloopt en ingericht als parkeergelegenheid tijdens de reconstructie van het centrum van Dinxperlo.
Voor het brandweerkorps in Dinxperlo worden plannen gemaakt voor een Nederlands/Duitse samenwerking met de collega's uit Suderwick. Hier wordt gekeken naar de mogelijkheid om op de landsgrens een nieuwe gemeenschappelijke kazerne te bouwen.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding en doelstellingen
Onder grondbeleid wordt verstaan het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het omvat alle strategieën van de gemeente rond het verwerven, beheren, bewerken en uitgeven van gronden. Het grondbeleid heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van beleidstaken zoals ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, verkeer en vervoer, economische structuur en cultuur, sport en recreatie. Daarnaast kan het grondbeleid grote financiële gevolgen hebben. De resultaten, maar vooral de financiële risico's, zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Daarom is transparantie van grondbeleid van groot belang.

In de Nota Vastgoed Gemeente Aalten, in 2014 vastgesteld, is het begrip grondbeleid omschreven als een activiteit van de lokale overheid, waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze sturing wordt gegeven aan de ruimtelijke ordening, ten einde een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte te verkrijgen. Hierbij kunnen ook die voorzieningen worden gerealiseerd die in de regel niet door de particuliere sector worden ontwikkeld (sociale woningen, sociaal-culturele voorzieningen, openbaar vervoer, infrastructuur en dergelijke). Bovendien is grondbeleid een beleidsveld waar de lokale overheid doelen op kan realiseren. Na inwerkingtreding van de omgevingswet wordt ons grondbeleid geactualiseerd.

Met behulp van deze nota wordt inzicht gegeven in de rol van de gemeente in het beleidsproces en worden voorstellen gedaan op welke wijze de inzet van het aan de gemeente beschikbaar gestelde instrumentarium in het beleidstraject kan worden verbeterd gericht op effectiviteit van het te voeren grondbeleid. Er wordt in het grondbeleid onderscheid gemaakt in actief en passief (faciliterend) beleid. In deze nota is het accent verschoven van actief naar passief grondbeleid. Als bij specifieke projecten/nieuwe ontwikkelingen actief grondbeleid gewenst is, dan wordt hiertoe separaat besloten.
In genoemde nota worden verder de beschikbare instrumenten beschreven die de gemeente ten dienste staan bij het voeren van een optimaal grondbeleid. Daarnaast wordt ingegaan op de organisatie van het gemeentelijk grondbeleid met betrekking tot de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheid, op de financiële en administratieve randvoorwaarden en op het uitgiftebeleid van de aangekochte gronden.

In 2024 is de Nota Grondbeleid geactualiseerd.

Voor de verslaggeving over de gronden kennen we conform de BBV de volgende onderdelen:
- Gronden en terreinen niet in exploitatie (warme gronden);
- Faciliterend grondbeleid;
- Voorraden, waaronder bouwgrond in exploitatie (BIE) en Gereed product en handelsgoederen.

Gronden en terreinen worden gerubriceerd onder de materiële vaste activa. Voor warme gronden geldt vanaf 2019 dat – onder cumulatieve voorwaarden – bij de waardering uitgegaan mag worden van de grond tegen toekomstige bestemming in plaats van de huidige bestemming zoals dat tot nu toe gold. Faciliterend grondbeleid wordt afhankelijk van de status van de vordering onder de overlopende activa dan wel passiva geressorteerd. Bouwgronden in exploitatie vallen onder de voorraden. Een BIE moet aan diverse voorwaarden voldoen. Verderop in deze paragraaf wordt de cijfermatige voorstelling van genoemde onderdelen weergegeven.

Voor tussentijdse winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode. Er is een verplichting tot tussentijdse winstneming wanneer is voldaan aan de volgende voorwaarden:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

In 2019 is daaraan toegevoegd dat te veel genomen winst in eerdere jaren moet worden verrekend met het huidige lopende jaar.

<u>Lokale ontwikkelingen</u>
Activiteiten
Op 21 juni 2022 heeft de raad de grondexploitatie "Kern De Heurne herziening 2021" vastgesteld. Daarna is direct ook de verkoop van de bouwkavels van deze exploitatie gestart. Dit plangebied voorzag in eerste instantie in de realisatie van 17 woningen. Er zijn echter 15 kavels uitgeefbaar. Op twee kavels zijn Uuthuuskes geplaatst en zijn daarom aan de exploitatie onttrokken. In 2023 zijn 14 kavels verkocht. De laatste volgt in 2024.

Van de overige lopende grondexploitaties is er in 2023 geen kavel verkocht. De gemeente heeft nog drie kavels beschikbaar, twee kavels op 't Warmelinck en één op de Kraaienboom.

Ook zijn in 2023 wederom een aantal overeenkomsten gesloten met particulieren en/of ontwikkelaars. Bij deze overeenkomsten zijn afspraken gemaakt over onder andere de realisatie van woningen. De gemeente heeft hierbij een faciliterende rol. Deze ontwikkelingen leveren voor de gemeente geen opbrengsten of kosten op.

Verkopen
In de loop van 2023 hebben (grond)verkopen plaatsgevonden buiten de grondexploitaties tot een totaalbedrag van € 88.000. Dit betreft met name de verkoop van groenstroken.

Risico's onderdeel grondexploitatie
Ruimtelijke ontwikkelingen zijn trajecten die meerdere jaren kunnen duren, waarmee hoge investeringen zijn gemoeid en waarvan de resultaten voor een lange tijd grote invloed hebben. Belangrijk is des te meer om zorgvuldige afwegingen te maken en de risico's zo goed mogelijk in te schatten. Onderdeel van de grondexploitatie is dan ook een risico-inventarisatie, die (jaarlijks) periodiek moet worden bijgesteld. Bij de risico-inventarisatie gaat het om een inschatting van de mate waarin een risico van toepassing is en het effect op het financiële resultaat. Daar waar deze risico-inventarisatie leidt tot een verwacht verlies wordt direct bij de jaarrekening een voorziening getroffen tot de hoogte van het te verwachten verlies. Verder benaderen wij over het algemeen onze eigen grondexploitaties bij de gronduitgifte behoedzaam. Jaarlijks wordt bij de hercalculaties opnieuw een inschatting gemaakt.

Onderzoek naar de mogelijkheid van huurhuizen in de kleine kernen
In 2020 is gestart met het project 'Uuthuuskes'. In dit project worden Uuthuuskes door de gemeente aangekocht en door de Achterhoekse Wooncoöperatie verhuurt aan jongeren in de kleine kernen. In 2021 zijn de eerste zes Uuthuuskes opgeleverd. Begin 2022 zijn de twee Uuthuuskes in IJzerlo opgeleverd.

Overige bestemmingsreserves met betrekking tot het grondenbeheer
Bijdragen aan reserves vanuit de grondexploitaties is niet meer toegestaan. Sparen voor bovenwijkse voorzieningen die na het afsluiten van een grondexploitatie worden aangelegd, is alleen nog mogelijk via een door de raad in te stellen bestemmingsreserve. Toevoegingen kunnen alleen plaatsvinden via resultaatbestemming.

Activiteiten bouw- en industriegrondexploitatie

Gronden en terreinen niet in exploitatie
Gronden gerubriceerd onder de rubriek gronden en terreinen onder de materiële vaste activa. Op de boekwaarde worden geen rente en kosten bijgeschreven.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Bouwgrond De Wegwijzer	40	0	0	40
Bouwgrond Westrand	1.488	0	0	1.488
Bouwgrond Cattier	1.751	0	0	1.751
Overige gronden:				
Buitenplaats Dinxperlo	214	0	0	214
Kern de Heurne 2e fase	7	0	0	7
Westrand Aalten	157	0	0	157
Subtotaal overige gronden	***378***	***0***	***0***	***378***
Totaal	**3.657**	**0**	**0**	**3.657**

Voor een aantal gronden uit bovenstaand overzicht heeft al in 2019 een toets/taxatie plaatsgevonden op de marktwaarde van deze gronden tegen de toen geldende bestemming. Deze toets heeft niet geleid tot afwaardering van gronden.

<u>Doorlopend aankoopkrediet</u>
Op 26 september 2023 heeft de gemeenteraad besloten om aan het college van burgemeester en wethouders een doorlopend aankoopkrediet ten behoeve van strategische aankopen beschikbaar te stellen groot € 2.500.000.
Ten behoeve van de toekomstige woningbouwlocaties in IJzerlo en Lintelo zijn grondaankopen in voorbereiding die via dit krediet worden betaald.

Uitbreiding kern IJzerlo
Ten behoeve van de uitbreiding van de kern IJzerlo is eind 2023 een bestemmingsplan in procedure gebracht. Dit bestemmingsplan voorziet in de realisatie van ongeveer 18 woningen. Met een tweetal grondeigenaren is een overeenkomst gesloten over de aankoop van de grond ten behoeve van deze ontwikkeling.

Uitbreiding kern Lintelo
Ten behoeve van de uitbreiding van de kern Lintelo wordt gewerkt aan een plan ten behoeve van de realisatie van ongeveer 12 woningen. Met de grondeigenaar is overeenstemming bereikt over de aankoop van de grond ten behoeve van deze ontwikkeling.

De Wegwijzer
Voor deze locatie is in 2022 een ontwikkelcompetitie opgestart. Als resultaat van deze ontwikkelcompetitie gaat Klaassen Groep BV 15 woningen realiseren in het plangebied.
Het bestemmingsplan dat deze ontwikkeling mogelijk maakt is eind 2023 door de gemeenteraad vastgesteld en inmiddels onherroepelijk in werking getreden. De omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen is eind 2023 aangevraagd. Op het moment van schrijven is de omgevingsvergunning nog niet verleend.

Westrand Aalten
Er is een overeenkomst met een bedrijf op basis waarvan ruim vijf hectare van de oorspronkelijk beschikbare hoeveelheid als bedrijventerrein wordt ontwikkeld. De overtollige hectares, 69.335 m2, zijn afgestoten als landbouwgrond. Deze meters zijn al eerder afgewaardeerd naar agrarische waarde en overgebracht naar de rubriek gronden en terreinen onder de materiële vaste activa. De financiële verkenning van de uit de nieuwe ontwikkeling voortvloeiende grondexploitatie laat (op termijn) een fors voordeel zien.
Het bestemmingsplan voor deze nieuwe ontwikkeling is 22 mei 2018 vastgesteld. Tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan is beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep is gegrond verklaard. Tegen deze uitspraak is verzet aangetekend door de gemeente. Het verzet is ongegrond verklaard. Ook is eind 2019 het bestemmingsplan gewijzigd vastgesteld.
De Raad van State heeft bij uitspraak van 21 juli 2021 het beroep van één appellant niet-ontvankelijk verklaard. De wel ontvankelijke beroepen zijn ongegrond verklaard. Hiermee zijn de besluiten onherroepelijk in werking getreden en kan verdere uitvoering worden gegeven aan de vestiging van de firma Aalbers op de betreffende locatie. Hiervoor is door Gedeputeerde State van Gelderland een omgevingsvergunning verleend, die inmiddels ook onherroepelijk in werking is getreden. Naar verwachting wordt in het voorjaar 2024 de grondexploitatie ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Cattier
In 2019 is Bedrijventerrein Het Broek (uitbreiding Cattier) door de gemeente aangekocht. Dit terrein is verkocht aan Kaemingk bv, die op de locatie een bedrijfshal wil realiseren. Hiervoor is het nodig dat het bestemmingsplan ter plaatse wordt aangepast. Met Kaemingk bv en diverse omwonenden is hierover gesproken. Het plan heeft, mede door de beoogde landschappelijke inpassing, draagvlak in de omgeving. Het bestemmingsplan is in 2022 vastgesteld. Tegen dit besluit is beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep is op het moment van schrijven nog niet inhoudelijk behandeld.

Overige gronden
De buitenplaats Dinxperlo is in 2014 verkocht. Het bestemmingsplan is begin 2018 in procedure gebracht. Na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan volgt de restantbetaling van € 285.000.
Kern de Heurne 2e fase is in 2013 afgeboekt tot agrarische waarde. De ontwikkeling van deze locatie is met de vaststelling van de Woningbouwplanning Aalten 2017 gecanceld. In 2022 is een belangrijk deel van deze gronden ingebracht in de nieuwe grondexploitatie “Kern De Heurne herziening 2021”.

Een deel van de overige gronden m.b.t. Westrand is door middel van een openbare biedprocedure te koop aangeboden. Het perceel is inmiddels verkocht, maar op het moment van schrijven nog niet in eigendom overgedragen. Het overige deel wordt ingebracht in de toekomstige grondexploitatie Westrand.

Faciliterend grondbeleid

bedragen x € 1.000

Complexen met een exploitatie overeenkomst of aanverwant	Boekwaarde 1-1-2023	Vermeerderingen 2023	Verminderingen 2023	Mutaties 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2023
0.11 Bekendijk-Zuid	0	7	7	0	0
0.62 Groene Kamer	-12	90	78	12	0
0.35 Vaanholt	0	0	0	0	0
Totaal	**-12**	**97**	**85**	**12**	**0**

0.11 Het project Bekendijk-Zuid is in 2023 afgerond. De laatste kosten worden gedekt door een bijdrage uit de algemene reserve.
0.62 Het project De Groene Kamer is in 2023 afgerond. De bijdrage van € 90.000 is als dekking ingezet voor de woningbouw aan de Ludgerstraat. Er resteert een winst van € 12.000 dat ten gunste van de exploitatie 2023 is verwerkt.;
0.35 Bijdrage Vaanholt is volledig ontvangen. Project is in 2023 afgerond.

Kosten die gemeenten maken in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen verhalen op derden, worden geclassificeerd als vordering op de balans. Afhankelijk van de status van de vordering komt deze tot uiting als kortlopende vordering of als overlopend actief. Bepalend daarvoor is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst. Het kan ook voorkomen dat op enig moment de exploitatiebijdrage hoger is dan de kosten. Het saldo wordt dan gepresenteerd als overlopende passiva. Op 31 december 2023 waren alle projecten afgerond en kennen we dus ook geen overlopende posten meer.

Voorraden
Onderstaande complexen zijn in 2023 in exploitatie:
(Geraamd eindresultaat: N=nadelig, V=voordelig)

bedragen x € 1.000

Voorraden	Boek-waarde 1-1-2023	Vermeer-deringen 2023	Vermin-deringen 2023	Boek-waarde 31-12-2023	Nog te maken kosten	Nog te reali-seren op-brengsten	Geraamd eind-resultaat	Afloop
Onderhanden werk (BIE)								
Kern De Heurne herziening	69	31	331	-231	141	83	-173 V	2028
t Warmelinck	69	1	1	69	1	73	-3 V	2024
Kraaienboom	249	2	0	251	21	240	32 N	2024
Subtotaal voorraden	**387**	**34**	**332**	**89**	**163**	**396**	**-144 V**	
Gereed product en handelsgoederen								
Totaal voorraden	**387**	**34**	**332**	**89**	**163**	**396**		

Daar waar het geraamde eindresultaat een nadeel laat zien is een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van dit nadeel. De hoogte van het totale nadeel is € 32.000. De verliesvoorziening is hierop aangepast.
De hercalculaties van de verschillende complexen per ultimo 2023 (de zogenaamde staten P) worden tegelijkertijd met de jaarrekening, maar wel afzonderlijk ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Complex Kern de Heurne herziening
De exploitatie van dit complex is door de raad in 2022 vastgesteld. Er zijn 15 kavels te verkopen. In 2023 zijn er 14 verkocht. De laatste wordt in 2024 verkocht. Er wordt volop gebouwd. In de loop van 2024 zal de gemeente het gebied verder woonrijp maken. De afronding daarvan wordt in 2025 verwacht. Met de nieuwe hercalculatie van 2023 wordt een voordelig resultaat berekend van afgerond € 266.000 ten opzichte van € 283.000 in 2022. Het resultaat daalt met € 17.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een te lage raming van de ambtelijke kosten.
Tot en met 2022 was al een tussentijdse winst genomen van € 3.800. Op grond van de percentage of completion methode (POC-methode) is voor dit complex in 2023 een aanvullende tussentijdse winst genomen van € 93.000 en ten gunste van de exploitatie gebracht.

Complex ’t Warmelinck
In 2023 is binnen dit complex geen kavel verkocht. De laatste te verkopen kavel is in 2021 verkaveld naar een 2^1 kapper. Daarvoor was nog steeds belangstelling. In de loop van 2023 heeft het college echter besloten deze kavel voorlopig uit de verkoop te halen en in te zetten voor de brede huisvesting van opvang van diverse doelgroepen. Inmiddels is dit weer achterhaald en met de hercalculatie 2023 is de kavel weer opgenomen in het complex. De doorrekening 2023 laat nu een te verwachten voordeel zien van een kleine € 22.000 en ligt daarmee iets lager dan vorig jaar. Dit wordt veroorzaakt door hogere rentelasten door uitloop van het project.
Volgens de POC-methode die ook op dit complex is toegepast moet er een kleine correctie op de winst worden toegepast van € 700, welk bedrag in de exploitatie is verantwoord.

Complex Kraaienboom

In 2023 is binnen dit complex geen kavel verkocht. De hercalculatie laat een te verwachten verlies zien van € 32.000. Met de vorige hercalculatie werd een verlies verwacht van € 30.000. De aanwezige voorziening is daarom met € 2.000 verhoogd ten laste van de exploitatie. De oorzaak ligt in hogere rentekosten door uitloop van het project.

Voorraad uit te geven gronden per 31-12-2023

	Aantal kavels	Aantal m²	Gemiddelde verkoopprijs excl. btw
3.10 ‘t Warmelinck	2	513	142,50
3.53 Kraaienboom	1	1.200	200,00
0.29 Kern De Heurne herziening	1	421	200,00

Verloopoverzicht getroffen voorzieningen

bedragen x € 1.000

	Voorziening per 1-1-2023	Aanvullende voorzieningen 2023	Vrijval 2023	Voorziening per 31-12-2023
Voorzieningen verliesgevende complexen in exploitatie				
Kraaienboom	30	2	0	32
Totaal	**30**	**2**	**0**	**32**

Conclusie

Er is sprake van een adequate bedrijfsvoering en financiële administratie van de grondexploitaties. De processen met betrekking tot het grondenbeheer zijn beschreven en de taken en bevoegdheden tussen de medewerkers van vastgoed en bedrijfsvoering zijn organisatorisch goed afgebakend. Er functioneert een interne overlegstructuur met alle betrokken teams, waardoor alle aspecten die met grondzaken samenhangen op tijd in beeld worden gebracht.

Ultimo 2023 zijn van alle complexen met een kostprijsopzet de kostprijscalculaties geactualiseerd en de complexen met alle overige gronden beoordeeld, geanalyseerd en voor zover mogelijk geactualiseerd. Indien van toepassing is een verliesvoorziening getroffen ofwel is deze aangepast.

Wij zijn ons bewust van de onzekere factoren die momenteel de markt bepalen en die van impact kunnen zijn op de ontwikkeling van grondexploitaties. De in Aalten nog lopende complexen zijn echter nagenoeg voltooid. Van de resterende drie lopende complexen zijn enkel nog een drietal kavels te verkopen. Twee op ’t Warmelinck en 1 op de Kraaienboom. We lopen hier alleen renterisico maar dat is minimaal. Voor de Kraaienboom is een verliesvoorziening ingesteld en die is in 2023 om voorgaande reden geactualiseerd. De kosten van met name woonrijp maken zijn aangepast aan de huidige prijzen. Er zijn dus eigenlijk geen onzekere factoren. Onder faciliterend grondbeleid ressorteren geen projecten meer. Allen zijn in 2023 afgerond. Van de warme gronden kan tenslotte worden gemeld dat de ontwikkeling op termijn een positief resultaat laat zien.

Hiermee wordt een juist en volledig inzicht verkregen in de bestaande boekwaarde van de complexen en de toekomstige resultaten.

Paragraaf Verbonden partijen

In deze paragraaf komen de organisaties aan de orde die een publiek belang uitvoeren en waarin Aalten een financieel en een bestuurlijk belang heeft. Dat laatste door zeggenschap bij besluitvorming door stemrecht.

bedragen x € 1.000

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA), Hengelo Gelderland (Programma 1)

Doelstelling en openbaar belang	De ODA behandelt voor de partners de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (milieudeel), toetst meldingen, houdt toezicht op en handhaaft de omgevingswet. Daarnaast adviseert de ODA gemeenten en provincie (op verzoek) bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.
Partijen	Naast Aalten zijn dat de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de Provincie Gelderland.
Actualiteit	Net als in de afgelopen jaren nam het werk in 2023 ook toe bij de ODA. Er is steeds meer behoefte aan advies en er komen nieuwe taken bij zoals energie en duurzaamheden. Daarnaast vraagt de nieuwe Omgevingswet, ondermijning, stikstofproblematiek en het Interbestuurlijk Programma (IBP) Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) de nodige energie. Tegenover de toename van het werk staat de druk op de arbeidsmarkt. Met enige moeite vindt ODA mensen die al dan niet nog opgeleid moeten worden.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2022	-134	2.878	554	-384	Definitief
2023	165	2.944	611	335	Prognose

GGD Noord- en Oost-Gelderland (NOG), Warnsveld (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	De GGD NOG beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van 22 gemeenten die bij GGD NOG zijn aangesloten.
Partijen	De GGD bestaat uit 22 gemeenten uit het noorden en oosten van Gelderland.
Actualiteit	Per 1 juli 2023 was de afschaling van de COVID-19 inzet voltooid. Een flinke operatie om van de opgeschaalde inzet naar een meer in de GGD geïntegreerde inzet te komen. Vanuit de nieuwe basis is het noodzakelijk om snel te schakelen bij nieuwe vragen. De najaarscampagne voor COVID-19 is een mooi voorbeeld waarin dat zichtbaar wordt. In juni 2023 is de pilot gestart om met 5 GGD'en samen te werken in één gemeenschappelijk rooster voor forensische zorg. Deze bovenregionale samenwerking is noodzakelijk omdat de forensische zorg onder hoge druk staat vanwege het tekort aan forensische artsen. Met de pilot wordt beoogd om de werkdruk te verlagen, de dienstverlening voor inwoners overeind te houden en de samenwerking tussen de GGD'en te versterken. De uitwerking van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) krijgt ondertussen steeds meer vorm in de regio Noord- en Oost-Gelderland. De gemeenten ontwikkelen in nieuwe of (deels) andere samenwerkingsverbanden binnen strakke deadlines plannen om een brede set gezondheidsdoelen dichterbij te brengen. De GGD NOG ondersteunt daarbij waar mogelijk vanuit de verschillende rollen die zij kan vervullen in het behalen van gezondheidsdoelen. Tenslotte is definitief de volledige participatie in HSC per 1 januari 2024 bekrachtigd. Hiermee bouwt de GGD NOG aan een robuuste en kwalitatief sterke organisatie.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2022	2.656	8.787	456	-487	Definitief
2023	3.182	12.893	538	910	Prognose

Regio Achterhoek, Doetinchem (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	Zeven gemeenten in de Achterhoek werken samen met ondernemers, maatschappelijke organisaties en de provincie Gelderland ten behoeve van regionale ontwikkeling en belangenbehartiging.
Partijen	De GR bestaat naast Aalten uit de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Actualiteit	De Regio Achterhoek voert de regie op de samenwerking van 8rhk ambassadeurs en zorgt ervoor dat de Achterhoek Visie 2030, de jaarplannen en bijbehorende investeringsagenda worden opgesteld en uitgevoerd in samenwerking met ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het doel is de Achterhoek sterker, slimmer, mooier, meer leefbaar, beter bereikbaar en gezonder te maken. Speerpunten hierbij zijn Smart Economy, Smart Living en Smart Governance. Via de website van de Regio Achterhoek is een stand van zaken van alle lopende projecten beschikbaar. Vanaf januari 2024 is de gemeente Montferland toegetreden tot de Regio Achterhoek.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2022	7.150	15.429	187	124	Definitief
2023	6.808	9.579	193	97	Prognose

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG), Apeldoorn (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	Iedere gemeente moet deel uitmaken van één van de 25 veiligheidsregio's. De taken van een veiligheidsregio liggen op het gebied van de voorbereiding en bestrijding van rampen en grote incidenten door de brandweer, de GHOR (geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen), de politie en gemeente.
Partijen	De VNOG bestaat uit 22 gemeenten uit het noorden en oosten van Gelderland.
Actualiteit	De VNOG kreeg te maken met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de opvang van de grotere algemene vluchtelingenstroom. Hierdoor konden niet alle voornemens worden uitgevoerd en moest het reguliere werk soms opzij worden gezet. Desondanks zijn er goede resultaten bereikt: de organisatieontwikkeling inclusief een cultuurveranderingstraject is formeel afgerond, belangrijke aanbestedingen zijn doorlopen, er zijn stappen gezet op het gebied van duurzaamheid en er zijn goede afspraken gemaakt over de huisvesting. Het onderzoek naar een eventuele gezamenlijke internationale brandweerkazerne voor de posten Dinxperlo en Suderwick is vanuit brandweer technisch perspectief afgerond en richt zich nu op de ruimtelijke verkenningen. Om de gezondheid van haar bedrijfsvoering in de huidige onrustige wereld te bewaken en ervoor te zorgen dat de opgaven uitgevoerd kunnen blijven worden, trekt de VNOG samen met de gemeenten op.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2022	17.323	35.566	1.599	2.510	Definitief
2023	18.990	26.019	1.668	2.832	Prognose

Laborijn, Doetinchem (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	Laborijn heeft tot taak zorg te dragen voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening. Zij ondersteunt inwoners voor wie werk zoeken en vinden niet vanzelfsprekend is, op hun weg naar een baan of, als dat nog niet mogelijk is, door (maatschappelijke) participatie.
Partijen	Gemeenten Aalten en Doetinchem voor de Participatiewet, Inburgeringswet en Wsw en de gemeente Montferland alleen op het onderdeel Wsw.
Actualiteit	De verwachting is dat het jaar 2023 met een positief resultaat wordt afgesloten. Dit komt mede doordat eind 2023 het ESF-project 'Samen uit de crisis' succesvol is afgerond. Het aantal uitkeringsdossiers is gestegen door inkomende verhuizingen vanuit gemeenten buiten het werkgebied van Laborijn en inwoners die zich vestigen vanuit het AZC. Er is een toename van het aantal inburgeringstrajecten en afname van het aantal dienstverbanden Wsw.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2022	10.555	9.917	1.906	288	Definitief
2023	11.380	8.001	2.170	1.276	Prognose

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL), Doetinchem (Programma 3)	
Doelstelling en openbaar belang	Gemeenten en provincie werken samen in het ECAL, dat is ontstaan uit de samenvoeging van het Achterhoeks Archief en het Staring Instituut. Het Erfgoedcentrum voert de wettelijke archieftaken conform Archiefwet en overige erfgoedtaken zoals documentatie, onderzoek en publieksfunctie uit.
Partijen	De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Doetinchem, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Montferland, Winterswijk en Bronckhorst. Voor de niet wettelijke taken betalen Doesburg, Lochem, Zevenaar, Duiven, de Provincie Gelderland en andere donateurs een bijdrage.
Actualiteit	Geen bijzondere ontwikkelingen. 2022 wordt afgesloten met een verlies van € 87.000. Dit wordt voor het merendeel veroorzaakt door hogere energie en ICT kosten.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2022	106	600	145	-87	Definitief
2023	76	510	158	-30	Prognose

Vennootschappen en coöperaties (privaatrechtelijk)

Coöperatieve Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (Agem), Winterswijk (Programma 1)	
Doelstelling en openbaar belang	In 2023 heeft Agem een organisatiewijziging ondergaan en bestaat nu uit Energieloket Achterhoek BV, Agem Gemeentelijke energie BV, Coöperatie streekenergie en Agem Energie Experts. Gezamenlijk hebben deze organisaties dezelfde missie: hetzelfde toekomstbeeld, het 'waarom' is gelijk: 'Wij geloven dat de tijd van fossiele brandstoffen en buitensporige winsten voor energieleveranciers en energieproducenten voorbij is. In de Achterhoek kunnen we prima zelf zorgen voor een toekomstbestendige energievoorziening. Inwoners, beleidsmakers en ondernemers in onze gemeenten hebben hiervoor meer kennis, inspiratie en samenwerking nodig. Deze inzichten en verbindingen zorgen voor nieuwe initiatieven en mogelijkheden voor het besparen, gebruiken en opwekken van energie. Al deze samenwerkingen leiden uiteindelijk tot betaalbare energiezekerheid voor iedereen in de Achterhoek.'
Partijen	In Energieloket Achterhoek BV en Agem Gemeentelijke energie BV zijn naast Aalten alleen de gemeenten Berkelland, Doetinchem, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Montferland, Winterswijk en Bronckhorst aandeelhouder. In 2024 sluit de gemeente Doesburg aan. Van de Coöperatie Streekenergie zijn Achterhoekse burgerinitiatieven/energiecoöperaties aandeelhouder/lid.
Financieel	Vanaf 2017 is de Agem financieel zelfstandig. Voor de werkzaamheden van het Energieloket Achterhoek BV verleend de gemeente een subsidie (DEAB). AGE (gemeentelijke energielevering) wordt eveneens door de gemeenten gefinancierd.

ROVA, Zwolle (Programma 1)	
Doelstelling en openbaar belang	ROVA is de afvaladvies-, regie- en verwijderingsorganisatie van 23 gemeenten. ROVA zet zich in voor een schonere en duurzame leefomgeving.
Partijen	ROVA werkt voor 23 aandeelhoudende gemeenten.
Financieel	Ontvangen dividend in 2023 is € 75.000 (in 2022 € 104.000)

Leisurelands B.V. (Programma 1**)**	
Doelstelling en openbaar belang	Bedrijfsmatig en duurzaam aanbieden van vrijetijdsbesteding voor een breed publiek. Dit doen door middel van grondgebonden recreatievoorzieningen met groen als decor. Daartoe voor zichzelf en anderen grondgebonden exploitaties doen. Daarmee direct en indirect een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en vrijetijdsbesteding in de regio waar zij actief is.
Partijen	Aandeelhouders aan het regionaal portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie deelnemende gemeenten zijn (Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk). Door samen op te trekken tijdens de AVA's is het mogelijk om, indien nodig, een duidelijk en collectief signaal af te geven. Per april 2023 hebben voornoemde Achterhoekse gemeenten daarom de gemeente Berkelland gemachtigd om mede namens hen in de AVA's op te treden.
Financieel	Aalten ontvangt geen dividenduitkering. Een besluit over het al dan niet afstoten van aandelen is nog niet genomen.

EUREGIO, Gronau (D) (Programma 2)	
Doelstelling en openbaar belang	De EUREGIO is actief in de opbouw en versterking van de structuren en de grensoverschrijdende samenwerking in het Nederlands-Duitse grensgebied.
Partijen	De EUREGIO telt 104 Duitse en 25 Nederlandse lidgemeenten, vijf Landkreisen en twee waterschappen.
Financieel	Per inwoner is in 2023, net als in 2022, € 0,29 bijgedragen (€ 7.900). Dit tarief wordt jaarlijks vastgesteld in de algemene ledenvergadering.

BNG Bank, Den Haag (Programma 3)	
Doelstelling en openbaar belang	Deze bank is van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG is een betrokken partner voor een duurzamer Nederland en stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te bereiken.
Partijen	De Nederlandse Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.
Financieel	Het ontvangen dividend in 2023 bedraagt € 48.000. In 2022 was het dividend € 44.000.

NV Alliander, Arnhem (Programma 3)	
Doelstelling en openbaar belang	Netwerkbedrijf Alliander is verantwoordelijk voor een groot deel van de energieleidingen in Nederland. Kernactiviteiten zijn het aansluiten van klanten op de energienetwerken en het distribueren van gas en elektriciteit. Deze taken zijn wettelijk bepaald gezien het belang van een betrouwbare aanvoer van energie.
Partijen	Provincies Gelderland en Noord-Holland, BV houdstermaatschappij Falcon en de gemeente Amsterdam: zij hebben gezamenlijk driekwart van de aandelen in bezit. Het overige deel is in bezit van 55 andere gemeentelijke aandeelhouders.
Financieel	In 2023 hebben we aan dividend € 235.000 ontvangen en in 2022 € 290.000. Over 2023 behaalde Alliander een positief resultaat van € 267 miljoen. In 2022 was dit € 198 miljoen.

Vitens, Utrecht (Programma 3)	
Doelstelling en openbaar belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en levert drinkwater aan circa 5,7 miljoen klanten. De verantwoordelijkheid van Vitens is een gezonde en duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu.
Partijen	97 aandeelhouders bestaande uit gemeenten en provincies.
Financieel	In 2023 keerde Vitens, net als de afgelopen jaren, geen dividend uit.

Paragraaf Wet open overheid

Op 1 mei 2022 trad de Wet open overheid (Woo) in werking om te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar en eenvoudig te ontsluiten is.
Hoofdonderdelen van de Woo zijn passieve openbaarmaking, actieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Passieve openbaarmaking betekent dat we op verzoek openbaar maken (denk aan de oude WOB-verzoeken). Actieve openbaarmaking betekent dat we uit onszelf de informatie openbaar maken. Deze categorieën worden gefaseerd ingevoerd, waarbij de Woo uiteindelijk 8 jaar na 1 mei 2022 in zijn volledige omvang van kracht wordt.

De actieve openbaarmaking verplicht ons om in fases 11 informatiecategorieën openbaar te maken. Wij volgen deze landelijke fasering.

Eind 2022 informeerde de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Tweede Kamer dat het beoogde platform (PLOOI) er in de huidige vorm niet komt. Onduidelijk is welk platform er op landelijk niveau ontwikkeld wordt. Openbaarmaking geschiedt dan ook via de gemeentelijke website op dit moment.

In onze gemeente zijn in het jaar 2023 20 actieve Woo verzoeken ontvangen. Voor een deel hadden deze verzoeken betrekking op landelijke ontwikkelingen, voor een deel echter ook op de het opvragen van documenten in het kader van ontwikkelingen binnen de gemeente Aalten of gerelateerd aan persoonlijke issues van burgers. De Woo verzoeken zijn allen tijdig binnen de wettelijke termijn beantwoordt.

De balans per 31 december

(bedragen x € 1.000) ACTIVA	31-12-2023		31-12-2022	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		**-**		**-**
* Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-		-	
* Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-		-	
* Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	
Materiële vaste activa		**47.953**		**46.887**
* Investeringen met een economisch nut				
* gronden uitgegeven in erfpacht	2.402		2.400	
* woonruimten uitgegeven in erfpacht	1.061		1.104	
* gebouwen uitgegeven in erfpacht	2		2	
* overige investeringen met een economisch nut	26.937		27.619	
* warme gronden	-		-	
* Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.945		9.264	
* Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	7.606		6.498	
Financiële vaste activa		**11.695**		**11.073**
* Kapitaalverstrekkingen aan:				
* deelnemingen	1.256		1.358	
* gemeenschappelijke regelingen	-		-	
* overige verbonden partijen	-		-	
* Leningen aan:				
* openbare lichamen	-		-	
* woningbouwcorporaties	-		-	
* deelnemingen	-		-	
* overige verbonden partijen	81		-	
* Overige langlopende leningen	10.152		9.509	
* Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
* Uitzettingen in de vorm van Nederlandse schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
* Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	206		206	
Totaal vaste activa		**59.648**		**57.960**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**57**		**357**
* Overige grond- en hulpstoffen	-		-	
* Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)	57		357	
* Gereed product en handelsgoederen	-		-	
* Vooruitbetalingen	-		-	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**1.916**		**3.451**
* Vorderingen op openbare lichamen	457		1.865	
* Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-		-	
* Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-	
* Uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-		-	
* Rekening-courantverhouding met het Rijk	-		-	
* Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-		-	
* Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-		-	
* Overige vorderingen	1.459		1.586	
* Overige uitzettingen	-		-	
Liquide middelen		**2.471**		**1.046**
* Kassaldi	1		1	
* Banksaldi	2.470		1.045	
Overlopende activa		**9.779**		**7.377**
* De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	-		102	
- overige Nederlandse overheidslichamen	164		160	
* Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	9.615		7.115	
Totaal vlottende activa		**14.223**		**12.231**
Totaal-generaal		**73.871**		**70.191**
Verrekenbare verliezen				440

(bedragen x € 1.000) PASSIVA	31-12-2023		31-12-2022	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		**30.159**		**25.790**
* Algemene Reserve	16.065		15.228	
* Bestemmingsreserves	11.815		9.184	
* Gerealiseerd resultaat	2.279		1.378	
Voorzieningen		**5.714**		**5.906**
* Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.332		4.419	
* Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.382		1.487	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**23.982**		**28.070**
* Obligatieleningen	-		-	
* Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-		-	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.980		28.068	
- binnenlandse bedrijven	-		-	
- openbare lichamen	-		-	
- overige binnenlandse sectoren	-		-	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-		-	
* Door derden belegde gelden	-		-	
* Waarborgsommen	2		2	
* Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
Totaal vaste passiva		**59.855**		**59.766**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**4.373**		**3.023**
* Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-		-	
* Overige kasgeldleningen	-		-	
* Banksaldi	-		500	
* Overige schulden	4.373		2.523	
Overlopende passiva		**9.643**		**7.402**
* Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.267		4.532	
* Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	975		1.140	
- overige Nederlandse overheidslichamen	2.991		1.504	
* Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	410		226	
Totaal vlottende passiva		**14.016**		**10.425**
Totaal-generaal		**73.871**		**70.191**
Gewaarborgde geldleningen		109.194		104.186
Garantstellingen		54.597		52.093

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

bedragen x € 1.000

	Raming begrotingsjaar 2023 vóór wijziging			Raming begrotingsjaar 2023 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2023			Realisatie vorig begrotingsjaar 2022		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma's:												
Programma 1 Ruimte	-5.315	13.243	7.928	-9.183	16.524	7.341	-8.634	15.893	7.259	-7.087	14.117	7.030
Programma 2 Sociaal domein	-5.038	46.152	41.114	-10.413	52.246	41.833	-10.375	50.470	40.095	-6.945	46.695	39.750
Programma 3 Bedrijfsvoering	-343	1.387	1.044	-458	3.463	3.005	-480	2.046	1.566	-726	1.974	1.248
Sub-totaal programma's	**-10.696**	**60.782**	**50.086**	**-20.054**	**72.233**	**52.179**	**-19.489**	**68.409**	**48.920**	**-14.758**	**62.786**	**48.028**
Algemene dekkingsmiddelen (P3):												
Lokale heffingen	-5.752	489	-5.263	-5.743	617	-5.126	-5.745	654	-5.091	-5.707	446	-5.261
Algemene uitkeringen	-54.217	5	-54.212	-57.198	5	-57.193	-57.736	5	-57.731	-55.679	5	-55.674
Dividend	-412	0	-412	-358	0	-358	-358	0	-358	-438	0	-438
Saldo financieringsfunctie	-143	232	89	-229	268	39	-265	315	50	-171	227	56
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-60.524**	**726**	**-59.798**	**-63.528**	**890**	**-62.638**	**-64.104**	**974**	**-63.130**	**-61.995**	**678**	**-61.317**
Overhead (P3)	-181	9.399	9.218	-288	9.272	8.984	-386	10.227	9.841	-295	9.931	9.636
Onvoorzien (P3)	0	680	680	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (P3)	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	**-71.401**	**71.597**	**196**	**-83.870**	**82.395**	**-1.475**	**-83.979**	**79.610**	**-4.369**	**-77.048**	**73.395**	**-3.653**
Reserves												
Programma 1 Ruimte	-684	290	-394	-1.970	2.167	197	-1.812	2.167	355	-457	1.577	1.120
Programma 2 Sociaal domein	0	130	130	-1.496	1.987	491	-1.789	1.808	19	-492	789	297
Programma 3 Bedrijfsvoering	-498	560	62	-6.178	7.066	888	-6.198	7.914	1.716	-1.061	1.919	858
Sub-totaal mutaties reserves	**-1.182**	**980**	**-202**	**-9.644**	**11.220**	**1.576**	**-9.799**	**11.889**	**2.090**	**-2.010**	**4.285**	**2.275**
Resultaat	**-72.583**	**72.577**	**-6**	**-93.514**	**93.615**	**101**	**-93.778**	**91.499**	**-2.279**	**-79.058**	**77.680**	**-1.378**

Een positief resultaat wordt als een negatief getal gepresenteerd, een negatief resultaat als een positief getal.

De toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, en ook de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Conform het BBV vindt de verantwoording plaats in de jaarstukken die ten minste bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat ten minste uit de programmaverantwoording en paragrafen. De jaarrekening bestaat uit de balans en de toelichting, het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting, de bijlage met de verantwoording over de specifieke uitkeringen en een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld. Het jaarverslag gaat over 'wat zouden we doen, wat hebben we gedaan en bereikt en wat heeft het gekost'. De jaarrekening betreft de cijfers met de analyse en toelichting.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van activa en passiva en ook de resultaatbepaling vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.
- Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en/of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar waarin uitbetaling plaatsvindt.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) moet wel een verplichting worden gevormd.

BALANS

VASTE ACTIVA

Vaste activa zijn onderverdeeld in:

- materiële vaste activa;
- financiële vaste activa.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn uitgesplitst in:

- investeringen met een economisch nut waaronder:
  - gronden uitgegeven in erfpacht;
  - woonruimten uitgegeven in erfpacht;
  - gebouwen uitgegeven in erfpacht;
  - overige investeringen met een economisch nut;
  - warme gronden;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut.

Materiële vaste activa met een economisch nut

Van de in erfpacht uitgegeven gronden en gebouwen ligt het economische eigendom niet meer bij de gemeente. Hierbij past een afwaardering van deze gronden tot een geringe registratiewaarde. Op deze manier blijven de gronden wel bij de gemeente geregistreerd.
Materiële vaste activa met een economisch nut betreffen investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te genereren en/of die verhandelbaar zijn. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.
Onder warme gronden worden gronden verstaan waarvan op voorhand vaststaat dat deze als bouwgrond zullen fungeren, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld.

Alle geactiveerde investeringen met betrekking tot de riolering komen apart op de balans tot uitdrukking. Dit zijn investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Dit geldt ook voor de investeringen op de gemeentelijke begraafplaatsen waarvoor begraafrechten worden geheven.
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op de waarde van activa met economisch nut mogen reserves niet in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele btw wordt niet geactiveerd.

Op activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks (vanaf 1 januari van het boekjaar) op lineaire basis afgeschreven op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. In verband met de wijzigingen in het BBV (notitie Rente 2017) zijn vanaf 2017 alle annuïtaire afschrijvingen omgezet in afschrijvingen op lineaire basis. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Onderstaand een beknopte versie van de afschrijvingstabel zoals vastgelegd in de bijlage behorend bij verordening 212 GW die door de raad in oktober 2023 is vastgesteld.

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Immateriële activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Max. 5 jaar
Materiële activa	
Gronden en terreinen	niet
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	15 – 40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20 – 30 jaar
Vervoermiddelen	7 – 10 jaar
Machines, apparaten en installaties	10 – 20 jaar
Overige materiële vaste activa	5 – 15 jaar
Rioolinvesteringen	60 jaar
Financiële vaste activa	Niet van toepassing

Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, als deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut
Activa met een maatschappelijk nut betreffen investeringen in de openbare ruimte. Zij dienen een maatschappelijk nut en genereren geen middelen en er is geen markt voor. Op deze investeringen werd tot en met 2016 versneld afgeschreven om een toekomstige lastenverlichting te bewerkstelligen. Met ingang van 2017 staat de BBV dit niet meer toe en wordt op deze activa ook lineair afgeschreven. Waardering vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investering.

Financiële vaste activa
Onder de financiële vaste activa worden opgenomen:
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen, uitgeleende gelden en overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s (‘kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen’ in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats. Bij overliquiditeit kunnen gelden via deposito’s met een looptijd langer dan één jaar gestald worden in de schatkist van het Rijk.

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico’s. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de loop-

tijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding.
Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dan één jaar van de oorspronkelijke looptijd.

VLOTTENDE ACTIVA

Vlottende activa zijn onderverdeeld in:
- voorraden;
- uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- liquide middelen;
- overlopende activa.

Voorraden
Onder voorraden vallen de volgende onderdelen:
- overige grond- en hulpstoffen;
- onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen;
- vooruitbetalingen.

De als “onderhanden werk” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, dan wel de duurzaam lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Daarbij moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor deze tussentijdse winstneming wordt de Percentage of completion (POC) methode gevolgd. Door veranderende omstandigheden kan het zijn dat in eerdere jaren te veel winst is genomen. Deze winst moet in het huidige jaar worden verrekend door middel van een afboeking of het treffen van een voorziening. Voor berekende verliezen wordt een voorziening getroffen die van de waarde van het actief wordt afgetrokken.
Voorraad gereed product wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen de duurzaam lagere marktwaarde. Dat laatste doet zich vooral voor als voorraden incourant worden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De voorgeschreven indeling voor wat betreft vorderingen is:
- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk);
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen;
- overige verstrekte kasgeldleningen;
- uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- rekening-courantverhouding met het Rijk;
- rekening courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- overige vorderingen;
- overige uitzettingen.

De vorderingen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De vorderingen worden regelmatig beoordeeld. Daarbij wordt een reële inschatting gemaakt of de vordering wordt ontvangen. Op basis hiervan wordt mogelijk een voorziening voor verwachte oninbaarheid getroffen. De voorziening wordt in de balans op de waarde van de vorderingen in mindering gebracht. Op het punt van uitzettingen is gekozen om de terminologie van de Wet Fido te volgen. Het begrip uitzettingen heeft zowel betrekking op vorderingen als op effecten.

Liquide middelen en overlopende activa
Liquide middelen en overlopende activa worden tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs opgenomen. De voorgeschreven indeling voor overlopende activa is:
- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.
  Uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:
  - Europese overheidslichamen;
  - het Rijk;
  - overige Nederlandse overheidslichamen;
- overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

VASTE PASSIVA

Vaste passiva zijn onderverdeeld in:
- eigen vermogen (reserves);
- voorzieningen (vreemd vermogen);
- vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betreffende verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
De voorziening riolering en afval zijn verwerkt op basis van de nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. De meest actuele nota reserves en voorzieningen is door de raad vastgesteld in december 2023.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva zijn onderverdeeld in:
- netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- overlopende passiva.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De voorgeschreven indeling voor overlopende passiva is:
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:
  - Europese overheidslichamen;
  - het Rijk;
  - overige Nederlandse overheidslichamen;
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen over borgstellingen en garanties en ook een onderbouwing van de totaalbedragen die buiten de balanstelling zijn opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Onder materiële vaste activa worden de investeringen weergegeven die betrekking hebben op uitgaven waar tegenover een actief staat met een nuttigheidsduur van meerdere jaren. Er wordt een onderscheid gemaakt in:

- ❖ Investeringen met een economisch nut, waaronder gronden, woonruimten en gebouwen uitgegeven in erfpacht, overige investeringen met een economisch nut en warme gronden woningbouw;
- ❖ Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- ❖ Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer. Ook zijn de belangrijkste investeringen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Economisch nut	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden uitgegeven in erfpacht	2.400	2	0	0	0	2.402
Woonruimten uitgegeven in erfpacht	1.104	5	0	-2	50	1.061
Gebouwen uitgegeven in erfpacht	2	0	0	0	0	2
Overige investeringen met een economisch nut						
Onderzoek en ontwikkeling						
Gronden en terreinen	7.157	365	0	0	23	7.499
Woonruimten	230	0	0	0	4	226
Gebouwen	18.619	0	0	105	930	17.584
Vervoermiddelen	625	325	0	33	175	742
Machines, apparaten en installaties	347	0	0	0	57	290
Overige materiële vaste activa	641	14	0	0	59	596
	27.619	704	0	138	1.248	26.937
Warme gronden	0	0	0	0	0	0
Totaal	31.125	711	0	136	1.298	30.402

bedragen x € 1.000

Toelichting investeringen economisch nut > € 100.000	Krediet	Kapitaaluitgaven 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Totale investering
Grond parkeerterrein Wilhelminastraat	0	0	105	0	0	105
Aankoop gronden nabij Knibbelweide (nabo)	260	0	260	0	0	260
Aanschaf diverse vervoermiddelen	328	0	325	0	0	325

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

bedragen x € 1.000

Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Rioolinvesteringen	9.253	1.107	0	14	408	9.938
Investeringen begraafplaatsen	11	0	0	0	4	7
Totaal	9.264	1.107	0	14	412	9.945

Het volgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut weer.

bedragen x € 1.000

Maatschappelijk nut	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen maatschappelijk nut	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.498	1.489	0	15	366	7.606
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.498	1.489	0	15	366	7.606

Investeringen met een maatschappelijk nut worden op grond van de verwachte levensduur afgeschreven.

Financiële vaste activa

Bij de financiële vaste activa wordt onderscheid gemaakt in kapitaalverstrekkingen, langlopende leningen en uitzettingen.

bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.358	1.298	1.400	0	1.256
Leningen aan overige verbonden partijen	0	81	0	0	81
Overige langlopende leningen u/g	9.509	1.157	0	515	10.151
Overige uitzettingen > 1 jaar	206	0	0	0	206
Totaal	11.073	2.536	1.400	515	11.694

bedragen x € 1.000

Specificatie kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Alliander 392.896 aandelen	20	0	0	0	20
Vitens 18.693 aandelen	19	0	0	0	19
Deelneming Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	36	11	0	0	47
SVN duurzaamheidsleningen 2010	28	8	0	0	36
SVN duurzaamheidsleningen 2016	128	138	234	0	32
VROM startersfonds gemeente Aalten	25	3	0	0	28
SVN blijverslening	29	4	0	0	33
SVN stimuleringslening non-profit	18	73	46	0	45
SVN toekomstbestendig wonen	418	849	784	0	483
SVN starterslening 2021	434	12	336	0	110
SVN stimuleringsregeling zakelijk	0	200	0	0	200
BNG 19.305 aandelen	48	0	0	0	48
ROVA 272 aandelen B: (188 aandelen á € 371 en 84 á € 1.021)	155	0	0	0	155
Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland (SON) inwoners per 1 januari 2006 (27.436 x € 1,59)	0	0	0	0	0
Agem Gemeentelijke Energie BV 38 aandelen a € 0,01	0	0	0	0	0
Totaal	1.358	1.298	1.400	0	1.256

Toekomstbestendig Wonen Lening

Vanaf 2019 worden via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) leningen uitgegeven volgens de verordening “Toekomstbestendig Wonen Gelderland”. Daarin zijn alle elementen voor het aanpassen van bestaande woningen verenigd. Met de komst van deze nieuwe regeling worden vooralsnog geen aanvragen meer verstrekt vanuit de bestaande regelingen, te weten de duurzaamheidsleningen, starterslening en de blijverslening. De betreffende verordeningen blijven wel in stand vanwege de aflossingen die nog plaatsvinden op deze leningen. Deze aflossingen worden regelmatig overgeboekt naar de Toekomstbestendig Wonen Lening. In 2023 is voor € 784.000 aan leningen verstrekt via deze regeling. In de tabel overige langlopende leningen wordt het saldo vermeld van de vorderingen van Aalten met betrekking tot deze leningen. Dat is € 1.582.000.

SVN Duurzaamheidslening 2010

Er wordt geen geld meer in deze regeling gestort en er worden ook geen leningen meer uit verstrekt. Alleen de afwikkeling van de bestaande leningen vindt nog binnen deze regeling plaats. Zie onder Toekomstbestendig Wonen Lening. Het resterende saldo op de rekening eind 2023 is € 36.000. Onder de overige langlopende leningen is de vordering van Aalten groot € 22.000 opgenomen met betrekking tot deze verstrekte duurzaamheidsleningen.

SVN Duurzaamheidslening 2016

Voor deze duurzaamheidslening geldt hetzelfde als het vorige item. Het resterende saldo eind 2023 is € 32.000. De vordering op deze leningen eind 2023 groot € 602.000 is opgenomen onder de overige langlopende leningen.
Voor deze regeling is ook een buffer ingebouwd in verband met aanvragen voor PostCodeRoos leningen (financieringsmogelijkheid om gezamenlijk zonne-energie op te wekken zonder dat de zonnepanelen op het eigen dak hoeven te liggen). De Toekomstbestendig Wonen Lening kent deze mogelijkheid namelijk niet.

Starterslening

Ook voor de startersleningen geldt hetzelfde als voor de duurzaamheidsleningen. Het resterende saldo ultimo 2023 is € 28.000. Onder de overige langlopende leningen is de vordering op de startersleningen van € 28.000 opgenomen. Op deze uitgezette leningen loopt de gemeente geen risico aangezien deze onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) vallen.

Stimuleringsregeling duurzame maatregelen non-profit

Op 23 januari 2018 heeft de raad besloten om de in 2016 ingevoerde duurzaamheidslening voor woningeigenaren uit te breiden en ook beschikbaar te stellen voor non-profit organisaties. Uitvoering hiervan vindt plaats binnen het krediet van € 2 miljoen dat beschikbaar is gesteld voor de duurzaamheidslening 2016. In 2023 zijn leningen verstrekt voor afgerond € 46.000. Onder de overige langlopende leningen is de vordering van Aalten groot € 265.000 opgenomen met betrekking tot deze verstrekte stimuleringsleningen.

Blijverslening
Blijversleningen worden ook niet meer verstrekt. Het saldo eind 2023 op de blijverslening is € 33.000. De vordering op bestaande blijversleningen betreft € 9.000 en is opgenomen onder de overige langlopende leningen.

Starterslening 2021
In 2021 heeft de raad besloten om de starterslening nieuw leven in te blazen. Hiermee worden de kansen voor starters op de woningmarkt vergroot. De starterslening is een tweede hypotheek boven op de maximale hypotheek van de primaire geldverstrekker. In 2023 is deze regeling geëvalueerd. Na een langzame start is de vraag naar startersleningen in 2023 flink toegenomen. Het budget was bijna op daarom heeft de raad besloten om nog eens € 750.000 beschikbaar te stellen om ook de komende jaren starters te kunnen blijven helpen. Er is in 2023 voor € 336.000 aan startersleningen verstrekt. De vordering op deze startersleningen bedroeg eind 2023 € 394.000 en is opgenomen onder de overige langlopende leningen.

Stimuleringlening zakelijk vastgoed
In 2023 heeft de raad deze nieuwe regeling vastgesteld. Het doel is om ondernemers te stimuleren en te ondersteunen bij het verduurzamen van hun vastgoed. De lening is bedoeld voor eigenaren en huurders van vastgoed met een zakelijke bestemming zoals winkels, kantoren en panden maar geldt ook voor agrarische bedrijfsbebouwing. Er is een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor deze regeling. Het is een re-volverend fonds. In 2023 is € 200.000 gestort. Er zijn nog geen aanvragen ingediend.

bedragen x € 1.000

Overige langlopende leningen u/g	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Vitens, achtergestelde lening	0		0	0	0
Museum Aalten	205		0	13	192
Museum Aalten lening 2006	37		0	7	30
Renteloze lening buurthuis Haart 2001	9		0	2	7
Renteloze lening verenigingsgebouw Dale	0		0	0	0
Renteloze lening buurthuis IJzerlo	10		0	3	7
SVN monumenten	10		0	10	0
SVN duurzaamheidslening Aalten 2010	28		0	6	22
SVN duurzaamheidslening Aalten 2016	735		0	133	602
SVN uitgezette startersleningen Aalten	29		0	1	28
SVN blijverslening	12		0	3	9
SVN stimuleringsregeling duurzame maatregelen non-profit	238	45	0	18	265
SVN toekomstbestendig wonen	950	777	0	145	1.582
SVN starterslening 2021	63	334	0	3	394
Alliander storting aandeelhouderslening 2021-2031	1.736		0	0	1.736
SMWD geldlening 2018	9		0	5	4
	4.071	1.156	0	349	4.878
Hypotheken personeel	5.438	1	0	166	5.273
	5.438	1	0	166	5.273
Totaal	9.509	1.157	0	515	10.151

Er wordt niet veel meer extra afgelost op verstrekte hypothecaire leningen.

bedragen x € 1.000

Specificatie leningen aan verbonden partijen	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
AGEM aankoop zonnepark Braamt	0	81	0	0	81

In 2023 hebben de gezamenlijke Achterhoekse gemeenten een financiële bijdrage verstrekt aan AGEM voor de aankoop van zonnepark Braamt. Het aandeel voor Aalten betrof 8,7% ofwel € 81.255. Hiermee wordt invulling gegeven aan het zelfleveringsmodel waarbij we duurzame elektriciteit tegen kostprijs verkrijgen.

bedragen x € 1.000

Overige uitzettingen > 1 jaar	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
t Zand, afkoopbare eeuwigdurende vordering	184	0	0	0	184
Stichting Keupenkamp, eeuwigdurende erfpacht	6	0	0	0	6
Sportpark Villekamp, eeuwigdurende erfpacht	7	0	0	0	7
Tennispark de Rietstap, eeuwigdurende erfpacht	3	0	0	0	3
De Grensruiters, eeuwigdurende erfpacht	6	0	0	0	6
Zwembad 't Walfort en het Blauwe Meer, eeuwigdurende erfpacht	0	0	0	0	0
Totaal	206	0	0	0	206

Onder de overige uitzettingen zijn de gronden opgenomen die in erfpacht zijn uitgegeven (zie ook onder materiële vaste activa). De waardering is gebaseerd op de verkrijgingsprijs/vervaardigingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

Tot de categorie onderhanden werk onder de voorraden vlottende activa vallen de bouwgronden in exploitatie (BIE). Het startpunt van een BIE is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting. Gezien het belang van een juiste waardering en inzicht in de ontwikkeling van de waarde van de BIE zijn de verslaggevingsregels aangescherpt. De waardering wordt met name bepaald door de prognoses van het eindresultaat van een grondexploitatie. Daarom is expliciet per grondexploitatie het verloop van deze activa opgenomen en toegelicht. In de hiernavolgende tabel zijn de BIE's voor 2023 geactualiseerd en is het nieuwe geraamde eindresultaat zichtbaar.
Er zijn geen voorraden geen product meer.

bedragen x € 1.000

Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Boekwaarde 1-1-2023	Vermeerderingen 2023	Verminderingen 2023	(Tussentijdse) winstneming	Boekwaarde 31-12-2023	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat	
Kern De Heurne herziening 2021	69	31	424	93	-231	141	83	-173	voordeel
t Warmelinck	69	1	0	-1	69	1	73	-3	voordeel
Kraaienboom	249	2	0	0	251	21	240	32	nadeel
	387	**34**	**424**	**92**	**89**	**163**	**396**	**-144**	

Gereed product en handelsgoederen

	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Geraamde nog te maken kosten

Deze kosten bestaan vooral uit woonrijp maken, rente en toezicht. Van alle kosten zijn onderbouwingen aanwezig, meestal gebaseerd op uitgebrachte offertes. De kosten vanaf 2024 zijn geactualiseerd en voor wat betreft de meerjaren geïndexeerd met 2%. De toegerekende rente is aangepast aan de BBV voorschriften en ligt voor 2023 op 1,02%.

Geraamde nog te realiseren opbrengsten

Dit betreft louter kavelverkoop. Er zijn in totaal nog vier kavels beschikbaar. We hopen die in 2024 te verkopen. De opbrengsten voor de kavels worden niet geïndexeerd.

Geraamd eindresultaat

Daar waar het geraamde eindresultaat een nadeel laat zien, is een voorziening getroffen ter hoogte van dit nadeel. De mutaties op deze voorziening zijn via de exploitatie verwerkt in het rekeningresultaat. De hoogte van de voorziening voor de BIE's op 31 december 2022 bedroeg € 30.000 en is met € 2.000 verhoogd tot € 32.000 per 31 december 2023. Er zijn in 2023 geen grondexploitaties afgesloten. Onder de post gereed product en handelsgoederen zijn geen objecten meer opgenomen.
Voor een tweetal complexen is in 2023 tussentijds winst genomen dan wel gecorrigeerd op basis van de POC-methode. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in bovenstaand eindresultaat. Het betreft Kern De Heurne herziening 2021 voor € 93.000 en een correctie bij 't Warmelinck van € 1.000.

Onderstaande tabel geeft het totaal van de voorraden aan. Dit zijn de BIE's plus de categorie gereed product en handelsgoederen.

bedragen x € 1.000

Voorraden	**Balanswaarde 01-01-2023**	**Boekwaarde 01-01-2023**	**Vermeerdering**	**Vermindering**	**Boekwaarde 31-12-2023**	**Verwachte verliezen**	**Balanswaarde 31-12-2023**
BIE onderhanden werk	357	387	34	332	89	32	57
Gereed product en handelsgoederen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal voorraden	357	387	34	332	89	32	57

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden hierna verder gespecificeerd. Onder de vorderingen op openbare lichamen zijn de vorderingen op ministeries, provincies, gemeenten, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen en dergelijke gerubriceerd.

bedragen x € 1.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	1.865	457
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0
Overige vorderingen	1.665	1.491
Dubieuze vorderingen	-79	-32
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	3.451	1.916

Specificatie overige vorderingen	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
Algemene debiteuren	1.356	1.246
Belastingdebiteuren	283	233
Debiteuren zorg en inkomen	26	12
Totaal	1.665	1.491

Specificatie dubieuze vorderingen	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
Dubieuze vorderingen algemeen	-20	0
Dubieuze vorderingen belastingen	-16	-7
Dubieuze vorderingen zorg en inkomen	-43	-25
Totaal	-79	-32

In het vorderingssaldo op openbare lichamen ultimo 2022 zaten nog een tweetal grote vorderingen op het Rijk. Daarvan is in 2023 geen sprake meer.
Onder overige vorderingen zijn de handelsdebiteuren, belastingdebiteuren en debiteuren zorg en inkomen opgenomen. Op een uitzondering na zijn er geen noemenswaardige problemen bij de invordering van debiteuren. Voor een aantal debiteuren waarvan de invordering als dubieus wordt ingeschat, is een voorziening getroffen. De voorziening dubieuze debiteuren is in 2023 verlaagd met € 47.000 naar € 32.000. De voorziening is op de balans in mindering gebracht op de overige vorderingen.

Liquide middelen

bedragen x € 1.000

	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
Kassaldi	1	1
Banksaldi	1.045	2.470
Totaal	1.046	2.471

Schatkistbankieren

Vanaf 15 december 2013 is iedere decentrale overheid verplicht om de overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Met deze wet beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer. Er zijn enkele uitzonderingen. De belangrijkste is het drempelbedrag. De gemeente mag gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist houden. Voor Aalten is deze drempel voor 2023 berekend op € 1.452.000 zijnde 2% van het begrotingstotaal. Er is in 2023 regelmatig geld aangehouden in de schatkist. Uit de volgende tabel blijkt dat we het drempelbedrag in 2023 niet hebben overschreden.

Schatkistbankieren

1e kwartaal 2023	€ 431.000	3e kwartaal 2023	€ 1.432.000
2e kwartaal 2023	€ 800.000	4e kwartaal 2024	€ 1.271.000

Overlopende activa

bedragen x € 1.000

Overlopende activa	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	102	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen	160	164
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.115	9.615
	7.377	9.779

Onder de overlopende activa vallen de van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op een uitkering met een specifiek bestedingsdoel. Onderstaande tabel geeft het verloop van deze post weer.

bedragen x € 1.000

Nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifieke bestemming	Saldo 01-01-2023	Overlopende passiva 01-01-2023	Inkomsten	Uitgaven	Saldo 31-12-2023
het Rijk					
Oekraïne: transitiekosten/gemeentelijke opvang ontheemden	53	0	68	15	0
Nabo Kleuverspad	49	0	49	0	0
	102	0	117	15	0
overige Nederlandse overheidslichamen					
Ruiternetwerk	3	0	0	0	3
Nabo Tuunterweg	50	0	0	0	50
Nabo Groot Heinenweg	1	0	0	0	1
Toren NH kerk Carillon	1	0	1	0	0
Lage Blik verplaatsen bibliotheek	100	0	0	0	100
Groot Deunkweg	5	0	11	6	0
Gemeentehuis Markt 7	0	0	11	21	10
	160	0	23	27	164
Totaal	262	0	140	42	164

Verder vallen onder de overlopende activa de vooruitbetaalde en overige nog te ontvangen bedragen. Onder de vooruitbetaalde posten zijn onder meer de grondaankopen voor Cattier opgenomen (€ 242.000) en de subsidiebetaling aan Veilig Thuis (€ 199.000).
Onder de nog te ontvangen bedragen valt met name de grote vordering op de belastingdienst op. De afwikkeling met het BTW-compensatiefonds beloopt bijna € 3.900.000 inclusief oude jaren. Daarnaast zijn hieronder diverse afrekeningen verantwoord. We noemen hier het ledigen van de vuilcontainers van de burgers € 324.000, de toeristenbelasting € 122.000 en zijn de nog te ontvangen voorschotten rioolheffingen van € 819.000 opgenomen. Voor de afrekeningen met betrekking tot de jeugdzorg en de Wmo zijn vorderingen opgenomen voor ruim € 500.000.
Laborijn heeft de vorderingen op haar cliëntenbestand eind 2023 geherwaardeerd. De verplichting van Laborijn aan Aalten is becijferd op € 452.000. Dit zijn cliënten die ten onrechte een uitkering hebben ontvangen en die Laborijn terugvordert van deze cliënten. Deze vordering is dit jaar voor het eerst opgenomen en wordt ieder jaar herzien.

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Conform de financiële verordening van de gemeente Aalten ex artikel 212 van de gemeentewet wordt minimaal eenmaal per vier jaar de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd. De laatste geactualiseerde versie heeft de raad in zijn vergadering van december 2023 vastgesteld.

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de hierna genoemde reserves en het resultaat. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt naar de algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve heeft een algemeen karakter en is vrij aanwendbaar. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt mede bepaald aan de hand van het weerstandsvermogen van de gemeente. Bestemmingsreserves zijn reserves waar de raad een specifieke bestemming aan heeft gegeven.

bedragen x € 1.000

	Saldo 01-01-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	15.228	8.144	7.307	16.065
Bestemmingsreserves	9.184	5.122	2.491	11.815
Resultaat na bestemming	1.378	901	0	2.279
	25.790	14.167	9.798	30.159

Reserves	Saldo 01-01-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	15.228	2.144	7.307	10.065
Reserve risico	0	6.000	0	6.000
Totaal algemene reserve	15.228	8.144	7.307	16.065
Reserve onderhoud wegen	91	390	237	244
Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.201	160	198	1.163
Reserve huisvesting onderwijs	4.721	130	53	4.798
Reserve bodemsanering	24	0	24	0
Reserve formatie en organisatie	393	791	0	1.184
Reserve inkoop zorg	1.304	0	459	845
Reserve overlopende posten	1.450	3.651	1.520	3.581
Totaal bestemmingsreserves	9.184	5.122	2.491	11.815
Nog te bestemmen resultaat	1.378	901	0	2.279

Algemene Reserve

Stand per 1 januari 2023	**Werkelijk**	**15.228**
Rekeningsaldo 2022, raadsbesluit 4 juli 2023		1.378
Mutaties 2023		
Verstevigen Algemene Reserve	400	
Visie Centrumplan Dinxperlo	-47	
Niet actief beveiligde overweg (Nabo)	-47	
Bekendijk-Zuid	-7	
Regiodeal	-82	
Leader	-62	
Energietoeslag	-852	
Oekraïne	204	
Structuurversterking kernen	-65	
Vrijval reserve bodemsanering	25	
Instellen reserve risico's	-6.000	
Naoberfonds	-8	
		-6.541
Stand per 31 december 2023		**10.065**

Bestemmingsreserves

Toegerekende rente
Evenals voorgaande jaren wordt er geen rente toegevoegd aan de reserves.

Reserve Onderhoud wegen
In 2023 is € 390.000 aan deze reserve toegevoegd. De kosten van het groot onderhoud aan de wegen ad € 237.000 is in 2023 aan de reserve onttrokken. Het saldo van de reserve is gerelateerd aan de onderhoudsplannen.

Reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen
In 2023 is € 160.000 aan deze reserve toegevoegd. Dit jaar is voor € 198.000 aan planmatig onderhoud uitgevoerd aan de gemeentelijke gebouwen. Het saldo van de reserve is gerelateerd aan de onderhoudsplannen.

Reserve Huisvesting onderwijs
De hoogte van deze reserve is vanaf 2016 niet meer gekoppeld aan het integraal huisvestingsplan. Vanaf 2018 wordt de reserve weer jaarlijks gevoed, in 2023 is € 130.000 toegevoegd. Voor de tijdelijke huisvesting van de Höve in de Heurne is € 53.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve Bodemsanering
In de raadsvergadering van december 2023 is de Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. Eén van de beslispunten was de reserve Bodemsanering op te heffen.

Reserve Formatie en organisatie
Deze reserve heeft het karakter van een schommelfonds. De normale mutaties op de personeelsbudgetten verlopen via deze reserve. Uit dit saldo moeten ook de toekomstige verplichtingen worden gedekt. In 2023 is een bedrag van € 792.000 aan de reserve toegevoegd.

Reserve Inkoop zorg
Via winstbestemming is uit het positieve saldo 2021 € 1 miljoen gestort in deze nieuwe reserve om mogelijke toekomstige tegenvallers binnen de kosten van de nieuw in te kopen zorgtrajecten te dekken. In de Najaarsnota 2023 is besloten om alle overschotten of tekorten op de zorg aan het eind van het boekjaar te verrekenen met deze reserve. In 2023 is in € 459.000 aan deze reserve onttrokken.

Reserve Overlopende posten
In de Najaarsnota 2022 is besloten om deze reserve in te stellen voor budgetten die in het jaar niet benut zijn, maar waar nog wel een bestemming voor is. Hierdoor worden grote schommelingen in het rekeningsaldo voorkomen. De reserve is in 2023 gevoed met de posten die in de Najaarsnota 2023 specifiek zijn benoemd.

Voorzieningen
De voorzieningen worden onderverdeeld in voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en voorzieningen voor middelen van derden verkregen waarvan de bestemming gebonden is.
Een specificatie hiervan is hieronder weergegeven.

bedragen x € 1.000

	Saldo 01-01-2023	Toevoegingen	vrijgevallen bedragen	aanwendingen	Saldo 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen	4.419	204	54	237	4.332
Voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming	1.487	92	197	0	1.382
Totaal	5.906	296	251	237	5.714

Specificatie	Saldo 01-01-2023	Toevoegingen	vrijgevallen bedragen	aanwendingen	Saldo 31-12-2023
Voorziening APPA (pensioen wethouders)	4.038	0	17	183	3.838
Voorziening wachtgeld wethouders	0	0	0	0	0
Voorziening oud personeelsleden	188	0	37	54	97
Voorziening verlofsparen	193	204	0	0	397
Totaal voorzieningen voor verplichtingen	4.419	204	54	237	4.332
Voorziening afval	317	0	197	0	120
Voorziening riolering	1.170	92	0	0	1.262
Totaal voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming	1.487	92	197	0	1.382

Toelichting voorzieningen:
Voorziening APPA (pensioen wethouders)
De voorziening is gevormd om de verplichtingen voor de pensioenuitkeringen van de (oud)wethouders op te vangen. De hoogte is bepaald aan de hand van actuariële berekeningen. Deze worden elk jaar geactualiseerd op basis van de actueel geldende marktrente (2,472%) en de sterftetabellen.

Voorziening oud personeelsleden
De voorziening is bedoeld om de lasten van de niet-actieven op te kunnen vangen.

Voorziening verlofsparen
Met ingang van 1 januari 2022 kunnen medewerkers deelnemen aan verlofsparen. Medewerkers kunnen uren sparen en gespaarde uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en deze uren verjaren niet. Aangezien hier sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en afbouw kennen, moet hiervoor een voorziening worden gevormd. In 2023 is € 204.000 aan de voorziening gedoteerd.

Voorziening afval
Volgens het BBV moet er een voorziening gevormd worden voor de middelen die van derden verkregen zijn en waarvan de bestemming gebonden is. De kosten van afval verlopen budgettair neutraal en het overschot of tekort wordt verrekend met deze voorziening. In 2023 is € 197.000 aan de voorziening onttrokken.

Voorziening riolering
Volgens het BBV moet er een voorziening gevormd worden voor de middelen die van derden verkregen zijn en waarvan de bestemming gebonden is. De kosten van riolering verlopen budgettair neutraal en het overschot of tekort wordt verrekend met deze voorziening. De voorziening wordt in 2023 met € 92.000 gevoed.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden onderverdeeld in onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen en waarborgsommen.

bedragen x € 1.000

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
Onderhandse leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.068	23.980
Waarborgsommen	2	2
Totaal	28.070	23.982

De rentelast over de vaste geldleningen voor 2023 bedroeg € 410.000.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. De onderverdeling en specificatie van deze posten is hieronder weergegeven.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	500	0
Overige schulden	2.523	4.373
Totaal	3.023	4.373

Onder de overige schulden zijn de openstaande posten van de crediteuren opgenomen.

Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	Saldo 01-01-2023	Saldo 31-12-2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.532	5.267
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Uitgesplitst naar:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	1.140	975
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.504	2.991
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrc	226	410
	7.402	9.643

Onder de overlopende passiva zijn de verplichtingen opgenomen met betrekking tot afrekeningen over 2023 die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen. Enkele grotere posten zijn: Gemeente Winterswijk afrekening ZOOV (€ 272.000), Prorail Nabo (€ 260.000), Ministerie afrekening Spuk MEOZ (€ 243.000), herinrichting centrum Dinxperlo (€ 280.000) en Laborijn energietoeslag ruim € 1 miljoen. Ook zijn er verplichtingen opgenomen met betrekking tot betalingen aan diverse instanties ten aanzien van de Wmo en de Jeugdzorg voor ruim € 350.000.
De post overige vooruit ontvangen bedragen bestaat voor een groot deel uit transitorische rente over de vaste geldleningen (€ 77.000) en een afrekening van de algemene uitkering € 301.000.

De vooruit ontvangen bedragen met een specifieke bestemming zijn gelden die ontvangen zijn en voor een specifiek doel moeten worden aangewend. Onderstaande tabel geeft het verloop van deze post weer.

bedragen x € 1.000

Vooruitontvangen bedragen met een specifieke bestemming	Saldo 01-01-2023	Inkomsten	Uitgaven	Overlopende activa 31-12-2023	Saldo 31-12-2023
het Rijk					
Onderwijs Achterstanden Beleid 2019-2022	171	329	396	0	104
Nationaal Programma Onderwijs 2021-2025	258	134	180	0	212
Sportakkoord	26	0	26	0	0
Wet Inburgering 2021 + onderwijsroute	154	319	272	0	201
Onafhankelijke cliëntondersteuning	0	6	0	0	6
Preventieakkoord	23	0	3	0	20
Energiearmoede	508	188	264	0	432
	1.140	976	1.141	0	975
overige Nederlandse overheidslichamen					
Ahof	18	6	0	0	24
Sheddaken	8	2	0	0	10
Gemeentehuis Markt	3	6	0	9	0
Nabo Kleuverspad	33	0	33	0	0
Uuthuuskes	3	3	1	0	5
Biodiversiteitsplan	6	0	6	0	0
Centrumplan	67	84	61	0	90
Teunismolen	8	5	0	0	13
Monumentensubsidie 2021	5	-1	4	0	0
Monumentensubsidie 2022	17	4	21	0	0
Monumentensubsidie 2023	0	27	4	0	23
Landschapsregeling 2019-2023	14	0	13	0	1
Woon- en vastgoedmonitor	111	0	50	0	61
Winterfonds	128	-128	0	0	0
Achterhoek Gezond	64	-38	26	0	0
Heerlijk Thuis in Huis	18	34	20	0	32
Project Vrijheid	137	137	63	0	211
Ludgerstraat	286	0	131	0	155
Koplopersproject	38	0	0	0	38
Ventilatie in scholen	407	0	0	0	407
Overdracht bodemtaken onder de omgevingswet	46	0	6	0	40
Koele kernen	72	0	0	0	72
Huiskamer Prins Clausplein	15	0	15	0	0
Nationaal Isolatieprogramma	0	1.232	0	0	1.232
Prins Clausplein (Groene huiskamer centrum Dinxperlo)	0	80	0	0	80
Delta programma zoetwater (herinrichting wegen)	0	82	14	0	68
Toren NH kerk Carillon	0	3	0	1	2
Ahof (DUMAVA; verduurzaming)	0	166	32	0	134
Tijdelijke regeling capaciteit Klimaat- en energiebeleid	0	501	306	0	195
Hogestraat Aalten	0	98	0	0	98
	1.504	2.303	806	10	2.991
Totaal	2.644	3.279	1.947	10	3.966

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

In deze paragraaf zijn belangrijke financiële rechten en verplichtingen opgenomen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden en die niet uit de balans blijken.

Waarborgen en garanties

Garantiestructuur algemeen

De huidige garantiestructuur is ontwikkeld om corporaties in staat te stellen tegen relatief gunstige condities leningen aan te trekken op de kapitaalmarkt. Hiertoe staat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ten opzichte van de geldverstrekker borg voor de betaling van rente en aflossing van de lening. De borgstelling is ingebed in een structuur die drie zekerheden kent:

1. primair: de geldmiddelen van de corporatie zelf, inclusief eventuele saneringssteun van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV);
2. secundair: het garantievermogen van het WSW. Daarbij vormt de waarde van de woningen een onderpand voor het WSW;
3. tertiair: achtervang door Rijk en gemeenten die daarvoor een renteloze lening verstrekken aan het WSW. De gemeente loopt hier dus alleen renterisico.

Vanaf augustus 2021 heeft er een wijziging plaatsgevonden in de achtervang tussen het WSW en de gemeenten. Om een robuuster borgstelling voor de toekomst te kunnen garanderen is er een nieuwe achtervangovereenkomst afgesloten tussen gemeenten en het WSW. Daarnaast is er een wijzigingsovereenkomst tussen beide partijen afgesloten voor bestaande (voor 1 augustus 2021 aangegane) achtervangovereenkomsten. De onderwerpen die zijn gewijzigd zien specifiek op borgbare doelen, herfinanciering en verstrekking en terugbetaling van renteloze leningen. Ook is met deze wijziging de in het verleden ontstane maar ongewenste scheefgroei in de risicopositie van gemeenten in de achtervang rechtgezet.
Voor geborgde geldleningen onder de oude achtervangovereenkomsten wordt de achtervangpositie nog steeds bepaald op basis van individueel geborgde leningen. Voor geldleningen die geborgd worden onder de nieuwe achtervangovereenkomst wordt de achtervangpositie bepaald op basis van de nieuwe grondslag.

De situatie in Aalten

In de volgende tabel wordt de stand van de door de gemeente Aalten gegarandeerde leningen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Overzicht gegarandeerde geldleningen	S 31-12-2022	S 31-12-2023	Borg WSW	Gemeente garant	P. Dekking	Het Rijk garant	P. Dekking
Categorie Woningbouw met achtervang	104.186	109.194	109.194	54.597	50	54.597	50
Categorie Woningbouw als garant	0	0		0	100		0
Categorie Overige	0	0		0	100		0
Totaal	**104.186**	**109.194**	**109.194**	**54.597**		**54.597**	

In de praktijk zijn alle financiële problemen bij corporaties via de primaire zekerheid opgevangen. Dat wil dus zeggen volledig binnen de sector. Voordat de gemeente in beeld komt als achtervang is er nog de tweede zekerheidslaag namelijk het garantievermogen van het WSW.

Woningbouw met achtervang
Uit de tabel blijkt dat eind 2023 voor ruim € 109 miljoen aan leningen worden geborgd door het WSW. Voor al deze leningen geldt dat de gemeenten en het Rijk beiden in de achtervang zitten. Als het tot een aanspraak komt, staan de gezamenlijke gemeenten voor maximaal 25% garant. De andere 25% komt ten laste van de schade-gemeente(n). Het Rijk draagt de resterende 50% bij. Het risico is relatief klein. Het betreffen leningen die bijna allemaal zijn afgesloten door De Woonplaats bij de BNG bank en de Nederlandse Waterschapsbank. Door de wijzigingen in de achtervang in 2021 is Stichting Wonion erbij gekomen voor een relatief kleine leningpositie.

Woningbouw als garant
Voor leningen waar geen borg van het WSW aanwezig is kan de gemeente direct worden aangesproken. Er zijn geen corporaties meer met leningen die onder deze categorie vallen.

Nationale hypotheekgarantie (NHG)
NHG wordt verstrekt door de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Deze stichting heeft als hoofddoel het particulier woningbezit op een verantwoorde wijze te bevorderen. Het Rijk en de gemeenten hebben hierbij een achtervang functie. Per 1 januari 2011 is de achtervang functie van de gemeenten voor nieuwe af te geven hypotheekgaranties vervallen. Dit ligt vanaf dat moment volledig bij het Rijk. Alleen bij afgegeven borgtochten tot en met 2010 kan het WEW nog een beroep doen op de gemeenten. Dit is theoretisch een beperkt risico. Dit blijkt uit de liquiditeitsprognose voor 2023 - 2028. Uit deze prognose blijkt dat het WEW voor deze jaren geen aanspraken verwacht op de achtervangfunctie.

Eigen bijdragen Wmo van het CAK
Met betrekking tot de Wmo-eigen bijdragen van het CAK is bij alle gemeenten sprake van een onzekerheid. Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Aalten ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Hoewel de volledigheid van de eigen bijdragen niet voldoende is vast te stellen, hebben we wel zekerheid dat het totaalbedrag aan verantwoorde eigen bijdrage in 2023 zijnde € 243.000 gelijk is aan de door het CAK geïnde en doorbetaalde eigen bijdragen in 2023. Hiermee beschikt de gemeente Aalten over voldoende zekerheid dat de eigen bijdragen juist zijn verantwoord. Eventuele niet verantwoorde eigen bijdragen worden ingeschat als niet materieel.

Vennootschapsbelasting
Vanaf 2016 vallen gemeenten onder de Wet op de Vennootschapsbelasting. Voor het grondbedrijf doen wij aangifte. Over 2022 hebben we de landelijke primeur te pakken met de eerste definitieve aanslag over dit jaar. Tot en met 2022 is het totaalbedrag van de niet verrekende verliezen € 440.000.
Voor dit bedrag is de verrekeningstermijn nog niet verstreken. Eventuele winsten vanaf 2023 kunnen hiermee worden verrekend.

Borgstelling Agem
Op 17 januari 2017 heeft het college besloten de door de gemeente in te kopen energie af te gaan nemen van de Agem. Om in haar financieringsbehoefte te kunnen voorzien heeft Agem Gemeentelijke Energie B.V. (AGE B.V.) een financieringsovereenkomst gesloten met de BNG met een maximum krediet. De gemeente Aalten staat borg voor de nakoming van de verplichtingen van AGE B.V. uit hoofde van deze financieringsovereenkomst. Het bedrag waarvoor de gemeente uit deze borgstelling kan worden aangesproken, is nooit meer dan € 56.000 te vermeerderen met kosten, boeten en renten.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten				
Programma 1 Ruimte	-5.315	-9.183	-8.634	-7.087
Programma 2 Sociaal domein	-5.038	-10.413	-10.375	-6.945
Programma 3 Bedrijfsvoering	-62.230	-74.019	-74.769	-65.026
Totaal baten	-72.583	-93.615	-93.778	-79.058
Lasten				
Programma 1 Ruimte	13.243	16.524	15.893	14.117
Programma 2 Sociaal domein	46.152	52.246	50.470	46.695
Programma 3 Bedrijfsvoering	13.188	24.845	27.415	18.246
Totaal lasten	72.583	93.615	93.778	79.058
Saldo van baten en lasten				
Programma 1 Ruimte	7.928	7.341	7.259	7.030
Programma 2 Sociaal domein	41.114	41.833	40.095	39.750
Programma 3 Bedrijfsvoering	-49.042	-49.174	-47.354	-46.780
Totaal saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijzigingen 2023

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Wijzigingen 2023	Raming na wijziging
Baten			
Programma 1 Ruimte	-5.315	-3.868	-9.183
Programma 2 Sociaal Domein	-5.038	-5.375	-10.413
Programma 3 Bedrijfsvoering	-62.230	-11.789	-74.019
Totaal baten	-72.583	-21.032	-93.615
Lasten			
Programma 1 Ruimte	13.243	3.281	16.524
Programma 2 Sociaal Domein	46.152	6.094	52.246
Programma 3 Bedrijfsvoering	13.188	11.657	24.845
Totaal lasten	72.583	21.032	93.615
		0	
Saldo van baten en lasten		0	
Programma 1 Ruimte	7.928	-587	7.341
Programma 2 Sociaal Domein	41.114	719	41.833
Programma 3 Bedrijfsvoering	-49.042	-132	-49.174
Totaal saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**

		Programma 1 Ruimte			Programma 2 Sociaal Domein			Programma 3 Bedrijfsvoering			Totaal saldo van baten en lasten		
		Baten	Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Totaal
Programmabegroting 2024	1-nov-22												
Begrotingswijzigingen:													
Najaarsnota 2022	20-dec-22	-227	2.067	1.840	-704	2.749	2.045	-4.206	320	-3.886	-5.137	5.137	0
Raadsprogramma 2022-2026	20-dec-22		145	145		55	55	0	-200	-200	0	0	0
Voorjaarsnota 2023	4-jul-23	-1.838	2.225	387	-616	2.383	1.767	-3.243	1.089	-2.154	-5.697	5.697	0
Klimaatstrategie	28-feb-23	0	0								0	0	0
Centrumplan Dinxperlo	25-apr-23	0	0								0	0	0
SVN	25-apr-23		-20	-20					20	20	0	0	0
Nota Reserves en Voorzieninge	19-dec-23							-6.025	6.025	0	-6.025	6.025	0
Najaarsnota 2023	19-dec-23	-1.803	-1.136	-2.939	-4.056	908	-3.148	1.683	4.405	6.087	-4.176	4.176	0
totaal wijzigingen		-3.867	3.281	-586	-5.376	6.095	719	-11.791	11.659	-133	-21.034	21.034	0
Totaal		**-9.183**	**16.525**	**7.342**	**-10.413**	**52.247**	**41.834**	**-74.019**	**24.843**	**-49.176**	**-93.615**	**93.615**	**0**

Bedragen weergegeven met "nul" zijn binnen het programma gewijzigd en laten geen effect zien op de totale programma baten en of lasten.

Programma 1 Ruimte

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten				
Verkeer en vervoer	-64	-146	-209	-121
Parkeren	-9	-9	-8	-8
Openbaar vervoer	0	-140	-213	-60
Economische ontwikkeling	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-217	-242	-180
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-37	-38	-27	-32
Economische promotie	-229	-265	-282	-225
Sportaccommodaties	-293	-616	-566	-453
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-69	-106	-87	-88
Riolering	-2.036	-2.009	-2.017	-2.024
Afval	-2.022	-2.022	-2.008	-1.980
Milieubeheer	-3	-1.141	-723	-105
Begraafplaatsen en crematoria	-317	-294	-277	-262
Ruimte en leefomgeving	-44	-671	-456	-220
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	-27	-637	-673	-749
Wonen en bouwen	-165	-872	-846	-580
Totale baten	**-5.315**	**-9.183**	**-8.634**	**-7.087**
Lasten				
Verkeer en vervoer	2.918	2.918	2.649	2.886
Parkeren	13	33	24	11
Openbaar vervoer	26	213	517	87
Economische ontwikkeling	41	44	47	18
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	217	242	179
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	59	66	63	48
Economische promotie	198	224	220	221
Sportaccommodaties	1.521	1.972	1.863	1.508
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.683	1.532	1.478	1.686
Riolering	1.550	1.523	1.550	1.605
Afval	1.627	1.627	1.726	1.612
Milieubeheer	1.382	2.183	1.937	1.223
Begraafplaatsen en crematoria	274	259	265	253
Ruimte en leefomgeving	1.089	1.673	1.483	916
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	22	637	570	807
Wonen en bouwen	840	1.403	1.259	1.057
Totale lasten	**13.243**	**16.524**	**15.893**	**14.117**
Totaal saldo van baten en lasten	**7.928**	**7.341**	**7.259**	**7.030**

Analyse tussen de begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten

Het verschil tussen de raming na wijziging en werkelijk 2023 bedraagt per saldo € 82.000 voordelig.

Verkeer en vervoer

Onderhoud wegen

Het geplande groot onderhoud was in 2023 goedkoper dan verwacht doordat de prijzen weer gestabiliseerd zijn, daarnaast kon een gedeelte van het groot onderhoud niet uitgevoerd worden doordat het tijdsbestek te kort was om het op tijd in de markt te zetten. Aan groot onderhoud is € 173.000 minder uitgegeven dan geraamd, deze kosten worden gedekt door een onttrekking aan de Reserve Onderhoud Wegen (deze mutatie vindt plaats in programma 3 Bedrijfsvoering) en verloopt per saldo neutraal.

Openbare verlichting
De energieprijzen zijn uiteindelijk minder hoog geworden dan verwacht. In de najaarsnota 2022 is deze post met € 75.000 verhoogd in verband met de hoge energietarieven door de oorlog in Oekraïne. In 2023 zijn de prijzen gelukkig gestabiliseerd en is er een voordeel ten opzichte van de raming van € 60.000.

Leges nutsvoorziening
Door de energietransitie wordt er volop meer gegraven door met name Liander (gas en stroom). Hierdoor ontvangen we ook meer leges en straatwerkvergoedingen. In de Voor- en Najaarsnota is deze post al opgehoogd maar dit bleek te voorzichtig te zijn. Er is in 2023 € 66.000 meer ontvangen dan begroot.

Parkeren
Geen bijzonderheden.

Openbaar vervoer
Nabo Kleuverspad, € 184.000 nadeel
Het werk bij de Niet actief beveiligde overweg, Kleuverspad is na genoeg afgerond. De (subsidie)afrekening vindt in 2024 plaats. Er is een overschrijding van € 231.000. Van dit budget wordt € 47.000 gedekt uit de algemene reserve. In 2022 is een start gemaakt met de aanleg van de parallelweg Kleuverspad ten behoeve van de afsluiting van de Nabo. Tijdens de uitvoering is gebleken dat er een kwetsbare waterleiding aanwezig was binnen het werkgebied, welke door het ingenieursbureau niet is opgemerkt. Het vervangen en verleggen van deze leiding was noodzakelijk. Gezien de aanwezigheid van de spoorlijn en de nodige risico`s hieromtrent, zat hier een aanzienlijk lange voorbereidingstijd aan. Ook bleek er een watertransportleiding te liggen op de plek waar de parallelweg gepland was. Hierdoor moest de asfaltverharding op die locatie worden vervangen door elementverharding. Dit zorgde voor een wijziging in de fasering en de gegunde werkzaamheden. Het werkgebied ligt ook in het Gelders Natuur Netwerk en binnen het essentiële leefgebied van de zandhagedis. Regelgeving vanuit de wet Natuurbescherming zorgde ervoor dat de werkbare periode aanzienlijk verkort werd. Hierdoor is het gehele werk gefaseerd uitgevoerd wat heeft geleid tot meerkosten. Ook moesten er extra maatregelen worden getroffen ten behoeve van boscompensatie waardoor het uiteindelijke werk duurder is geworden. Er komt nog overleg met ProRail over een extra bijdrage in het tekort.

Economische ontwikkeling
Geen bijzonderheden.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur € 25.000 nadeel
Op dit taakveld worden de bedrijventerreinen in exploitatie verantwoord. In de paragraaf grondbeleid zijn de bouwgrondexploitaties nader toegelicht.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
Geen bijzonderheden.

Economische promotie
De toeristenbelasting heeft € 20.000 meer opgebracht.
Vanaf 2022 wordt de toeristenbelasting over het hele jaar geheven. Dat betekent dat de aangiftes pas na afloop van het jaar ingeleverd kunnen worden. Alleen die aangiftes die in januari binnenkomen, kunnen nog in het belastingjaar worden geboekt. Het lukt helaas niet iedereen om de aangifte op tijd in te leveren. Daarom is in 2023 ook een deel van de opbrengst toeristenbelasting 2022 geboekt. Hierdoor valt het saldo hoger uit.

Sportaccommodaties, voordeel op energiekosten van € 41.000
Voordeel op energiekosten in 2023, in het najaar van 2022 is het budget aanzienlijk opgehoogd doordat de energietarieven erg hoog waren in verband met de oorlog in Oekraïne. In 2023 zijn de prijzen weer gestabiliseerd.

Zwembaden
In 2023 is de SPUK-MEOZ aangevraagd voor de zwembaden. Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (hierna: de SPUK-MEOZ). Met deze regeling kan aanspraak worden gemaakt op een gedeeltelijke vergoeding van de meerkosten voor energie (elektriciteit, gas en stadsverwarming) die een openbaar zwembad in 2022 heeft gehad en over het jaar 2023 heeft als gevolg van de algehele prijsstijgingen op de energiemarkt. Deze vergoeding gaat één op één door naar de zwembad exploitant Optisport. De subsidie was € 70.000 hoger ingeschat dan de werkelijke afrekening

Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Geen bijzonderheden

Riolering
De totale kosten voor riolering verlopen budgettair neutraal. Eventuele tekorten en overschotten worden verrekend met de voorziening Riolering. In de kostenberekening nemen we hiervoor meer componenten mee dan uit dit taakveld blijkt, zoals btw en overhead kosten. In 2023 hebben we € 92.000 toegevoegd aan de voorziening riolering.

Afval
De totale kosten voor afval verlopen budgettair neutraal, mits de voorziening toereikend is. Eventuele tekorten en overschotten worden verrekend met de voorziening Afval. In de kostentoerekening nemen we hiervoor meer componenten mee dan uit dit taakveld blijkt, zoals btw en overhead kosten. In 2023 hebben we het begrote bedrag van € 197.000 aan de voorziening onttrokken. In totaal zijn de werkelijke lasten € 113.000 hoger dan geraamd. Deze zijn niet gedekt door de voorziening omdat het resterende saldo per 31 december 2023 in 2024 wordt ingezet.
In totaal zijn de werkelijke lasten € 113.000 hoger dan begroot. Oorzaken hiervoor zijn onder meer:

- meer afkeur pmd door steeds strengere beoordeling. Daardoor krijgen we niet alleen minder vergoeding voor hergebruik, maar hebben we ook meer kosten voor de verbranding (en belasting) van het afgekeurde materiaal dat als restafval verwerkt wordt;
- huishoudens die meer gft hebben aangeboden/ingezameld, waardoor er meer kosten zijn gemaakt voor afvoer en verwerking;
- het onvoorzien moeten verplaatsen van een ondergrondse container (van Prins Clausplein naar nieuwe parkeerplaats Aldi);
- een nieuwe ondergrondse glascontainer (op de nieuwe parkeerplaats Aldi Dinxperlo, vervanging van bovengrondse glasbollen);
- het verplaatsen van de glascontainers bij de herinrichting van de parkeerplaats AH;
- het door ROVA ingevoerde poorttarief om de kosten te dekken van een nieuw opgezette voorsortering. ROVA ontdoet binnengekomen grondstoffen voordat deze naar de verwerking worden van grotere vervuilingen om afkeur te beperken;
- de fors lagere vergoeding voor papier vanwege een lage marktprijs. En er is daarnaast ook minder papier ingezameld (een dalende trend en door het verbod per 2023 op het verspreiden van ongeadresseerd reclamedrukwerk).

Milieubeheer
Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) € 40.000 nadeel
De bijdrage aan de ODA is hoger dan begroot omdat er een verrekening van de CAO moest plaatsvinden.

Duurzaamheid € 148.000 nadeel
De post duurzaamheid bestaat uit budget voor onderzoeken en investeringen voor de uitvoering van het energie en klimaatbeleid en voor diverse andere projecten in het kader van duurzaamheid. Hier onder vallen onder andere project subsidieregeling woning verduurzamen, project transitievisie warmte, klimaatakkoord en strategie, klimaat adaptiestrategie. In 2023 is er een overschrijding op deze post. In de najaarsnota is een bedrag van € 1.039.000 doorgeschoven naar 2024. Nu blijkt dat er in 2023 toch meer uitgevoerd is dop deze onderdelen.

Begraafplaatsen en crematoria
Het opstellen van nieuw beleid en de nieuwe beheersverordening (vaststelling in 2024) is door derden uitgevoerd. Daardoor is een klein tekort ontstaan. De opbrengst begraafrechten zijn € 17.000 lager dan begroot.

Ruimte en leefomgeving
Centrumvisie Dinxperlo
De totale uitgaven voor het Centrumvisie Dinxperlo laat in 2023 een overschrijding zien van € 37.000. Deze kosten zijn gedekt door een onttrekking aan de Algemene Reserve. In de voorjaarsnota 2024 wordt de raming met € 37.000 verlaagd.

Ruimtelijke ordening
In 2023 is een aanzienlijk aantal aanvragen om omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) dan wel herziening van het bestemmingsplan in behandeling genomen. Daar waar mogelijk zijn planherzieningen gebundeld in een zogenaamd veegplan. Onder meer voor het landelijk gebied en de kern Dinxperlo zijn veegplannen vastgesteld dan wel in procedure gebracht. Bovendien zijn in 2023 verschillende ruimtelijke projecten die al in de voorgaande jaren zijn opgestart ook in financiële zin afgerond. Mogelijk heeft ook de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 een aantal initiatiefnemers bewogen nog in 2023 een aanvraag in te dienen onder het 'oude' wettelijke regime. Per saldo laten de leges en overige ontvangsten een 'plus' zien van € 17.000 ten opzichte van de begrote inkomsten.
De Woningbouw aan de Ludgerstraat laat zowel aan de baten- als aan de lastenkant een verschil zien van € 155.000. De provinciale bijdrage is nog niet ontvangen; na ontvangst wordt deze bijdrage één op één doorgesluisd naar De Woonplaats.

Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)
Op dit taakveld worden bouwgronden in exploitatie verantwoord. Elk jaar ten tijde van het jaarwerk wordt een hercalculatie uitgevoerd voor de bouwgronden in exploitatie. Dit geeft in 2023 een positief resultaat van per saldo € 104.000. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door kern De Heurne € 94.000. In de paragraaf grondbeleid zijn de bouwgrondexploitaties nader toegelicht.

Wonen en bouwen
Bouwleges, de leges worden berekend op basis van de bouwkosten. De bouwleges zijn in 2023 € 114.000 hoger dan begroot. In de begroting is voor de opbrengsten van de Leges rekening gehouden met de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) op 1 januari 2023. De invoering Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. De begroting is op dit onderdeel bijgesteld. In het laatste kwartaal zijn er meer aanvragen ingediend dan gebruikelijk. Dit heeft te maken met de invoering van de Omgevingswet. Dit verklaart het verschil tussen de begroting en de realisatie.

Programma 2 Sociaal Domein

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten				
Bestuur	-48	-53	-64	-716
Crisisbeheersing en brandweer	-1	-1	-25	-21
Openbare orde en veiligheid	-19	-21	-188	-38
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	-17	-24	-22	-21
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-325	-899	-603	-459
Sportbeleid en activering	0	-48	-258	-60
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	-304	-67	-6
Musea	-12	-12	-12	-12
Cultureel erfgoed	-13	-48	-33	-33
Media	0	-27	-27	0
Samenkracht en burgerparticipatie	-160	-3.137	-3.038	-796
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-23	-119	-68	-62
Inkomensregelingen	-4.150	-4.939	-4.949	-4.340
Begeleide participatie	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	0	0	0	-5
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	0	-3	-3	-38
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	-246
Huishoudelijke hulp (Wmo)	-250	-256	-249	0
Begeleiding (Wmo)	0	0	-1	0
Dagbesteding (Wmo)	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
Jeugdzorg begeleiding	0	0	0	0
Jeugdzorg behandeling	0	0	0	0
Jeugdzorg dagbesteding	0	0	0	0
Jeugdzorg zonder verblijf overig	0	0	0	0
Pleegzorg	0	0	0	0
Gezinsgericht	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0
Gesloten plaatsing	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	-92
Beschermd wonen (Wmo)	0	-287	-287	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Jeugdbescherming	0	0	0	0
Jeugdreclassering	0	0	0	0
Volksgezondheid	-20	-235	-481	0
Totaal baten	**-5.038**	**-10.413**	**-10.375**	**-6.945**

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Lasten				
Bestuur	2.705	2.029	2.006	1.839
Crisisbeheersing en brandweer	2.036	2.061	2.058	1.945
Openbare orde en veiligheid	660	674	662	624
Openbaar basisonderwijs	13	13	13	12
Onderwijshuisvesting	895	941	913	1.325
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.242	1.950	1.598	1.408
Sportbeleid en activering	111	164	421	153
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	249	581	331	259
Musea	340	336	325	310
Cultureel erfgoed	114	151	132	125
Media	567	597	599	582
Samenkracht en burgerparticipatie	3.853	4.931	4.048	3.545
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.172	2.075	2.031	886
Inkomensregelingen	7.507	11.276	10.481	9.439
Begeleide participatie	6.063	6.765	6.765	9.354
Arbeidsparticipatie	491	474	475	523
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	936	1.115	1.167	971
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	3.976
Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.602	3.442	3.429	0
Begeleiding (Wmo)	3.646	3.040	3.030	0
Dagbesteding (Wmo)	146	26	18	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	29	5	4	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	6.915
Jeugdzorg begeleiding	1.006	2.200	2.403	0
Jeugdzorg behandeling	2.553	247	226	0
Jeugdzorg dagbesteding	148	109	81	0
Jeugdzorg zonder verblijf overig	24	0	0	0
Pleegzorg	314	207	247	0
Gezinsgericht	898	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf overig	1.188	2.220	2.309	0
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	1.746	1.618	1.898	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	210	254	187	0
Gesloten plaatsing	5	943	873	0
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	72
Beschermd wonen (Wmo)	5	43	43	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	5	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	1.357
Jeugdbescherming	440	353	304	0
Jeugdreclassering	49	30	39	0
Volksgezondheid	1.184	1.376	1.354	1.075
Totale lasten	**46.152**	**52.246**	**50.470**	**46.695**
Totaal saldo van baten en lasten	**41.114**	**41.833**	**40.095**	**39.750**

Analyse tussen begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten

Het verschil tussen de raming na wijziging en werkelijk 2023 bedraagt per saldo € 1,7 miljoen voordelig.

De Brede SPUK-regeling, GALA Gezond en Actief Leven Akkoord
De Brede SPUK-regeling is in de loop van 2023 ingevoerd. Deze rijkssubsidie is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Voor een aantal onderwerpen was in de begroting reeds dekking opgenomen. Hierdoor is op onderstaande onderdelen een incidenteel voordeel ontstaan:

Sportbeleid en activering	€ 16.000
Samenkracht en burgerparticipatie	€ 107.000
Volksgezondheid	€ 120.000
Totaal incidenteel voordeel Brede-SPUK-regeling	€ 243.000

Bestuur
Door verdere stijging van de rente is de vrijval bij de pensioenvoorziening wethouders € 17.000, tegenover € 347.000 in 2022.

Crisisbeheersing en brandweer
In 2023 is een voordeel ontstaan van ca € 25.000 door lagere kosten voor de brandweergarages voor zowel energielasten als de onderhoudskosten.

Openbare orde en veiligheid
Ondanks meerdere waarschuwingen en dwangsommen van de gemeente is tot acht keer toe vastgesteld dat er op de locatie Tico Tico een feest of concert werd gehouden. Het totaalbedrag aan verbeurde dwangsommen is inmiddels opgelopen tot € 200.000. De eigenaar van TicoTico heeft bezwaar gemaakt tegen de aan hem opgelegde dwangsommen. Op advies van de onafhankelijke bezwarencommissie van de gemeente Aalten zijn de bezwaren ongegrond verklaard, waarna door de eigenaar een gerechtelijke procedure is gestart tegen de gemeente. Uitspraak van de rechtbank wordt in de tweede helft van dit jaar verwacht.

Openbaar basisonderwijs
Geen bijzonderheden.

Onderwijshuisvesting
Geen bijzonderheden.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Het onderwijsachterstandenbeleid is een geoormerkte regeling die loopt van 2023 tot en met 2026. De rijksbijdrage voor deze regeling is in onze begroting verwerkt. De bestedingen over 2023 liggen lager dan geraamd. De niet gebruikte gelden worden doorgeschoven naar volgende jaren. Dit levert zowel aan de baten als aan de lasten kant een voordeel op van € 87.000.
Daarnaast worden op dit budget de inkomsten en uitgaven geboekt voor de Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gelden. Deze gelden zijn ontvangen voor de periode tot en met 2025. De niet besteedde middelen zijn beschikbaar voor 2024. Dit levert zowel aan de baten als aan de lasten kant een voordeel op van € 211.000.
Verder is op dit budget een voordeel ontstaan van circa € 50.000. Onder andere door lagere kosten voor leerlingenvervoer van leerlingen uit Oekraïne. En lagere bestedingen op de reguliere peuteropvang, vanwege minder aanvragen voor de kleinschaligheidssubsidie.

Sportbeleid en activering
Er is een nadeel van circa € 47.000, doordat de inkomsten en uitgaven voor Plan talent op deze post worden verantwoord. Het budget is op het taakveld samenkracht en burgerparticipatie begroot, waardoor daar een administratief voordeel ontstaat, van circa € 81.000.

Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
De gemeente Aalten is penvoerende gemeente voor de besteding van de provinciale subsidie voor het regioprogramma Vrijheid, Achterhoek, Liemers en Duitse grensgemeenten. Het budget is volledig in 2023 opgevoerd terwijl het programma in 2023 en 2024 wordt uitgevoerd. Dit verklaart het verschil aan zowel de baten- als de lastenkant met € 237.000. In 2024 wordt dit opnieuw geraamd.

Musea
Geen bijzonderheden.

Cultureel erfgoed
Geen bijzonderheden.

Media
Geen bijzonderheden.

Samenkracht en burgerparticipatie
Per saldo is op dit taakveld een voordeel ontstaan van € 689.000. Onder dit taakveld vallen diverse activiteiten waarvan de grootste verschillen hieronder puntsgewijs toegelicht worden.

De administratieve wijziging tussen de diverse onderdelen:
Brede SPUK-regeling, verschuiving van de Brede SPUK-regeling naar andere taakvelden: zoals de € 81.000 die onder “sportbeleid en activering” is toegelicht.

Oekraïne
Per saldo een voordeel van € 340.000. Op dit taakveld is het merendeel van de kosten en vergoedingen met betrekking tot de opvang van Oekraïners opgenomen. Het voordeel ontstaat doordat het normbedrag van het Rijk hoger is dan onze werkelijke lasten. Dit voordeel gaat naar de algemene reserve.

Uitvoering inburgering
In 2023 waren er voorbereidingen voor het project Oudkomers. Dit project is gestart in het eerste kwartaal van 2024. Hierdoor is er in 2023 een voordeel van € 86.000. Daarnaast is er een incidenteel voordeel doordat er door Figulus, vanwege de hoger dan verwachte taakstelling statushouders, minder aanspraak is gemaakt op de garantiestelling.

Uitvoering herijking armoedebeleid
Onderdeel van de herijking is de inzet van ervaringsdeskundigen. Dit is gestart in 2024. Het restantbudget van 2023 van € 35.000 valt vrij en wordt in de voorjaarsnota als extra budget opgenomen voor in 2024.

Gemeenschapshuizen
Lagere besteding van 20.000 voor gemeenschapshuizen vooruitlopend op de in 2024 te maken structurele afspraken voor instant houding.

Naoberfonds
Hier is een voordeel van € 18.000, ontstaan door minder aanvragen. De dekking loopt via de algemene reserve; zie in programma 3.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
Geen bijzonderheden.

Inkomensregelingen
Dit betreft vorderingen van in totaal € 452.000 die Laborijn heeft op haar cliënten en die als vordering op Laborijn in de jaarrekening van de gemeente Aalten moet worden opgenomen. In tegenstelling tot de gemeente Doetinchem hebben wij deze vordering in het verleden niet opgenomen. In afstemming met de accountant hebben we besloten om dit met ingang van 2023 op te nemen in onze jaarrekening.
Voor de uitvoering van de Wet Energietoeslag 2023 resteert € 150.000 dat wordt overgeheveld naar de resultaatbestemming van 2024. Dit is beschikbaar voor de aanvragen die vanaf 1 januari 2024 nog ontvangen worden.

Gelders winterfonds
Door provincie Gelderland is subsidie beschikbaar gesteld voor het zogenoemde Winterfonds. Deze subsidie is als extra budget beschikbaar gekomen voor de energielasten van maatschappelijke organisaties. Deze subsidie is besteed voor aanvragen van diverse verenigingen, waarvoor grotendeels ook al dekking was in onze reguliere begroting. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 114.000.

Bijzondere bijstand
Er is een nadeel van € 38.000 in 2023. Dit is voornamelijk ontstaan door een stijging van de kosten voor beschermingsbewind. Daarnaast zijn er vaker kosten van woninginrichting voor inwoners die verhuizen vanuit andere gemeenten.

Schuldhulpverlening
Er is een voordeel van € 55.000. In 2023 zijn we uitgetreden bij de Stadsbank Oost Nederland en nemen we de curatieve schuldhulpverlening af bij de gemeente Doetinchem. De kosten voor de dienstverlening door de gemeente Doetinchem vallen in 2023 € 26.000 lager uit. De afwikkeling van het inleggeld Stadsbank Oost Nederland levert een incidenteel nadeel op van € 15.000.
In 2023 hebben we via de algemene uitkering extra middelen ontvangen voor onder andere vroegsignalering (en bijzondere bijstand). Hiervoor is € 44.000 toegevoegd. Dit voordeel is meegenomen bij de bekostiging van de uitvoering van de Wet Energietoeslag.

Begeleide participatie / Wsw en beschut werk
Geen bijzonderheden

Arbeidsparticipatie
Geen bijzonderheden

Maatwerkvoorzieningen en maatwerkdienstverlening (Wmo)
Dit zijn de taakvelden Maatwerkvoorzieningen (Wmo), Hulp bij het huishouden, begeleiding, dagbesteding en overige maatwerkarrangementen (WMO). Op een totale uitgaven circa € 7.600.000 resteert een nadeel van € 20.000. Dit saldo wordt onttrokken aan de reserve inkoop zorg.

Jeugdzorg en Jeugdhulp
Dit zijn de taakvelden Jeugdzorg begeleiding, behandeling, dagbesteding en jeugdzorg zonder verblijf overig, pleegzorg, gezinsgericht, Jeugdhulp met verblijf overig, Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf, Jeugdhulp crisis en gesloten plaatsing. Op een totale uitgaven circa € 8.200.000 resteert een tekort van € 426.000, waarvan € 202.000 voortkomt voort uit contractuele afspraken met de zorgaanbieders met betrekking tot de afgesproken bandbreedte. Dit saldo wordt onttrokken aan de reserve inkoop zorg.

Beschermd Wonen (WMO) en maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
Geen bijzonderheden

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
Het gesaldeerde voordeel van circa € 40.000 wordt toegevoegd aan de reserve inkoop zorg.

Volksgezondheid
Op dit budget is de eenmalige bijdrage van € 198.000 vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) ontvangen vanuit de IZA gelden. Deze zijn vrij te besteden in 2023 voor bestaande projecten die gerelateerd zijn aan de IZA doelstellingen. Vanaf 2024 wordt aan de uitvoering van IZA in regionaal verband invulling gegeven. Daarnaast is er op dit budget voor de uitvoering van de Brede SPUK-regeling per saldo een voordeel van € 70.000.

Programma 3 Bedrijfsvoering

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Baten				
Burgerzaken	-289	-275	-288	-300
Beheer overige gebouwen en gronden	-261	-414	-439	-628
Overhead	-181	-288	-387	-295
Treasury	-555	-587	-623	-610
OZB woningen	-3.638	-3.585	-3.576	-3.565
OZB niet-woningen	-1.712	-1.742	-1.739	-1.698
Belastingen overig	-195	-185	-182	-228
Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	-54.217	-57.198	-57.736	-55.679
Overige baten en lasten	0	-101	0	-13
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0
Mutaties reserves	-1.182	-9.644	-9.799	-2.010
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0
Totaal baten	**-62.230**	**-74.019**	**-74.769**	**-65.026**
Lasten				
Burgerzaken	739	761	754	689
Beheer overige gebouwen en gronden	421	640	657	439
Overhead	9.399	9.272	10.226	9.930
Treasury	232	269	315	228
OZB woningen	235	369	398	220
OZB niet-woningen	134	148	148	125
Belastingen overig	121	100	109	102
Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	5	5	5	5
Overige baten en lasten	911	2.061	635	845
Vennootschapsbelasting (Vpb)	11	0	0	0
Mutaties reserves	980	11.220	11.889	4.285
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	2.279	1.378
Totaal lasten	**13.188**	**24.845**	**27.415**	**18.246**
Totaal saldo van baten en lasten	**-49.042**	**-49.174**	**-47.354**	**-46.780**

Analyse tussen begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten

Het verschil tussen de raming na wijziging en werkelijk 2023 bedraagt per saldo € 1,8 miljoen nadelig.

Burgerzaken
In verband met de vervroegde Tweede Kamerverkiezing en het ontbreken van een aanvullende vergoeding, is er in de Najaarsnota 2023 budget bijgesteld. Uiteindelijk zijn de kosten voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezing lager uitgevallen dan verwacht. Dit geeft aan de lastenkant een voordeel van € 11.000. Daarnaast zijn er meer paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen verstrekt dan voorzien. Per saldo zorgt dit voor een voordeel van € 10.000

Beheer overige gebouwen en gronden
Op dit taakveld zijn zowel de baten als de lasten hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door het project rondom het monument Hoeve de Ahof om duurzaamheid en gebruik beter op elkaar af te stemmen. Hier is ook een subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) voor aangevraagd.

Overhead
De deelnemers van de ICT samenwerking in Doetinchem hebben fors meer producten afgenomen dan begroot. Dit heeft geleid tot een schaalvoordeel binnen de samenwerking waardoor er een voordeel in de exploitatie gerealiseerd is. Voor Aalten geeft dit een incidenteel voordeel van € 72.000.

Gemeentelijke gebouwen
In de Najaarsnota 2022 is het budget voor de energiekosten flink verhoogd in verband met de hoge energietarieven door de oorlog in Oekraïne. Zo ook voor onze gemeentelijke gebouwen. In 2023 was er een dalende trend in de energietarieven en zijn deze gestabiliseerd. Per saldo zorgt dit voor 2023 voor een voordeel van € 53.000.

Met betrekking tot de loongerelateerde kosten en opbrengsten wordt binnen de door de gemeenteraad vastgestelde systematiek van het schommelfonds gewerkt. Dit houdt in dat de werkelijke jaarlijkse uitgaven voor lonen, sociale lasten, scholing en inhuur worden opgeteld en afgezet tegen het totaal beschikbare budget. Vanwege mogelijke schommelingen in de kosten, wordt per jaar het uiteindelijke verschil toegevoegd of onttrokken aan de reserve Formatie en Organisatie. Over 2023 heeft deze systematiek ertoe geleid dat € 792.000 toegevoegd is aan de reserve. Bij tussentijdse mutaties en verschuivingen binnen het schommelfonds moet er een administratieve begrotingswijziging gemaakt worden. Dit is bij de Najaarsnota 2023 helaas niet gedaan, waardoor dit op het taakveld ‘Overhead’ en het taakveld ‘Overige baten en lasten’ zorgt voor een verschil van € 1.012.000. Dit is budgettair neutraal en heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Treasury
In de Najaarsnota 2023 hebben we de rente incidenteel bijgesteld, omdat we een groot deel van het jaar overliquide zijn geweest. Achteraf gezien is dit te laag ingeschat. Dit samen met de veronderstelling dat de nog aan te trekken vaste geldlening kleiner zou zijn en de periode korter. In het restant van 2023 is er echter helemaal geen vaste geldlening meer aangetrokken. Dit bleek niet nodig. Tezamen zorgt dit voor een extra rentevoordeel in 2023 van € 36.000.
Om de rentelasten toe te rekenen aan de verschillende taakvelden is bij de begroting rekening gehouden met een renteomslag van 0,65%. Tussentijds hebben we de renteomslag bijgesteld naar 0,41%. Werkelijk blijkt de renteomslag over 2023 0,26%. Omdat deze afwijking meer dan 25% bedraagt moeten we de werkelijke renteomslag hanteren bij het toerekenen van de rentelasten aan de taakvelden. Dit zorgt aan de lastenkant op dit taakveld voor een nadeel van per saldo € 46.000.

OZB woningen en niet-woningen
Er zijn in 2023 enorm veel bezwaarschriften tegen de WOZ-beschikkingen ingediend. Dankzij externe inhuur is het gelukt om deze op tijd af te handelen. Ongeveer 80% van de bezwaarschriften is ongegrond verklaard. Dit geldt ook voor de bezwaren van de No cure No pay bedrijven. Deze hebben in november/december 24 beroepschriften ingediend bij de Rechtbank (in de afgelopen jaren was dit drie á vier per jaar). Ook deze zaken zijn onderbouwd met een taxatierapport en verweerschrift. Al met al op de valreep nog veel extra werk dat van tevoren niet voorzien was. Dit heeft ertoe geleidt dat, ondanks het tot twee keer toe bijstellen van het budget, er een nadeel is van € 29.000.

Belastingen overig
Geen bijzonderheden.

Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds
De raming voor de algemene uitkering is aangepast met de effecten uit de circulaires tot en met september 2023. Doordat de decembercirculaire 2023 begrotingstechnisch niet meegenomen kan worden, hebben we over 2023 € 538.000 meer ontvangen dan geraamd. Dit wordt vooral veroorzaakt door enerzijds een actualisatie van de aantallen van de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' € 196.000 en anderzijds de ontvangen gelden voor de uitvoeringskosten van de Omgevingswet en de gebiedsgerichte aanpak, € 248.000. Voor de meerkosten in het sociaal domein ten behoeve van de opvang van Oekraïners is nog eens € 16.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn er diverse kleinere mutaties, waaronder de bommenregeling, ter hoogte van € 52.000 en afrekeningen over oude jaren van € 26.000.

Overige baten en lasten
Aan de batenkant is het geraamde negatieve resultaat ter hoogte van € 101.000 bij de Najaarsnota 2023 verantwoord. Het uiteindelijke resultaat wordt verderop bij het taakveld ‘Resultaat van de rekening van baten en lasten’ verantwoord.
Bij tussentijdse mutaties en verschuivingen binnen het schommelfonds moet er een administratieve begrotingswijziging gemaakt worden. Helaas is dit bij de Najaarsnota 2023 niet gedaan, waardoor dit op het taakveld ‘Overhead’ en het taakveld ‘Overige baten en lasten’ zorgt voor een verschil van € 1.012.000. Dit is budgettair neutraal en heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Vennootschapsbelasting (Vpb)
De afgelopen jaren is er geen vennootschapsbelasting betaald. Over 2022 hebben we de landelijke primeur te pakken met de eerste definitieve aanslag over dit jaar. Over dit jaar zijn we geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Dit is ook het geval voor 2023.

Mutaties reserves

De verschillen in de mutaties op de reserves worden in het volgende overzicht verduidelijkt. De lagere onttrekkingen worden in de verschillende programma's toegelicht.

	Onttrekkingen reserve:	Omschrijving	Primitief 2023	Raming na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
P1	Algemene Reserve	Structuurversterking kernen	0	-65	-65	0
P1	Algemene Reserve	Niet actief beveiligde overweg (Nabo)	0	-47	-47	-20
P1	Algemene Reserve	Regiodeal	0	-71	-62	-74
P1	Algemene Reserve	Leader bijdrage	0	0	0	-29
P1	Algemene Reserve	Nieuwe Leader periode 2023-2026	-484	0	0	0
P1	Algemene Reserve	Visie Centrumplan Dinxperlo	0	-11	-47	-52
P1	Algemene Reserve	Bekendijk Zuid	0	-19	-7	-79
P1	Reserve onderhoud wegen	Groot onderhoud wegen	-200	-410	-237	-203
P1	Reserve bodemsanering	Opheffen reserve bodemsanering (RBS 12-2023)	0	-25	-25	0
P1	Reserve overlopende posten	Overlopende posten	0	-1.322	-1.322	0
	Totaal Programma 1	**Ruimte**	**-684**	**-1.970**	**-1.812**	**-457**
P2	Algemene Reserve	Leader bijdrage	0	-63	-63	-10
P2	Algemene Reserve	Regiodeal	0	-169	-20	0
P2	Algemene Reserve	Naoberfonds	0	-25	-8	-10
P2	Algemene Reserve	Oekraïne	0	-136	-136	0
P2	Algemene Reserve	Maatwerkregeling ondersteuning sociaal maatschappelijke organisaties	0	0	0	0
P2	Algemene Reserve	Energietoeslag	0	-852	-852	0
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Projectleider IHP	0	0	0	-15
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Spoedaanvraag onderwijshuisvesting CBS De Hove	0	-53	-53	0
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Verduurzaming schoolgebouwen (RBS 07-2020)	0	0	0	-457
P2	Reserve Inkoop Zorg	Onttrekking	0	0	-459	0
P2	Reserve overlopende posten	Overlopende posten	0	-198	-198	0
	Totaal Programma 2	**Sociaal domein**	**0**	**-1.496**	**-1.789**	**-492**
P3	Algemene Reserve	Leader bijdrage	0	0	0	18
P3	Algemene Reserve	Coronabudget (RBS 13 juli 2021)	0	0	0	-498
P3	Algemene Reserve	Gemeenschapshuizen	-250	0	0	0
P3	Algemene Reserve	Aandeel naar Reserve Risico (RBS 12-2023)	0	-6.000	-6.000	0
P3	Reserve formatie en organisatie	Onttrekking	-79	0	0	-439
P3	Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	-169	-178	-198	-72
P3	Reserve overlopende posten	Overlopende posten	0	0	0	-70
	Totaal Programma 3	**Bedrijfsvoering**	**-498**	**-6.178**	**-6.198**	**-1.061**
	Totaal onttrekking reserves		**-1.182**	**-9.644**	**-9.799**	**-2.010**

	Toevoegingen reserve:	Omschrijving	Primitief 2023	Raming na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
P1	Algemene Reserve	Coronabudget (RBS 07-2021)	0	0	0	-35
P1	Reserve overlopende posten	Overlopende posten	0	1.777	1.777	1.322
P1	Reserve onderhoud wegen	Voeding reserve	290	390	390	290
	Totaal Programma 1	**Ruimte**	**290**	**2.167**	**2.167**	**1.577**
P2	Algemene Reserve	Energietoeslag	0	0	0	227
P2	Algemene Reserve	Coronabudget (RBS 07-2021)	0	0	0	-275
P2	Algemene Reserve	Oekraïne	0	0	0	225
P2	Algemene Reserve	Regiodeal	0	179	0	0
P2	Reserve overlopende posten	Overlopende posten	0	1.678	1.678	198
P2	Reserve Inkoop Zorg	Voeding reserve	0	0	0	304
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Voeding reserve	130	130	130	110
	Totaal Programma 2	**Sociaal domein**	**130**	**1.987**	**1.808**	**789**
P3	Algemene Reserve	Energietoeslag	0	0	0	625
P3	Algemene Reserve	Coronabudget (RBS 07-2021)	0	0	0	603
P3	Algemene Reserve	Oekraïne	0	0	340	-89
P3	Algemene Reserve	Maatwerkregeling ondersteuning sociaal maatschappelijke organisaties	0	0	0	600
P3	Algemene Reserve	Versteviging Algemene Reserve	400	400	400	0
P3	Algemene Reserve	Opheffen reserve bodemsanering (RBS 12-2023)	0	25	25	0
P3	Reserve Risico	Aandeel uit Algemene Reserve (RBS 12-2023)	0	6.000	6.000	0
P3	Reserve formatie en organisatie	Voeding reserve	0	284	792	0
P3	Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	Voeding reserve	160	160	160	180
P3	Reserve overlopende posten	Overlopende posten	0	197	197	0
	Totaal Programma 3	**Bedrijfsvoering**	**560**	**7.066**	**7.914**	**1.919**
	Totaal toevoeging reserves		**980**	**11.220**	11.889	**4.285**

Resultaat van de rekening van baten en lasten
Het saldo voor 2023 is € 2.279.000 voordelig. Dit saldo is bij de financiële afsluiting in het begin van dit boekwerk nader geanalyseerd.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De wet geldt ten aanzien van topfunctionarissen bij onder andere gemeenten. Vanaf 2013 moet de bezoldiging van deze functionarissen openbaar gemaakt worden in het financieel verslaggevingsdocument.

1. Bezoldiging topfunctionarissen
Het gaat om de volgende functionarissen:

Naam:	A.J.M. Gildhuis	
Functie:	Gemeentesecretaris	
Aanvang en einde functievervulling	**01-01-2023 t/m 31-12-2023**	**01-01-2022 t/m 31-12-2022**
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	**1,00**	**1,00**
Dienstbetrekking?	**ja**	**ja**
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	**133.194**	**119.346**
Beloningen betaalbaar op termijn:	**20.634**	**20.258**
Subtotaal	**153.828**	**139.604**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	**223.000**	**216.000**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Bezoldiging	**153.828**	**139.604**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	**n.v.t.**	**n.v.t.**

Naam:	M.A.J.B. Fiering	
Functie:	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling	**01-01-2023 t/m 31-12-2023**	**01-01-2022 t/m 31-12-2022**
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	**1,00**	**1,00**
Dienstbetrekking?	**ja**	**ja**
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	**97.486**	**92.623**
Beloningen betaalbaar op termijn:	**15.684**	**16.323**
Subtotaal	**113.170**	**108.946**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	**223.000**	**216.000**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Bezoldiging	**113.170**	**108.946**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	**n.v.t.**	**n.v.t.**

Zoals uit deze opgave blijkt blijft de beloning voor beide medewerkers onder het geldende maximale inkomen voor 2023 ad € 223.000.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking
Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen uitbetaald.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 22 augustus 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.745.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevindingen
Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

bedragen x € 1.000

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	0
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2.Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	0
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	0
5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	0
M&O criterium	
Geen bevindingen	0

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college, indien nodig, ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Incidentele baten en lasten en structurele mutaties op de reserves

In de jaarrekening moet een overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven. Dit overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.

bedragen x € 1.000

Programma 1 Ruimte		Primitief 2023	Raming na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Verkeer en vervoer	Onderhoud wegen ten laste van de reserve	200	410	237	203
	Leges straatwerk			-66	-26
Openbaar vervoer	NABO, beveiliging van onbewaakte spoorwegovergangen ten laste van reserve		47	47	20
	NABO, beveiliging van onbewaakte spoorwegovergangen			231	
Economische promotie	Economische promotie, bijdrage uit leader				29
Sportaccommodaties	SPUK, rijksbijdrage	-80			-163
	Atletiekbaan				
	Onderhoud gebouwen ten laste van de reserve	22	6	9	30
Openbaar groen en (open-lucht) recreatie	Openbaar Groen, nieuwe aanplant in verband met droogte				140
	Bodemprojecten		75	77	32
	Uitvoeringsplannen structuurversterking		65	65	52
Milieubeheer	Klimaat adaptatie				5
Ruimtelijke ordening	Bouwgrond Bekendijk Zuid		19	7	79
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	Bouwgrond diverse projecten			-93	-13
	Bouwleges		-450	-564	27
	Invoer Omgevingswet	87	172	191	35
	Projecten Regiodeal		23	44	69
	Ruimtelijke ordening		-100	-110	0
Wonen en bouwen	Centrumplan Dinxperlo		11	47	0
	Project Kattenberg		38	38	0
	Totale inkomsten in verband met Corona				-67
	Totale uitgaven in verband met Corona				102
Programma 2 Sociaal Domein					
Bestuur	Vrijval voorziening wethouders				-673
	Opgelegde dwangsom			-170	-30
Onderwijshuisvesting	Verduurzaming schoolgebouwen				457
	Onderwijshuisvesting		53	53	15
Sportbeleid en activering	Bijdrage onderhoud sportzaal Duplo				50
Cultureel erfgoed	Naoberfonds		25	8	11
	Onderzoek staat van onderhoud gemeenschapshuizen	250			31
	Onderhoud gemeentelijke gebouwen ten laste van de reserve	17	32	32	8
Media	Bijdrage onderhoud bibliotheek				40
Begeleide participatie	Cliëntvordering Laborijn			-452	
Volksgezondheid	Integraal zorg akkoord			-198	
	Brede SPUK			-400	
Inkomensregelingen	Gebundelde BUIG uitkering		296	289	232
	Laborijn, aandeel positief resultaat 2020				
	Overschot Energietoeslag 2022, mutatie reserve		852	852	-852
	Overschot Energietoeslag 2022			-152	
	Energiemaatwerk maatschappelijke organisaties			-114	
Maatwerkdienstverlening 18-	Personeelskosten Inkoop Zorg				375
Maatwerkdienstverlening 18-	Inkoop Zorg, storting c.q. onttrekking reserve			459	-304
	Maatwerkregeling ondersteuning maatschappelijke organisaties				-600
	Jeugdzorg				300
	Totale inkomsten in verband met Corona				-19
	Totale uitgaven in verband met Corona				294
	Totaal inkomsten in verband met Oekraïne			-340	-557
	Totaal uitgaven in verband met Oekraïne		136	136	473
Programma 3 Bedrijfsvoering					
Beheer overige gebouwen en gronden	Verkopen eigendommen				-261
Overhead	Onderhoud gemeentelijke gebouwen ten laste van de reserve	130	141	157	33
	Diverse uitgaven gedekt door de reserve formatie en organisatie	79	-284	-792	439
Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	Stelpost plafond BCF	-228			
	Onderzoek bommen				60
Overige baten en lasten	Leader projecten	484	62	62	-8
	Restant budgetten ten gunste van reserve Overlopende Posten		-2.131	-2.131	-1.450
	Saldo begroting ingezet als versteviging algemene reserve	-400	-400	-400	
	Totale inkomsten in verband met Corona				-176
	Totale uitgaven in verband met Corona				71
	Totaal inkomsten in verband met Oekraïne				-65
	Totaal uitgaven in verband met Oekraïne				45
	Totaal incidentele baten en lasten	**561**	**-902**	**-2.942**	**-1.506**

Incidentele mutaties op reserves

Reserve	Primitief 2023	Raming na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Algemene Reserve	-334	-6.854	-6.541	1.127
Reserve Risico		6.000	6.000	
Onderhoud wegen	-200	-410	-237	-203
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-170	-178	-198	-71
Onderwijshuisvesting		-53	-53	-473
Formatie en organisatie	-79	284	792	-439
Bodemsanering		-25	-25	
Inkoop Zorg			-459	304
Overlopende posten		2.131	2.131	1.450
Totaal incidentele mutaties reserves	**-782**	**895**	**1.410**	**1.695**

Structurele mutaties op reserves

Reserve	Primitief 2023	Raming na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Onderhoud wegen	290	390	390	290
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	160	160	160	180
Onderwijshuisvesting	130	130	130	110
Totaal structurele mutaties reserves	**580**	**680**	**680**	**580**

Algemene Dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000

	Raming begrotingsjaar 2023 vóór wijziging			Raming begrotingsjaar 2023 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2023			Realisatie vorig begrotingsjaar 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen (P3):												
Lokale heffingen	-5.752	489	-5.263	-5.743	617	-5.126	-5.745	654	-5.091	-5.707	446	-5.261
Algemene uitkeringen	-54.217	5	-54.212	-57.198	5	-57.193	-57.736	5	-57.731	-55.679	5	-55.674
Dividend	-412	0	-412	-358	0	-358	-358	0	-358	-438	0	-438
Saldo financieringsfunctie	-143	232	89	-229	268	39	-265	315	50	-171	227	56
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-60.524**	**726**	**-59.798**	**-63.528**	**890**	**-62.638**	**-64.104**	**974**	**-63.130**	**-61.995**	**678**	**-61.317**

Lokale heffingen

In de lokale heffingen is de OZB, de forensenbelasting, de toeristenbelasting, de reclamebelasting en de hondenbelasting opgenomen. Het verschil tussen raming en werkelijkheid is minimaal en behoeft daarom geen verdere toelichting.

Algemene uitkeringen

De raming voor de algemene uitkering is aangepast met de effecten uit de circulaires tot en met september 2023. Doordat de decembercirculaire 2023 begrotingstechnisch niet meegenomen kan worden, hebben we over 2023 € 538.000 meer ontvangen dan geraamd. Dit wordt vooral veroorzaakt door enerzijds een actualisatie van de aantallen van de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' € 196.000 en anderzijds de ontvangen gelden voor de uitvoeringskosten van de Omgevingswet en de gebiedsgerichte aanpak, € 248.000. Voor de meerkosten in het sociaal domein ten behoeve van de opvang van Oekraïners is nog eens € 16.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn er diverse kleinere mutaties, waaronder de bommenregeling, ter hoogte van € 52.000 en afrekeningen over oude jaren van € 26.000.

Dividend

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Alliander	269	235	235	290
BNG	37	48	48	44
ROVA	106	75	75	104
Totaal	**412**	**358**	**358**	**438**

Saldo financieringsfunctie

De overtollige financiële middelen zijn uitgezet op direct opeisbare spaarrekeningen. De rente die we hiervoor ontvangen wordt hier weergegeven.
Bovendien wordt de bijgeschreven rente op het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting hier verantwoord.

Onvoorzien

bedragen x € 1.000

	Datum raadsbesluit	
Primitieve raming		
Begrotingsoverschot	1-nov-22	6
		6
Toevoegingen		
Najaarsnota 2022	20-dec-22	
Najaarsnota 2023	19-dec-22	2.090
Onttrekkingen		
Najaarsnota 2023	19-dec-22	578
Voorjaarsnota 2023	4-jul-23	1.619
Geprognosticeerd rekeningresultaat zoals opgenomen in Najaarsnota 2023, 19 december 2023 (tekort)		**101**

Analyse begrotingsafwijking en begrotingsrechtmatigheid

Programmarekening over begrotingsjaar 2023

	Raming begrotingsjaar 2023 vóór wijziging			Raming begrotingsjaar 2023 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2023			Realisatie vorig begrotingsjaar 2022			Begrotingsafwijking			Waarvan onrechtmatig		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
Programma's:																		
Programma 1 Ruimte	-5.315	13.243	7.928	-9.183	16.524	7.341	-8.634	15.893	7.259	-7.087	14.117	7.030	549	-631	-82			
Programma 2 Sociaal domein	-5.038	46.152	41.114	-10.413	52.246	41.833	-10.375	50.470	40.095	-6.945	46.695	39.750	38	-1.776	-1.738			
Programma 3 Bedrijfsvoering	-343	1.387	1.044	-458	3.463	3.005	-480	2.046	1.566	-726	1.974	1.248	-22	-1.417	-1.439			
Sub-totaal programma's	**-10.696**	**60.782**	**50.086**	**-20.054**	**72.233**	**52.179**	**-19.489**	**68.409**	**48.920**	**-14.758**	**62.786**	**48.028**	**565**	**-3.824**	**-3.259**			
Algemene dekkingsmiddelen (P3):																		
Lokale heffingen	-5.752	489	-5.263	-5.743	617	-5.126	-5.745	654	-5.091	-5.707	446	-5.261	-2	37	35			
Algemene uitkeringen	-54.217	5	-54.212	-57.198	5	-57.193	-57.736	5	-57.731	-55.679	5	-55.674	-538	0	-538			
Dividend	-412	0	-412	-358	0	-358	-358	0	-358	-438	0	-438	0	0	0			
Saldo financieringsfunctie	-143	232	89	-229	268	39	-265	315	50	-171	227	56	-36	47	11			
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-60.524**	**726**	**-59.798**	**-63.528**	**890**	**-62.638**	**-64.104**	**974**	**-63.130**	**-61.995**	**678**	**-61.317**	**-576**	**84**	**-492**			
Overhead (P3)	-181	9.399	9.218	-288	9.272	8.984	-386	10.227	9.841	-295	9.931	9.636	-98	955	857			
Onvoorzien (P3)	0	680	680	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Vennootschapsbelasting (P3)	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Totaal saldo van baten en lasten	**-71.401**	**71.597**	**196**	**-83.870**	**82.395**	**-1.475**	**-83.979**	**79.610**	**-4.369**	**-77.048**	**73.395**	**-3.653**	**-109**	**-3.740**	**-3.849**			
Reserves																		
Programma 1 Ruimte	-684	290	-394	-1.970	2.167	197	-1.812	2.167	355	-457	1.577	1.120	158	0	158			
Programma 2 Sociaal domein	0	130	130	-1.496	1.987	491	-1.789	1.808	19	-492	789	297	-293	-179	-472			
Programma 3 Bedrijfsvoering	-498	560	62	-6.178	7.066	888	-6.198	7.914	1.716	-1.061	1.919	858	-20	848	828			
Sub-totaal mutaties reserves	**-1.182**	**980**	**-202**	**-9.644**	**11.220**	**1.576**	**-9.799**	**11.889**	**2.090**	**-2.010**	**4.285**	**2.275**	**-155**	**669**	**514**			
Resultaat	**-72.583**	**72.577**	**-6**	**-93.514**	**93.615**	**101**	**-93.778**	**91.499**	**-2.279**	**-79.058**	**77.680**	**-1.378**	**-264**	**-3.071**	**-3.335**			

Een positief resultaat wordt als een negatief getal gepresenteerd, een negatief resultaat als een positief getal.

Uit deze analyse blijkt wat de oorzaak van de begrotingsoverschrijdingen is. In de kolom begrotingsafwijking wordt het verschil gepresenteerd tussen de gerealiseerde baten en geraamde baten en gerealiseerde lasten en de geraamde lasten. Als de werkelijke lasten hoger zijn dan de geraamde lasten is er sprake van een begrotingsoverschrijding en wordt deze toegelicht. Het wil niet zeggen dat elke begrotingsoverschrijding meetelt in het oordeel voor rechtmatigheid. Het telt niet mee indien de overschrijding past binnen het bestaande beleid en het niet eerder geconstateerd kon worden, de kosten gecompenseerd worden door direct gerelateerde baten en als kostenoverschrijdingen door openeindregelingen worden veroorzaakt.

Programma 1 Ruimte
De overschrijdingen binnen het programma Ruimte vallen binnen bestaand beleid.

Programma 2 Sociaal Domein
De overschrijdingen binnen het programma Sociaal Domein worden grotendeels veroorzaakt door de open einde regelingen binnen het Sociaal Domein.

Programma 3 Bedrijfsvoering
De overschrijdingen binnen programma Bedrijfsvoering vallen binnen bestaand beleid. Het verschil op het taakveld ‘Overhead’ en het taakveld ‘Overige baten en lasten’ geeft een vertekend beeld. Met betrekking tot het schommelfonds moet er bij tussentijdse mutaties en verschuivingen een administratieve begrotingswijziging gemaakt worden. Onverhoopt is dit bij de Najaarsnota 2023 niet gedaan, waardoor dit op het taakveld ‘Overhead’ en het taakveld ‘Overige baten en lasten’ zorgt voor een verschil van € 1.012.000. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Stand van zaken kredieten

Op basis van de nota verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen is een analyse gemaakt van de restant kredieten. Er is een lijst opgenomen met alle nog openstaande kredieten. Voor een betere bewaking c.q. beheersing van de kredieten hebben we in het overzicht ook inzicht verschaft in de per balansdatum bekende aangegane verplichtingen c.q. te ontvangen rechten en daarmee aangegeven of een restantkrediet toereikend is voor de nog uit te voeren werkzaamheden. De kredieten uit de jaarrekening 2023 zijn geanalyseerd en de grootste investeringen zijn afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

Status:
1. nog niet in uitvoering 2. in voorbereiding 3. in uitvoering 4. gereed 5. komt niet tot uitvoering

(min is een tekort)	Datum votering	Status	Krediet	Werkelijk 2023	Werkelijk totaal	Restant	Verplichting	Overschot /tekort
Programma 1 Ruimte								
Aaltenseweg	1-11-2022	3	570	102	102	468	468	0
Centrumvisie Dinxperlo	4-7-2023	3	1.000	982	982	18	18	0
Cultuurgrond nabij Knibbelweide	4-7-2023	4	260	260	260	0	0	0
Grond nabij Kleuverspad € 1	4-7-2023	4	0	0	0	0	0	0
Dalweg	5-11-2019	2	227	174	213	14	14	0
Driessenshof	18-12-2018	4	606	35	606	0	0	0
Frankenstraat	1-11-2022	2	50	41	41	9	9	0
Ganzenpoelendijk	1-11-2022	2	15	6	6	9	9	0
Heelweg (Centrumvisie Dinxperlo)	2-11-2021	2	550	417	623	-73	-73	0
Lichtenvoordsestraatweg	5-11-2019	2	45	10	43	2	2	0
Reehorsterlaan	5-11-2019	2	36	8	26	10	10	0
Welinkweg Dinxperlo	4-7-2017/5-11-2019	1	543	78	505	38	38	0
Openbare verlichting	1-11-2022	3	135	114	114	21	21	0
Parkeerterrein vml Aldi Dinxperlo	1-12-2022	3	541	384	384	157	157	0
Landbouwstraat relining	4-7-2023	4	50	34	34	16	12	4
Derde Broekdijk relining	4-7-2023	3	142	132	132	10		10
Gemaal Bomans renovatie	4-7-2023	4	40	52	52	-12	-12	0
Uuthuuskes	7-7-2020	4	749	7	756	-7	0	-7
Programma 3 Bedrijfsvoering								
GPS apparatuur (vervanging)	4-7-2023	4	20	15	15	5	0	5
Materieel	Div	3	328	325	325	3	3	0
Totaal			**5.907**	**3.176**	**5.219**	**688**	**676**	**12**

Geen onrechtmatige budgetoverschrijdingen om toe te lichten op de kredieten in 2023.

Bijlage Single information, Single audit (SiSa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 1.693.781	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 64.834
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*		
			€ 0	€ 30.870	€ 1.789.485	€ 0		
BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
			1 SUVIS21-2-02834745	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			2 SUVIS21-2-03055553	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			3 SUVIS21-2-03056128	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			4 SUVIS21-2-03056451	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			5 SUVIS21-2-03056532	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			6 SUVIS21-2-03056542	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			7 SUVIS21-2-03056798	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			8 SUVIS21-2-03056806	€ 0	€ 0	Ja	De regeling kent een brede definitie van de startdatum. De betreffende scholen hebben aangegeven te voldoen aan deze definitie.	Nee
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
			1 SUVIS21-2-02834745	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP zegt hierover: Voor 2030 verduurzaming van deze schoolgebouwen; welke maatregelen dat zijn, verschilt per schoolgebouw en is maatwerk. Een werkgroep gaat zich hiermee bezig houden. Afgesproken is om de uitvoering in samenhang uit te voeren met de werkzaamheden die onder de SUVIS-2 beschikking vallen; daar is nu het wachten op.			
			2 SUVIS21-2-03055553	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP			
			3 SUVIS21-2-03056128	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP			
			4 SUVIS21-2-03056451	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP			
			5 SUVIS21-2-03056532	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP			
			6 SUVIS21-2-03056542	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP			
			7 SUVIS21-2-03056798	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP			
			8 SUVIS21-2-03056806	Nee	Het in 2023 vastgestelde IHP			

BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			78	€ 47.080	€ 54.748	25	€ 179.349	€ 196.919
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			103	€ 38.403	€ 57.263			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			387	387	0	64	103	23
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Ja				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 27.113	€ 0	2	112	98	

BZK	**C94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C94/02*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/03*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle R* *Indicator: C94/04*	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en *Aard controle R* *Indicator: C94/05*	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen *Aard controle R* *Indicator: C94/06*
		1	*LAI23-03495661*	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling *Aard controle R* *Indicator: C94/07*	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: C94/08*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle R* *Indicator: C94/09*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/10*		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 213.692	€ 182.360	€ 0	€ 0	€ 171.090	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*		
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 180.015	€ 0	€ 0	€ 0	€ 258.293	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		

IenW	**E44**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*	
			1 IENW/BSK-2022/21518	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2 IENW/BSK-2022/21518	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3 IENW/BSK-2022/21518	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4 IENW/BSK-2023/99860	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			5 IENW/BSK-2023/99860	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			6 IENW/BSK-2023/99860	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			7 IENW/BSK-2023/99860	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*				
			1 IENW/BSK-2022/21518	1.Lochem Herinrichting Eefde:	Nee				
			2 IENW/BSK-2022/21518	2.Berkelland: Reconstructie	Nee				
			3 IENW/BSK-2022/21518	3.Bronckhorst: Vitaliseren	Nee				
			4 IENW/BSK-2023/99860	4.Oost Gelre, Notenboomstraat					
			5 IENW/BSK-2023/99860	5.Berkelland, Lochemseweg Borculo	Nee				
			6 IENW/BSK-2023/99860	6. Winterswijk, Pashegge Winterswijk	Nee				
			7 IENW/BSK-2023/99860	7. Doetinchem, Lijstebeslaan, Rekhemseweg, Frankshalsweg, Julianaplein, bomenbuurt Doetinchem	Nee				
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/10*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/11*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/12*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: E44/13*			
			1 IENW/BSK-2022/21518	Ja	€ 217.377	€ 0			
			2 IENW/BSK-2022/21518	Ja	€ 0	€ 0			
			3 IENW/BSK-2022/21518	Ja	€ 0	€ 0			
			4 IENW/BSK-2023/99860	Ja	€ 0	€ 0			
			5 IENW/BSK-2023/99860	Ja	€ 0	€ 0			
			6 IENW/BSK-2023/99860	Ja	€ 0	€ 0			
			7 IENW/BSK-2023/99860	Ja	€ 0	€ 0			
IenW	**E87B**	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/01*	Beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/04*	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/05*	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/06*	
			1 030004 Provincie Overijssel	S2023-0000614	56197	56197	42147	42147	
			Kopie beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/08*					
			1 S2023-0000614	Nee					
EZK	**F28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: F28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: F28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/06*	
			€ 77.996	€ 190.817	€ 37.481	€ 306.294	€ 0	€ 0	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/07*						
			Nee						

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
		€ 0	Nee				
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
	1	060197 Gemeente Aalten	€ 3.637.539	€ 57.527	€ 171.851	€ 700	€ 63.776
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
	1	060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 63.074	€ 4.993	€ 0	€ 531.725

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0	€ 25.288	€ 0	€ 0	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
		6	Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		6	Totaal	0	0	0		

SZW	G4A	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.		Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.644	€ 5.849	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.154	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 11.187	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 767	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 352	0	0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 100	0	0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 163	0	0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*				
			€ 160.660	€ 0	Ja				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2022** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*				
		1	060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 23.082	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 60.153	€ 100.579					
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*	
		1	SPUKSPRT23013	€ 100.579	€ 1.094	€ 48.560	€ 50.925		

VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1041775	€ 37.718	€ 0	€ 26.318	€ 0	€ 37.718
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1041775	Nee				
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/02*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/04*		
			€ 20.000	€ 20.120	Ja	Nee		
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	
			Ja		€ 43.500	€ 43.500	Nee	

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026							
				Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 22.004	€ 21.167	€ 0	€ 21.167	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 151.491	€ 210.301	€ 0	€ 210.301	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 33.853	€ 35.042	€ 0	€ 35.042	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 25.389	€ 42.850	€ 0	€ 42.850	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 11.849	€ 7.632	€ 0	€ 7.632	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 29.621	€ 29.412	€ 0	€ 29.412	Ja
			7	Valpreventie	€ 87.171	€ 73.447	€ 0	€ 73.447	Ja
			8	Leefomgeving	€ 16.926	€ 18.521	€ 0	€ 18.521	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.232	€ 1.192	€ 0	€ 1.192	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 61.781	€ 45.138	€ 12.356	€ 45.138	Ja
			11	Mantelzorg	€ 16.926	€ 22.521	€ 0	€ 22.521	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 16.926	€ 17.521	€ 0	€ 17.521	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 9.310	€ 7.447	€ 0	€ 7.447	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.232	€ 8.532	€ 0	€ 8.532	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 15.065	€ 21.485	€ 0	€ 21.485	Ja

	Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*
1	Lokaal Sportakkoord	Ja
2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja
3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja
4	Kansrijke Start	Ja
5	Mentale Gezondheid	Ja
6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja
7	Valpreventie	Ja
8	Leefomgeving	Ja
9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja
10	Versterken sociale basis	Ja
11	Mantelzorg	Ja
12	Eén tegen eenzaamheid	Ja
13	Welzijn op recept	Ja
14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja
15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja

Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/09*
Nee

VWS	H32	**Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/03*		
			MEOZZ23027	€ 493.543	€ 250.870		
			Naam zwembad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/04*	Totale verlening per zwembad (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/05*	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste *Aard controle R* *Indicator: H32/06*	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H32/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/08*
		1	*Optisport, t Wallfort*	€ 475.970	€ 242.669	Ja	
		2	*Optisport, Het Blauwe Meer*	€ 17.573	€ 8.201	Ja	

VWS	H35B	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*
			060222 Gemeente Doetinchem	€ 198.248

Het overzicht van baten en lasten per taakveld

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming			Raming na wijziging			Werkelijk 2023			Werkelijk 2022		
Taakvelden	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0. Bestuur en ondersteuning	**-62.278**	**15.893**	**-46.385**	**-74.072**	**26.874**	**-47.198**	**-74.833**	**29.421**	**-45.412**	**-65.742**	**20.085**	**-45.657**
Bestuur	-48	2.705	2.657	-53	2.029	1.976	-64	2.006	1.942	-716	1.839	1.123
Burgerzaken	-289	739	450	-275	761	486	-288	754	466	-300	689	389
Beheer overige gebouwen en gronden	-261	421	160	-414	640	226	-439	657	218	-628	439	-189
Overhead	-181	9.399	9.218	-288	9.272	8.984	-387	10.226	9.839	-295	9.930	9.635
Treasury	-555	232	-323	-587	269	-318	-623	315	-308	-610	228	-382
OZB woningen	-3.638	235	-3.403	-3.585	369	-3.216	-3.576	398	-3.178	-3.565	220	-3.345
OZB niet-woningen	-1.712	134	-1.578	-1.742	148	-1.594	-1.739	148	-1.591	-1.698	125	-1.573
Belastingen overig	-195	121	-74	-185	100	-85	-182	109	-73	-228	102	-126
Algemene uitkering en overige uitk. GF	-54.217	5	-54.212	-57.198	5	-57.193	-57.736	5	-57.731	-55.679	5	-55.674
Overige baten en lasten	0	911	911	-101	2.061	1.960	0	635	635	-13	845	832
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	-1.182	980	-202	-9.644	11.220	1.576	-9.799	11.889	2.090	-2.010	4.285	2.275
Resultaat van de rek. van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	2.279	2.279	0	1.378	1.378
1. Veiligheid	**-20**	**2.696**	**2.676**	**-22**	**2.735**	**2.713**	**-213**	**2.720**	**2.507**	**-59**	**2.569**	**2.510**
Crisisbeheersing en brandweer	-1	2.036	2.035	-1	2.061	2.060	-25	2.058	2.033	-21	1.945	1.924
Openbare orde en veiligheid	-19	660	641	-21	674	653	-188	662	474	-38	624	586
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	**-73**	**2.957**	**2.884**	**-295**	**3.164**	**2.869**	**-430**	**3.190**	**2.760**	**-189**	**2.984**	**2.795**
Verkeer en vervoer	-64	2.918	2.854	-146	2.918	2.772	-209	2.649	2.440	-121	2.886	2.765
Parkeren	-9	13	4	-9	33	24	-8	24	16	-8	11	3
Openbaar vervoer	0	26	26	-140	213	73	-213	517	304	-60	87	27
3. Economie	**-266**	**298**	**32**	**-520**	**551**	**31**	**-551**	**572**	**21**	**-437**	**466**	**29**
Economische ontwikkeling	0	41	41	0	44	44	0	47	47	0	18	18
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	-217	217	0	-242	242	0	-180	179	-1
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-37	59	22	-38	66	28	-27	63	36	-32	48	16
Economische promotie	-229	198	-31	-265	224	-41	-282	220	-62	-225	221	-4
4. Onderwijs	**-342**	**2.150**	**1.808**	**-923**	**2.904**	**1.981**	**-625**	**2.524**	**1.899**	**-480**	**2.745**	**2.265**
Openbaar basisonderwijs	0	13	13	0	13	13	0	13	13	0	12	12
Onderwijshuisvesting	-17	895	878	-24	941	917	-22	913	891	-21	1.325	1.304
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-325	1.242	917	-899	1.950	1.051	-603	1.598	995	-459	1.408	949
5. Sport, cultuur en recreatie	**-387**	**4.585**	**4.198**	**-1.161**	**5.333**	**4.172**	**-1.050**	**5.149**	**4.099**	**-652**	**4.623**	**3.971**
Sportbeleid en activering	0	111	111	-48	164	116	-258	421	163	-60	153	93
Sportaccommodaties	-293	1.521	1.228	-616	1.972	1.356	-566	1.863	1.297	-453	1.508	1.055
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	249	249	-304	581	277	-67	331	264	-6	259	253
Musea	-12	340	328	-12	336	324	-12	325	313	-12	310	298
Cultureel erfgoed	-13	114	101	-48	151	103	-33	132	99	-33	125	92
Media	0	567	567	-27	597	570	-27	599	572	0	582	582
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-69	1.683	1.614	-106	1.532	1.426	-87	1.478	1.391	-88	1.686	1.598
6. Sociaal domein	**-4.583**	**36.036**	**31.453**	**-8.741**	**41.373**	**32.632**	**-8.595**	**40.058**	**31.463**	**-5.579**	**37.038**	**31.459**
Samenkracht en burgerparticipatie	-160	3.853	3.693	-3.137	4.931	1.794	-3.038	4.048	1.010	-796	3.545	2.749
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-23	1.172	1.149	-119	2.075	1.956	-68	2.031	1.963	-62	886	824
Inkomensregelingen	-4.150	7.507	3.357	-4.939	11.276	6.337	-4.949	10.481	5.532	-4.340	9.439	5.099
Begeleide participatie	0	6.063	6.063	0	6.765	6.765	0	6.765	6.765	0	9.354	9.354
Arbeidsparticipatie	0	491	491	0	474	474	0	475	475	-5	523	518
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	0	936	936	-3	1.115	1.112	-3	1.167	1.164	-38	971	933
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-246	3.976	3.730
Huishoudelijke hulp (Wmo)	-250	3.602	3.352	-256	3.442	3.186	-249	3.429	3.180	0	0	0
Begeleiding (Wmo)	0	3.646	3.646	0	3.040	3.040	-1	3.030	3.029	0	0	0
Dagbesteding (Wmo)	0	146	146	0	26	26	0	18	18	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	29	29	0	5	5	0	4	4	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.915	6.915
Jeugdzorg begeleiding	0	1.006	1.006	0	2.200	2.200	0	2.403	2.403	0	0	0
Jeugdzorg behandeling	0	2.553	2.553	0	247	247	0	226	226	0	0	0
Jeugdzorg dagbesteding	0	148	148	0	109	109	0	81	81	0	0	0
Jeugdzorg zonder verblijf overig	0	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pleegzorg	0	314	314	0	207	207	0	247	247	0	0	0
Gezinsgericht	0	898	898	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf overig	0	1.188	1.188	0	2.220	2.220	0	2.309	2.309	0	0	0
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	1.746	1.746	0	1.618	1.618	0	1.898	1.898	0	0	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	210	210	0	254	254	0	187	187	0	0	0
Gesloten plaatsing	0	5	5	0	943	943	0	873	873	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-92	72	-20
Beschermd wonen (Wmo)	0	5	5	-287	43	-244	-287	43	-244	0	0	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.357	1.357
Jeugdbescherming	0	440	440	0	353	353	0	304	304	0	0	0
Jeugdreclassering	0	49	49	0	30	30	0	39	39	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	**-4.398**	**6.017**	**1.619**	**-5.701**	**6.968**	**1.267**	**-5.506**	**6.832**	**1.326**	**-4.371**	**5.768**	**1.397**
Volksgezondheid	-20	1.184	1.164	-235	1.376	1.141	-481	1.354	873	0	1.075	1.075
Riolering	-2.036	1.550	-486	-2.009	1.523	-486	-2.017	1.550	-467	-2.024	1.605	-419
Afval	-2.022	1.627	-395	-2.022	1.627	-395	-2.008	1.726	-282	-1.980	1.612	-368
Milieubeheer	-3	1.382	1.379	-1.141	2.183	1.042	-723	1.937	1.214	-105	1.223	1.118
Begraafplaatsen en crematoria	-317	274	-43	-294	259	-35	-277	265	-12	-262	253	-9
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**-236**	**1.951**	**1.715**	**-2.180**	**3.713**	**1.533**	**-1.975**	**3.312**	**1.337**	**-1.549**	**2.780**	**1.231**
Ruimte en leefomgeving	-44	1.089	1.045	-671	1.673	1.002	-456	1.483	1.027	-220	916	696
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	-27	22	-5	-637	637	0	-673	570	-103	-749	807	58
Wonen en bouwen	-165	840	675	-872	1.403	531	-846	1.259	413	-580	1.057	477
Resultaat	**-72.583**	**72.583**	**0**	**-93.615**	**93.615**	**0**	**-93.778**	**93.778**	**0**	**-79.058**	**79.058**	**0**

Het geraamde (begrote) resultaat wordt in taakveld 0.8 gepresenteerd. Het werkelijke resultaat wordt in taakveld 0.11 gepresenteerd. Een positief resultaat wordt als een negatief getal gepresenteerd, een negatief resultaat als een positief getal.

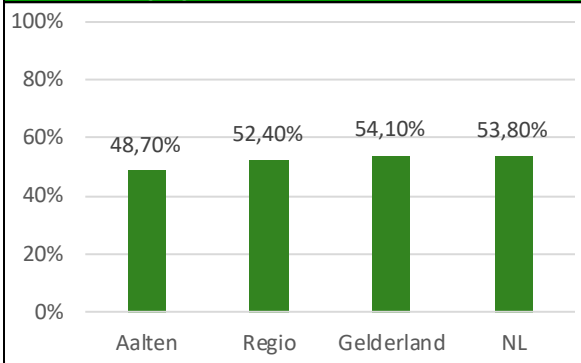
Het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's

	Taakvelden/Programma's	Programma 1 Ruimte	Programma 2 Sociaal Domein	Programma 3 Bedrijfsvoering
	0. Bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur		X	
0.2	Burgerzaken			X
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden			X
0.4	Overhead			X
0.5	Treasury			X
0.61	OZB woningen			X
0.62	OZB niet-woningen			X
0.63	Parkeerbelasting			X
0.64	Belastingen overig			X
0.7	Algemene uitkering en overige uitk. GF			X
0.8	Overige baten en lasten			X
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)			X
0.10	Mutaties reserves			X
0.11	Resultaat van de rek. van baten en lasten			X
	1. Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		X	
1.2	Openbare orde en veiligheid		X	
	2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.1	Verkeer en Vervoer	X		
2.2	Parkeren	X		
2.3	Recreatieve havens	X		
2.4	Economische havens en waterwegen	X		
2.5	Openbaar vervoer	X		
	3. Economie			
3.1	Economische ontwikkeling	X		
3.2	Fysieke bedrijfsinsfrastructuur	X		
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	X		
3.4	Economische promotie	X		
	4. Onderwijs			
4.1	Openbaar basisonderwijs		X	
4.2	Onderwijshuisvesting		X	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		X	
	5. Sport, cultuur en recreatie			
5.1	Sportbeleid en activering		X	
5.2	Sportaccommodaties	X		
5.3	Cultuurpresentatie, -productie, -participatie		X	
5.4	Musea		X	
5.5	Cultureel erfgoed		X	
5.6	Media		X	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	X		
	6. Sociaal domein			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		X	
6.2	Wijkteams		X	
6.3	Inkomensregelingen		X	
6.4	Begeleide participatie		X	
6.5	Arbeidsparticipatie		X	
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)		X	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		X	
6.71a	Huishoudelijke hulp (Wmo)		X	
6.71b	Begeleiding (Wmo)		X	
6.71c	Dagbesteding (Wmo)		X	
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)		X	
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		X	
6.72a	Jeugdzorg begeleiding		X	
6.72b	Jeugdzorg behandeling		X	
6.72c	Jeugdzorg dagbesteding		X	
6.72d	Jeugdzorg zonder verblijf overig		X	
6.73a	Pleegzorg		X	
6.73b	Gezinsgericht		X	
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig		X	
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf		X	
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		X	
6.74c	Gesloten plaatsing		X	
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		X	
6.81a	Beschermd wonen (Wmo)		X	
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)		X	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		X	
6.82a	Jeugdbescherming		X	
6.82b	Jeugdreclassering		X	
	7. Volksgezondheid en milieu			
7.1	Volksgezondheid		X	
7.2	Riolering	X		
7.3	Afval	X		
7.4	Milieubeheer	X		
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	X		
	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.1	Ruimtelijke Ordening	X		
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	X		
8.3	Wonen en bouwen	X		

Verplichte indicatoren waarstaatjegemeente.nl

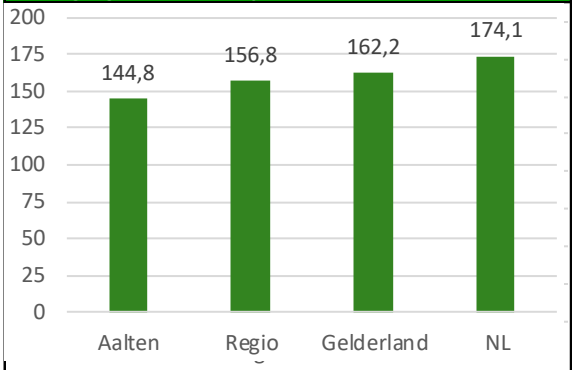
Programma 1 Ruimte

Functiemenging 2022

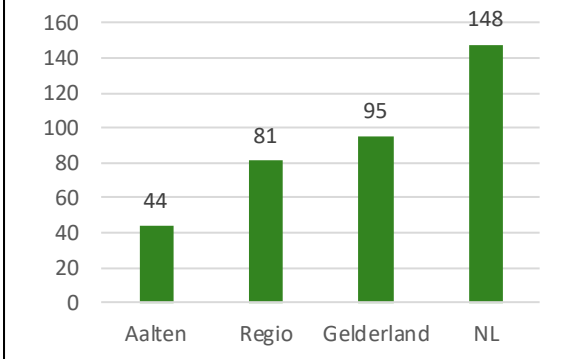
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. (Bron: LISA)

Vestigingen van bedrijven 2022

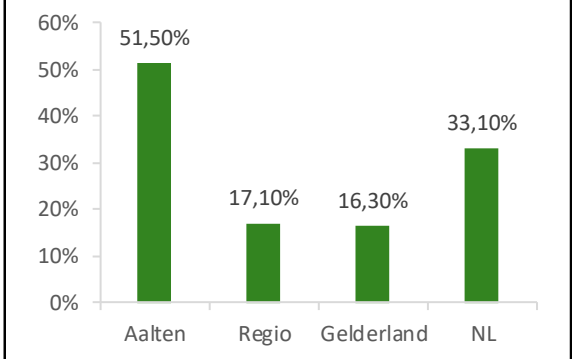
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. (Bron: LISA)

Omvang huishoudelijk restafval 2020

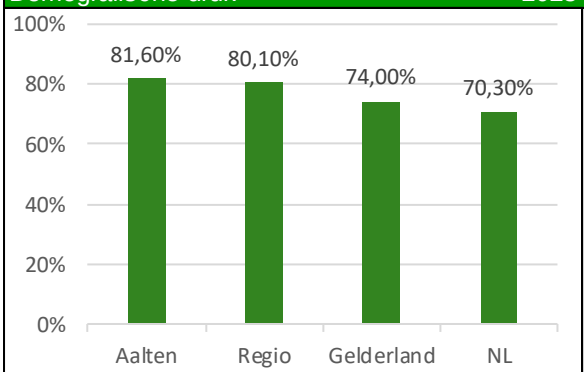
Het niet gescheiden ingezameld huishoudelijk restafval, aantal kilo per inwoner. (Bron: CBS)

Hernieuwbare elektriciteit 2021

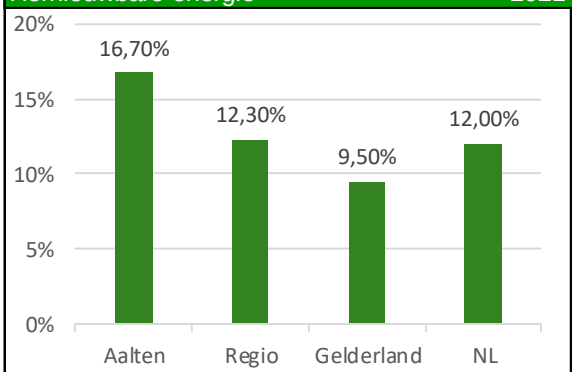
Het % hernieuwbare elektriciteit, opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa, ten opzichte van het totaal aan elektriciteit. (Bron: RWS)

Demografische druk 2023

De som van het aantal personen van 0-20 jaar en ≥ 65 jaar in verhouding tot de personen van 20-65 jaar. (Bron: CBS)

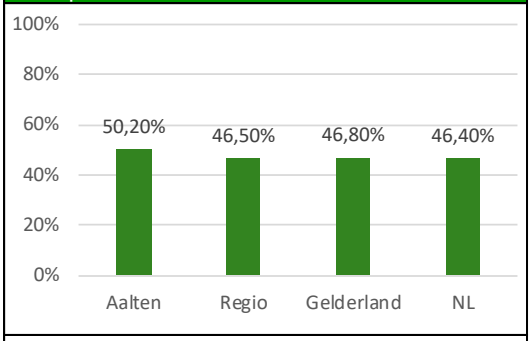
Hernieuwbare energie 2021

Dit is berekend door de hoeveelheid zelf opgewekte hernieuwbare energie te delen door het totale energiegebruik. Dat laatste is dan de optelsom van de energie die men uit het net betrekt plus de energie die men zelf opwekt.

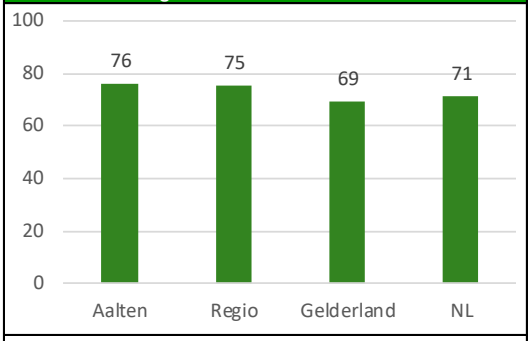
Programma 2 Sociaal Domein

Niet sporters 2022

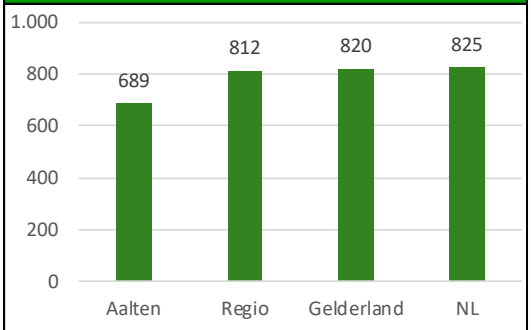
Het percentage inwoners ≥ 19 jaar dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners ≥ 19 jaar. (Bron: Gezondheidsenquête CBS en RIVM)

Maatwerkarrangementen WMO 2022

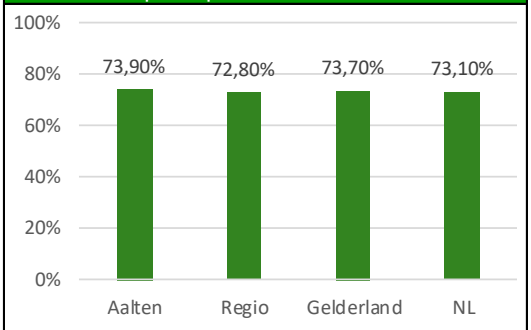
Het aantal personen met een maatwerkarrangement per 1.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. (Bron: CBS)

Banen 2022

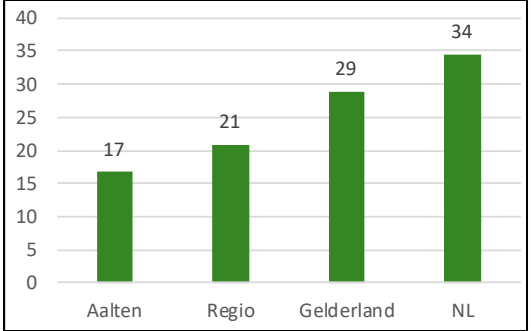
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. (Bron: LISA)

Netto arbeidsparticipatie 2023

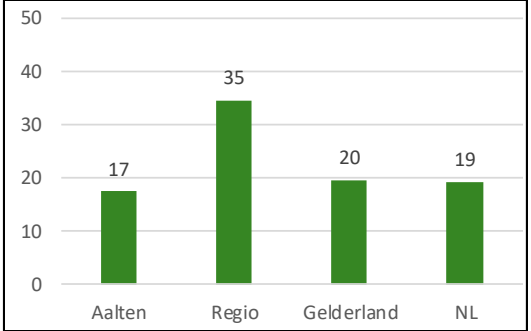
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking. (Bron: CBS)

Personen met een bijstandsuitkering 2023

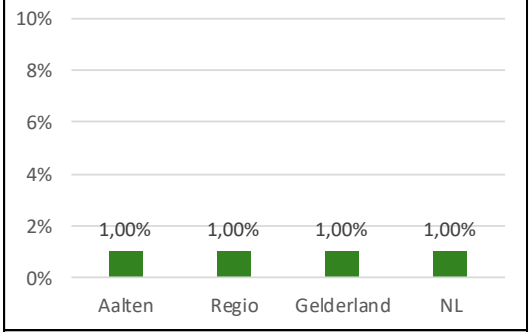
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners. (Bron: CBS)

Lopende re-integratievoorzieningen 2023

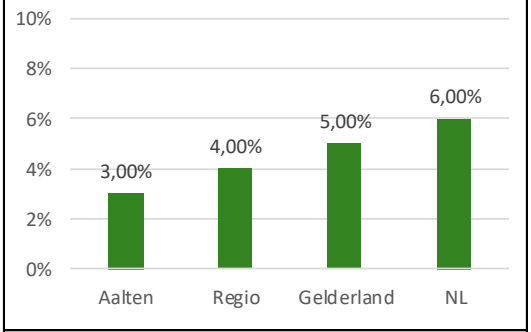
Het aantal reintegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar. (Bron: CBS)

Werkloze jongeren 2022

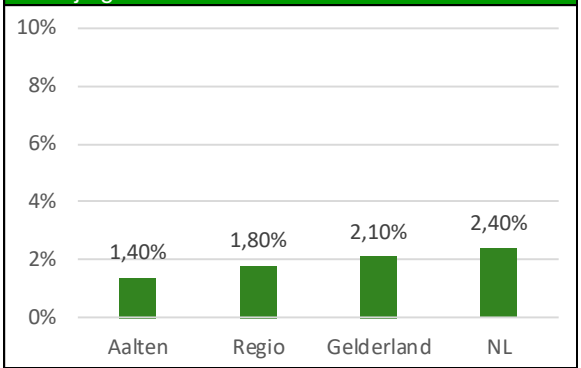
Het percentage werkloze jongeren 16-22 jaar. (Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel)

Kinderen in uitkeringsgezinnen 2022

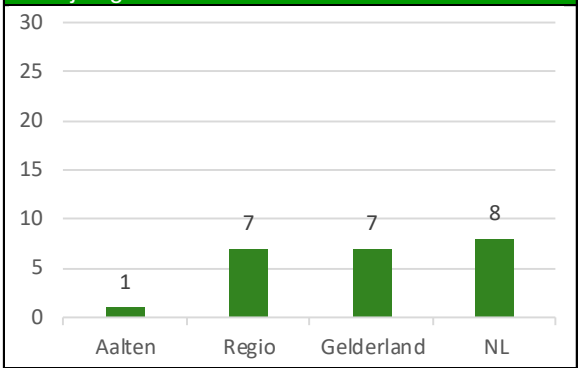
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. (Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel)

Voortijdige schoolverlaters 2022

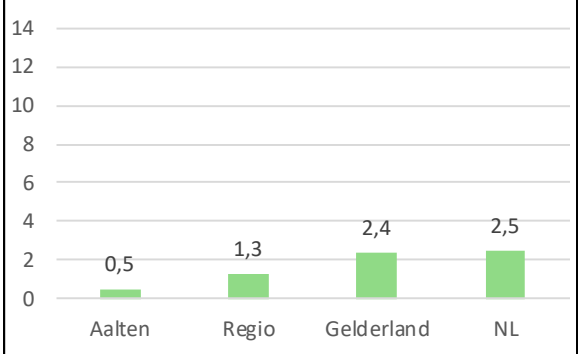
Het % van het totaal aantal leerlingen in de leeftijd 12-23 jaar dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. (Bron: DUO)

Verwijzingen Halt 2022

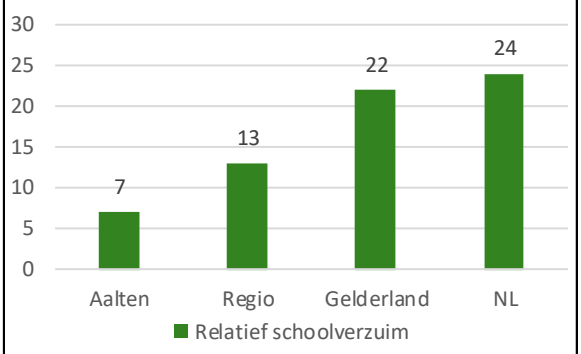
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. De verwijzingen betreffen de verwijzingen van jongeren door: politie, een bijzondere opsporings-ambtenaar of via de officier van justitie. (Bron: Bureau Halt)

Absoluut schoolverzuim 2021

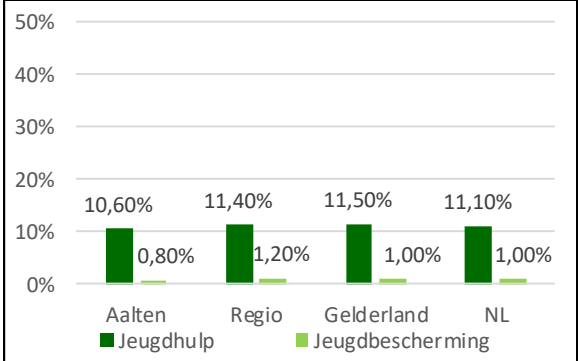
- Absoluut verzuim: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen in de leeftijd 5-18 jaar. (Bron: Ingrado)

Relatief schoolverzuim 2022

- Relatief verzuim: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen in de leeftijd 5-18 jaar. (Bron: Ingrado)

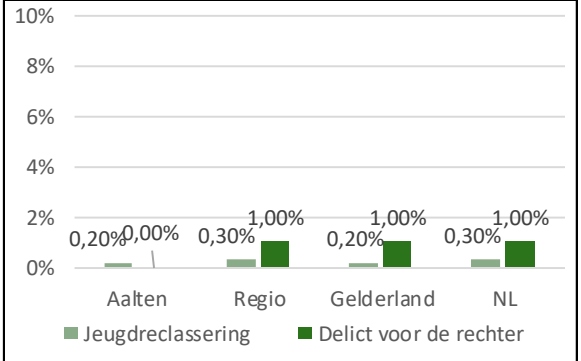
Jeugdhulp en jeugdbescherming 2023

- Jeugdhulp: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

- Jeugdbescherming: Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. (Bron: CBS)

Jeugdreclassering en delicten 2023

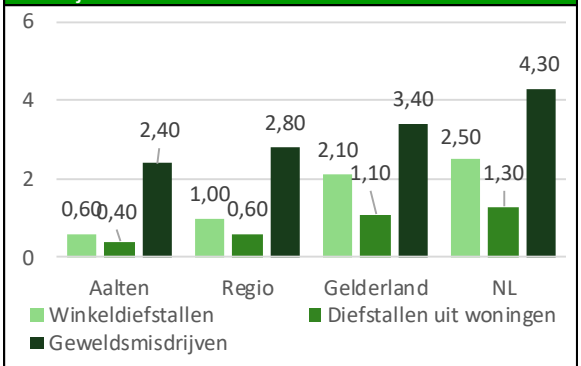

- Jongeren met jeugdreclassering: Het percentage jongeren 12-23 jaar met een jeugdreclasserings-maatregel t.o.v. alle jongeren 12-23 jaar. (Bron: CBS)

- Jongeren met een delict voor de rechter: Het percentage jongeren 12-21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen. (Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel)

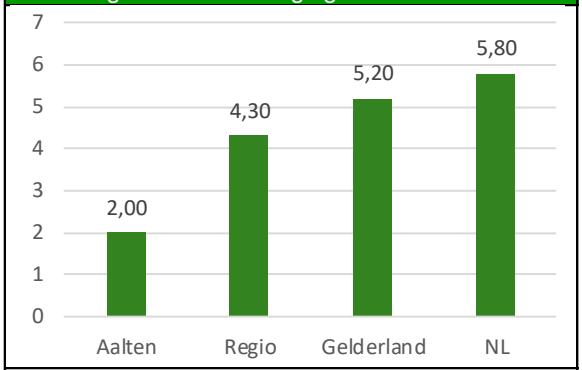
Programma 2 Sociaal Domein

Misdrijven 2023

- Winkeldiefstallen: Het aantal geregistreerde per 1.000 inwoners.
- Diefstallen uit woning: Het aantal geregistreerde per 1.000 inwoners.
- Geweldsmisdrijven: Het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. (Bron: CBS)

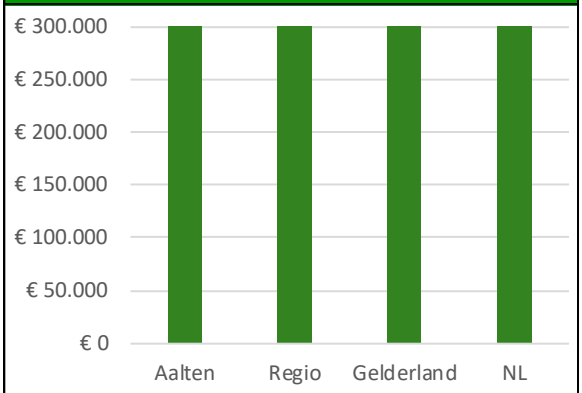
Vernielingen en beschadigingen 2023

Het aantal geregistreerde vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, per 1.000 inwoners. (Bron: CBS)

Programma 3 Bedrijfsvoering

Gemiddelde WOZ-waarde 2023

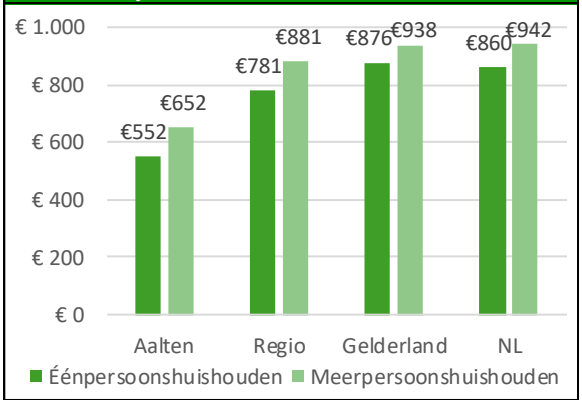
De gemiddelde WOZ-waarde van woningen. (Bron: CBS)

Nieuw gebouwde woningen 2022

Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen. (Bron: ABF)

Gemeentelijke woonlasten 2023

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden/meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. (Bron: COELO)

Controleverklaring

Vaststellen en bestemming rekeningsaldo

De raad van de gemeente Aalten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders gedateerd;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en het BBV;

Besluit:

1. De jaarstukken Gemeente Aalten voor het jaar 2023 vast te stellen;
2. Het positieve saldo van € 2.278.645 toe te voegen aan de algemene reserve.
3. Hiervan € 150.000 in zetten voor energietoeslag 2024.

Aalten, 2 juli 2024

De raad voornoemd,

mr. A.B. Stapelkamp, voorzitter.

M.A.J.B. Fiering, raadsgriffier.

Lijst met gebruikte afkortingen

Agem	Achterhoekse Groene Energie Maatschappij	MJOP	Meerjaren onderhoudsplan
AOW	Algemene Ouderdomswet	MMA	Meld Misdaad Anoniem
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	MT	Managementteam
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	Nabo	Niet actief beveiligde overweg
AVG	Algemene verordening gegevens-bescherming	NHG	Nationale Hypotheek Garantie
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	NS	Netto schuldquote
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	NV	Naamloze Vennootschap
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie	ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
BIE	Bouwgrond in Exploitatie `	OR	Ondernemingsraad
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid	OZB	Onroerendezaakbelasting
BNG	Bank Nederlandse gemeenten	P&C	Planning & Control
BOOO	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Pmd	Plastic, Metaal en Drankkartons
BRK	Basisregistratie Kadaster	P&O	Personeel & Organisatie
Btw	Belasting toegevoegde waarde	POC	Percentage of completion
BV	Besloten Vennootschap	POH	Praktijk ondersteuner huisartsen
CAK	Centraal Administratie Kantoor	RBS	Raadsbesluit
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst	RES	Regionale Energiestrategie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	RPW	Regionaal Programma Werklocaties
CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	RIEC	Regionale Informatie- en Expertisecentra
CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting	ROVA	Regionaal Orgaan Voor Afvalverwerking
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
CPB	Centraal Plan Bureau	SBI	Startbouwimpuls
DMJOP	Duurzaam meerjaren onderhoudsplan	SiSa	Single information, Single audit
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet	SON	Stadsbank Oost Nederland
DUMAVA	Duurzaam maatschappelijk vastgoed	SOR	Samenhangende Objecten Registratie
ECB	Europese Centrale Bank	SPUK	Specifieke uitkering
EMU	Economische en Monetaire Unie	SPUK IJZ	Specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden
Fido	Financiering decentrale overheden	SROI	Social return on investment
Fte	Fulltime-equivalent	SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord	VNG	Vereniging van Nederlands Gemeenten
GGD NOG	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland	VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Ggz	Geestelijke Gezondheidszorg	Vpb	Vennootschapsbelasting
GR	Gemeenschappelijke Regeling	VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
GRP	Gemeentelijke Rioleringsplan	Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
HAR	Hotel- en accommodatieregeling	WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte	Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
IenW	Infrastructuur en Waterstaat	WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
IHP	Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs	WOB	Wet openbaarheid van bestuur
IVP	Intergraal Veiligheidsplan	Woo	Wet open overheid
IT	Informatietechnologie	WOZ	Wet waardering Onroerende Zaken
IZA	Integraal Zorg Akkoord	WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
KCC	Klant contact centrum	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
LRK	Landelijk Register Kinderopvang	Wsw	Wet sociale werkvoorziening
MDM	Mobile Device Management	ZOOV	Aanvullend vervoersysteem voor de Achterhoek
MEOZ	Meerkosten energie openbare zwembaden	ZZP	Zelfstandige zonder personeel
MER	Milieu-effectrapport		